

ΠΕΛΕΚΑΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ὡσπερ Πελεκάν, τετρωμένος τὴν πλευ-
ράν Σου, Λόγε, σοὺς θανόντας παῖδας ἐ-
ζώωσας, ἐπιστάξας ζωτικῶς; αὐτοῖς κρουνοῦς.

Ἄπὸ τὸν ὄρθρο τοῦ Μ Σαββάτου.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΣΒΛΙΔΕΣ

Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ	"Ανοιξη	1
P. Ταγκόρ	'Ανοιξιιάτικα παράπονα	2
Λούντβιχ Οΰλαντ	'Ανοιξιιάτικη παρηγοριά (ποίημα)	2
Κρισναμούρτι	Σάν τό μπουμπούκι	3
Ντόρας Γκρήνουελ	Τοῦ χορταριοῦ ἡ λεπίδα(ποίημα)	3
Σεντίρ	Μυστικιστικόν ἔαρ	4
Δημήτρη Θεοδωρίδη	Ψυχῆς φτερά (ποίημα)	4
Μελισσάνθης	Θυσία (ποίημα)	5
Ρενέ Γκενόν	'Ο συμβολισμός τοῦ σταυροῦ	6
T. K. Παπατζώνη	'Η γοητεία τοῦ 'Απρίλη (ποίημα)	9

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΒΛΕΥΣΗ

'Αγλ. Ζάννου	'Ομαδική ὁργανωμένη προσπάθεια	11
--------------	--------------------------------	----

ΤΑ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Θ. ΕΝ.

'Αγλ. Ζάννου	Πέντε χρόνια	17
Κρισναμούρτι	'Η πύλη τοῦ Αἰώνιου	23
Π. Μπ. Σέλλεϋ	'Ο "Αναρχος (ποίημα)	25
P. Ταγκόρ	'Η ἀθάνατη νιότη τῆς φύσης	27
Φρ. Σίλλερ	'Ωδή στή χαρά (ποίημα)	29

ΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Μυρτιώτισσας	"Οχι, δέν κλαίει τώρα πιά(ποίημα)	31
Πάλ Κλωντέλ	'Αγάπη καί πόνος	32
'Αρ. Προβελέγγιον	Φιλοσοφία τοῦ πόνου	32
Σέρεν Κίρκεγκωρ	Τό μυστήριο τοῦ πόνου	33
Πιέρ Τεγιάρ ντέ Σαρντέν	'Ο ὠκεανός τοῦ ἀνθρώπινου πόνου	33
Ούίλλιαμ Μπλέηκ	Αἰωνιότητα (ποίημα)	33

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

'Απ. Παύλου, Νικολάϊ Μπερντιάγεφ Φ. Μπριντέλ, Β. Γκαϊτε, Ν. Καζαντζάκη, Α. Καμύ	Σκέψεις	34
'Από βουδδικό ὄρκο		
Δημήτρη Θεοδωρίδη	'Ο ἀνθός τῆς λευτεριᾶς	35
Κάουντη Κάλλεν	'Η λιτανεία τῶν μαύρων (ποίημα)	36
Πιέρ Μπουρταμπούρ	'Ο Γκάντι καί ἡ Ἰνδική λευτεριά	37
Σβάμι Βιβεκανάντα	Τό ἰδανικό μιᾶς παγκόσμιας θρησκείας	38
Ντρ. Ταντιγιάνοβιτς	Τῶν σφαγμένων ἀρνιῶν ἡ μπαλλάντα (ποίημα)	41

(Ἡ συνέχεια στή μέσα σελίδα τοῦ πίσω ἐξώφυλλου)

ΠΕΛΕΚΑΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 26 (ΙΣΟΓΕΙΟΝ) ΑΘΗΝΑΙ

Ἐπεύθυνος Συντάξεως Ἁγλ. Ζάννου, Χαρ. Τρικοῦπη 26

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Ν. Παναγόπουλος, Ἁγ. Κωνσταντίνου 14

Διανέμεται Δωρεάν — Ἐκδίδεται ἀνά τριμηνίαν

Ἄριθ. Δελτ. 22 Ἀνοιξη 1964

Ἡ "ΠΕΛΕΚΑΝ" εὐχεται στοὺς ἀγαπητοὺς τοῦ ἀναγνῶστης
ἄνοιξη στήν ψυχή, ἀνάστασις ψυχῆς.

Α Ν Ο Ι Ε Η

Πέρασαν πιά τὰ παλιά.

Γιὰ δέστε πῶς ὅλα καινούργια γινήκαν.

Αὐτό νᾶναι τό κέρδος σου ἀπ'τὴ γιορτή, ν'ἀλλάξης μέ τὴν πα-
νώρια τὴν ἀλλαγὴ.

Ἡ ρήγισσα τῶν ἐποχῶν τὴν ἀφέντρα τῶν ἡμερῶν στολίζει καὶ
συνοδεύει μέ ὅ,τι πιό ἄμορφο καὶ χαρούμενο κρατεῖ.

Ἐαστέρωσε ὁλοῦθε πιά ὁ οὐρανός.

Καί τῶρα πιά μέ τοῦ θεοῦ τό θέλημα δίνονται οἱ προσταγές
καὶ τό καράβι ἀπ'τό λιμάνι ξεγλυστρᾶ κι ἀνοίγει τὰ πανιά του σά-
στερά.

Στό ἀφρόκυμα δελφίνι γύρω σκιρτᾷ, ἀναφυσώντας εὐτυχισμένο
καὶ μπρός πίσω ἀναπηδᾷ καὶ χαρούμενο τὰ πλεύμενα συντροφεύει
καὶ προσπερνᾷ.

Κι ὁ ζευγολάτης τ'ἀλέτρι σκαρώνει, φηλά κοιτώντας κι ἀπ'
τόν καρποδότη βοήθεια καρτερεῖ κι ὀδηγᾷ κάτω ἀπ'τό ζυγὸ τό
βόδι τό καματερό, μαλακό ἀύλακι νά χαράξῃ καὶ μέ ἐλπίδες τρέ-
φεται.

Ὁ βοῖδοβοσκός καὶ ὁ πιστικός τίς φλογέρες τοὺς συνταιριᾷ -
ζουν καὶ μέ βουκολικό σκοπὸ στοὺς βράχους καὶ στὰ λειβάδια τὴν
ἄνοιξη ξυπνοῦν.

Καί γνοιάζεται τό φυτὸ ὁ φυτευτής

Κι ὁ πουλολόγος καλάμια στήνει καὶ μέσ'ἀπ'τὰ κλαριά πουλιῶν
πτερά παραμονεύει.

Κι ὁ φαρᾶς τὰ βάθια τηράει, τὰ δίχτυα καθαρίζει καί στούς βράχους ξαποσταίνει.

Ὁ Ξακουστός ὁ Μάμας, βοσκός καί μάρτυρας, πού πρώτα ἐλαφίνες ἄρμεγε, ἀνάμεσα τους στριμωχνόταν γιά νά θραφῆ μέ ἄλλοιό - τικο γάλα ὁ δίκαιος, τώρα βόσκει λαό στή μητρόπολη καί σήμερα γιορτάζει μέ μύριους ἀπ' ὀλοῦθε πιστούς.

Πῶς πιό σύντομα νά τό πῶ; Τώρα ἀνοιξη στή γῆ, ἀνοιξη στόν οὐρανό, ἀνοιξη στίς ψυχές, ἀνοιξη στό σῶμα, ἀνοιξη ὄρατή, ἀνοιξη ἀόρατη.

Γρηγόριος Ναξιανζηνός
Μετάφρ. Χρυσῆς Καφαλοπούλου

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Φωνάζει ἡ εὐωδιά τοῦ μπουμπουκιῦ: "Ἀχ ἡ φτωχιά κι ἡ δύσμοιρη ἐγώ, τῆς ἀνοιξης ἡ μέρα φεύγει κι ἐγώ φυλακισμένη βρῖσκομαι μέσα στ' ἀνθόφυλλα ἀκόμα".

"Δειλῆ, μή χάνεις τό κουράγιο σου, γοργά θά σπάσουν τά δεσμά σου. Σέ λούλουδο θ' ἀνοιξέει τό μπουμπούκι κι ὅταν ἐσύ θά χεις γεράσει καί πεθάνει πιά, ἀκόμα ἡ ἀνοιξη θά ζεῖ".

Μές στό μπουμπούκι ἡ εὐωδιά φτεροκοπάει κι ὅλη τήν ὥρα κλαίγοντας ἀπ' τ' ἀναφυλλητά της λαχανιάζει. "Ἀχ τί τραβῶ, περνοῦν οἱ ὥρες μου κι ἐγώ δέν ξέρω ἀκόμα ποῦ πηγαίνω ἢ τί ζητῶ".

"Μή τήν καρδούλα σου χαλᾶς, τρελή μου φοβιτσιάρρα. Τῆς ἀνοιξης τ' ἀγέρι σ' ἄκουσε κι ἡ ἀποθυμιά σου θά γενεῖ. Προτοῦ τελειώσῃ ἡ μέρα θά χεις τήν ὑπαρξή σου ἐκκληρώσει".

Στήν εὐωδιά τό μέλλον μαῦρο μοιάζει κι ἀπελπισμένη λέει.

"Ἀχ, λάθη ποιῶ πληρώνω ἐγώ καί δίχως νόημα ζωῆ περνώ; Ποίος ἀπό σᾶς μπορεῖ νά μοῦ ἐξηγήσει καθαρά γιατί νά ὑπάρχω;"

"Μή χάνεις τό κουράγιο σου, τρελή παραπονιάρρα. Ἡ τέλεια χαραυγή κοντοζυγώνει καί τότες τή ζωῆ σου μ' ὅλη τή Ζωῆ θά μπλέξεις κι ἔτσι θά νιώσεις τελικά ποιός ὁ σκοπός τῆς ὑπαρξῆς σου".

P. Ταγκόρ. Ἐπί τῷ "Φρουτομάζωμα"

Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ

Γιατί καρδιά καί τώρα πιά σκιαγμός νά σέ κρατᾷ
πού καί τ' ἀγκάθι δροσερό τριαντάφυλλο πετάει;

1812

Λούντβιχ Οὐλαντ (Ludwig Uhland, 1787-1862)

γερμανός λυρικός ποιητής. Μετάφρ. Δημ. Ι. Λάμφα 1903.

ΣΑΝ ΤΟ ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΙ

Σάν τό μπουμπούκι πού ξεκετιέται πρός τά πάνω στους διάφα -
 νους τούς ούρανούς απ'τή σκλαβιά στή λεφτεριά, ἔτσι κ' ἡ ψυχὴ
 πρέπει νά σπάσει τίς ἀλυσίδες τῆς σκλαβιάς της. Γιατί μέσα στή
 σκλαβιά βρίσκεται ἡ λύπη καί στήν πληρότητα ἡ εὐτυχία. Αυτό εἶ-
 ναι τό πρώτο πράγμα πού εἶναι ἀνάγκη νά τό βάλετε στό νοῦ σας,
 πῶς ὅταν ἡ ζωὴ, πού εἶναι σκέψη καί συναίσθημα, δέν εἶναι πια -
 σμένη μέσα στά δεσμά της, τότε ὑπάρχει ἡ δημιουργικὴ εὐτυχία καί
 πῶς ὅταν ὑπάρχει ὁ περιορισμὸς τῆς ζωῆς, τότε τίποτα ἄλλο δέν
 εἶναι παρά θλίψη, μιζέρια, φθορά. Δεῖτε τό μπουμπούκι τοῦ τριαν-
 τάφυλλου. Εἶναι σκλαβωμένο κι ἀγωνίζεται νά ἐκφραστεῖ γιὰ νά
 φτάσει στήν πληρότητά του, πού εἶναι ἡ ὁμορφιά τοῦ τριαντάφυλλου.
 Ὁ σκοπὸς μας εἶναι νά κάνουμε τὴ ζωὴ νά ἐπαναστατήσῃ, πού ση-
 μαίνει νά σπάσουμε τίς ἀλυσίδες πού τὴ βαρβαίνουν. Δεῖτε μέσα
 στὸν κόσμον πῶς ὁ καθένας ἀρχινᾷ νά γκρεμίζει τὴν παλιὰ παράδοση
 καί τὴν καθιερωμένη τάξη. Ὅποιος ἔχει τὸν πόθο γιὰ τὴν πείρα
 τῆς ζωῆς καί δέν θέλει νάναί σκλαβωμένος απ'τὴν παράδοση ἢ νά -
 ναι πιασμένος μέσ στον δεσποτισμὸ τῆς ἀθηντίας, μά θέλει πείρα
 νά κερδίσει, αὐτὸς μονάχα τὴν κατανόηση θά βρεῖ.

Κρισναμούρτι. Ἀπὸ μιά ὀμιλία στὶς γυναῖκες τῆς Ἰνδίας
 Μετάφρ. Ἀγλ. Ζάννου.

ΤΟΥ ΧΟΡΤΑΡΙΟΥ Η ΛΕΠΙΔΑ

" Καί σοῦ δέ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ρομφαία".

Προφητεία Συμεών
 Λουκᾶς κεφ. Β' ἐδ. 35

"Ὡ σὺ μικρὴ λεπίδα δίκοπη τοῦ χορταριοῦ,
 εἶσαι σπαθὶ μικρό, ρομφαία,
 πού ἀπὸ τὴ βιάση σου νά ρθεῖς
 τρύπησες τὴν καρδιά τῆς μάνας σου.

"Ὡ σὺ μικρὴ λεπίδα δίκοπη τοῦ χορταριοῦ,
 εἶσαι μικρὴ τῆς φλόγας γλώσσα,
 πού -ἀλοῖμονο- χαϊδεύοντας κατάκαφες
 τὴ δόλια τὴν καρδιά τῆς μάνας σου.

"Ὡ σὺ μικρὴ, γυμνὴ λεπίδα δίκοπη τοῦ χορταριοῦ,
 ρομφαία καί λόγχη διάπυση,
 γιὰ νά κερδίσεις τοῦ Πατέρα σου τὸν κόσμον
 κομμάτια πρέπει τὴν καρδιά τῆς μάνας σου νά κάνεις.

Ντόρα Γκρήνουελ (Dora Greenwell, 1821 - 1882),
 ἀγγλίδα ποιήτρια

Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΜΥΣΤΙΚΙΣΤΙΚΟΝ ΕΑΡ

Ἡ ἐνόρασις εἶναι διὰ τὴν ψυχὴν ὡς εἶδος θυρίδος τινός, ἐκ τῆς ὁποίας ἀκροᾶται τοῦ Νυμφίου καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν Τὸν θεωρεῖ κατερχόμενον ἀπὸ τὰς ὑψίστας κορυφὰς τοῦ Πνεύματος, πρὸς τὴν γηΐνην κοιλάδα τῶν δακρύων.

Ἡ ἐνόρασις αὕτη εἶναι ἡ ἐπαγγελία τοῦ μυστικιστικοῦ ἔαρος· ἡ χιών, ὑπὸ τὸ προκάλυμμα τῆς ὁποίας αἱ φυτικάί σποραὶ ἐκαρποφόρησαν, ἔχει ἐξαφανισθῆ. Αἱ βροχαὶ ἐπεράτωσαν τὸ ἔργον τῆς γονιμότητος. Αἱ ἐσωτερικαὶ ἰκανότητες τοῦ ἀνθρώπου ἐξέβαλον ῥίζας καὶ ἤνθησαν. Οἱ ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι διατηροῦν τὴν μεταξὺ τῶν Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐπικοινωνίαν, ἐμφανίζοντα· λευκοὶ ὡς περιστεραὶ. Ἡ συνῆ, εἰκὼν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἔργων του καὶ τῆς ὁποίας τὰ φύλλα χρησιμεύουν πρὸς κάλυψιν τῆς πνευματικῆς γυμνότητός του, φέρει τοὺς πρῶτους αὐτῆς καρπούς. Αἱ ὀδύνηαι ἐκάστης ἡμέρας θέλουσι μετουσιωθῆ εἰς ἀγαλλίασιν, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὸ ὄζωδες κλῆμα τὸ ὁποῖον παρᾶγει μεθυστικὸν τινα καρπὸν.

Σεντίρ (Sedir, τὸ πραγματικὸ του ὄνομα εἶναι Yvon le Loup) γάλλος μυστικιστῆς (1871-1926). Ἀπὸ τὸ "Ἄσμα ἀσμάτων". Μετάφρ. Υβόννης Μ. Ρημαντῶνη.

ΨΥΧΗΣ ΦΤΕΡΑ

Ἡ κάμπια βλέποντας τὴν πεταλούδα
μέσ στό χρυσό τό φῶς
ἀνάλαφρη κι ὀλόχαρη
νά πεταρίζειει δῶθε κεῖ
στά πεταχτά
στό κάθε λούλουδο φιλιὰ σκορπώντας,
σταμάτησε νά τρώει γιὰ μιὰ στιγμή
τό πράσινο τό φύλλο τό γυαλιστερό
καὶ ρώτησε μέ θαυμασμό:

"Πές μου καλή μου
πῶς μπόρεσες φτερά νά βγάλεις;"
Κι ἡ πεταλούδα ἀπάντησε:
"Γιὰ τὴν παλιά μου φύση,
τὴν κάμπια τὴ σερνάμενη,
ἔπλεξα τό κιβούρι μόνη μου
καὶ σιωπηλά σιγά σιγά
στόν ἀργαλιό μου 'τοίμασα
φυχῆς φτερά".

Δημήτρης Θεοδορίδης
'Απὸ τοὺς "Μύθους" τῆς συλλογῆς "Ἀντίλαλοι"

Θ Υ Σ Ι Α

Στῆς γῆς τὰ σπλάχνα -θησαυρός θαμμένος- ληθαργεῖ
ὁ σπόρος ἄτελεύτητους προσμένοντας χειμῶνες
τῆ μυστικῆ τῆς βλάστησης νά λάβη προσταγή.

Τονέ ξυπνοῦνε, ἄορατες, τοῦ ἡλίου οἱ χρυσές βελόνες
καί τῆς λεπτῆς μεμβράνης του τὰ σπάργανα, ὁ βλαστός
θραύοντας βγαίνει ἀπ'τίς στενές πού ἐφώλιαζε λαγόνες.

Τό χῶμα τοῦ προσφέρεται, πλούσιος σέ τροφή μαστός
πού βρέφους στόμα ἢ ρίζα του βυζαίνοντας θεριέβει
καί τό ἔδαφος ἀδιάκοπα τρυπάει, καθώς λοστός.

Μέ τοῦ χυμοῦ τήν ὥθηση σκληρά μοχθεῖ ν'ἀνέβη
τό στέλεχος του καί λογχίζει πρὸς τό φῶς νά βγῆ
κι'ἡ ρίζα του ἔτσι ἀνάστροφα βυθίζεται στά ἐρέβη.

Καί μ'ἐλιγμούς φιδιοῦ, σοφά, ἡ ὁρμή του τ'ὀδηγεῖ.
Κι'ὄλο ἀπ'τά σκότη πρὸς τό φῶς θριαμβικά τό ὑψώνει
καί ξεπηδάει στό ξέφωτο ξάφνου χλωρή πηγῆ.

Τετράκλωστο τῶν ἐποχῶν τό νῆμα ξεδιπλώνει
τοῦ χρόνου ὁ κύκλος στῆς γοργῆς του ἀνέμης τῆ φορᾶ
κι'ἀπό στημένες ἐνεδρες κάθε στιγμῆ ὡς γλυτώνει

Τό νέο τό σπέρμα -πρὶν γενῆ τῶν πετεινῶν βορά-
γιά νά ταφεῖ μέσ στό σκοτάδι ἐκούσια κατεβαίνει
καί θνήσκει γιά ν'ἀναστηθεῖ βλαστός κάθε φορᾶ.

Στή χοάνη τοῦ πυρήνα του ὄνειρεύονται κλεισμένοι
ἀμέτρητων ἀνοιξιῶν οἱ ἀπλαστοὶ ἀκόμα ἀνθοί
πού ὑφαίνει ὁ ἥλιος ἀργαλειός μέ τό χρυσό του χτένι.

"Κι' ἂν μή ἀποθάνη μέσ στή γῆ ὁ κόκκος δέν ἀνθεῖ-
ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ἔκεῖνος μόνος μένει...."

Μελισσάνθη

'Από τίς " Προφητεῖες "

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

... Ο σταυρός είναι σύμβολον τό ὁποῖον ὑπό διαφόρους μορφάς συναντᾶται εἰς ὅλα σχεδόν τά μέρη τῆς γῆς καί μάλιστα ἀπό ἀρχαιότητάς ἐποχάς, ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι δέν εἶναι τι τό ἀνήκον ἀποκλειστικῶς καί μόνον εἰς τόν Χριστιανισμόν καθώς θά ἐπειράζοντο μερικοί νά πιστεύσουν· μάλιστα πρέπει νά εἴπωμεν ὅτι ὁ Χριστιανισμός ὑπό τήν ἐξωτερικήν καί τήν κοινῶς γνωστήν τούλάχιστον ἐμφάνισιν αὐτοῦ, ἐν μέρει ἔχει παύσει νά βλέπῃ τόν συμβολικόν χαρακτήρα τοῦ σταυροῦ καί βλέπει αὐτόν μόνον ὡς σημεῖον ἐνός ἱστορικοῦ γεγονότος. Εἰς τήν πραγματικότητα αἱ δύο αὗται ἀπόψεις δέν ἀποκλείουν ἡ μία τήν ἄλλην καί μάλιστα ὑπό τινά ἐννοίαν ἢ δευτέρα εἶναι συνέπεια τῆς πρώτης. Ἡ κατά τόν τρόπον τοῦτον ἐνατένισις τῶν πραγμάτων εἶναι τόσον ξένη εἰς τήν πλειονότητα τῶν συγχρόνων μας ὥστε κατ' ἀνάγκην θά ἐνδιατρίψωμεν ἐπ' αὐτῆς ἐπ' ὀλίγον διὰ ν' ἀποφευχθῇ πᾶσα παρεξήγησις. Πράγματι, πολλάκις ἔχομεν τήν τάσιν νά νομίζωμεν ὅτι ἡ παραδοχή μιᾶς συμβολικῆς ἐννοίας συνεπάγεται τήν ἀπόρριψιν τῆς κατά γράμμα ἢ ἱστορικῆς ἐννοίας· μία τοιαύτη γνώμη προέρχεται μόνον λόγῳ ἀγνοίας τοῦ νόμου τῆς ἀνταποκρίσεως, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ αὐτό τοῦτο τό θεμέλιον παντός συμβολισμοῦ· ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου τούτου, πᾶν πρᾶγμα προερχόμενον κατ' οὐσίαν ἀπό μίαν μεταφυσικήν ἀρχήν, εἰς τήν ὁποίαν ὀφείλει τήν ὑπαρκτότητά του, μεταφράζει ἢ ἐκφράζει τήν ἀρχήν ταύτην κατά τόν ἰδικόν του τρόπον ἐντός τῆς τάξεως εἰς τήν ὁποίαν εὐρίσκεται, εἰς τρόπον ὥστε ἀπό τήν μίαν εἰς τήν ἄλλην τάξιν ὅλα τά πράγματα νά εἶναι συνδεδεμένα καί ν' ἀνταποκρίνονται πρὸς ἄλληλα διὰ νά συμβάλλουν εἰς τήν παγκόσμιον ὁλοκληρωτικὴν ἁρμονίαν, ἡ ὁποία ἐντός τῆς πολλαπλότητος τῆς ἐκδηλώσεως εἶναι, τρόπον τινά, μία ἀντανάκλασις αὐτῆς ταύτης τῆς πρωταρχικῆς ἐνότητος. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος διὰ τόν ὁποῖον οἱ νόμοι ἐνός κατωτέρου πεδίου πάντοτε εἶναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθοῦν διὰ τόν συμβολισμόν πραγματικότητων μιᾶς ἀνωτέρας τάξεως ἐντός τῆς ὁποίας εὐρίσκεται τό βαθύτερον αἷτιον τῆς ὑπάρξεώς των, τό ὁποῖον εἶναι συγχρόνως ἡ ἀρχή καί τό τέλος αὐτῶν· ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δυνάμεθα νά ὑπομνήσωμεν, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον θά εὕρωμεν ἐνταῦθα καί παραδείγματα, τό πεπλανημένον τῶν νεωτέρων φυσιολογικῶν ἐρμηνεϊῶν τῶν ἀρχαίων παραδοσιακῶν διδασκαλιῶν, ἐρμηνεϊῶν αἱ ὁποῖαι ἀπλῶς καί μόνον ἀναστρέφουν τήν ἱεραρχίαν τῶν ἀνταποκρίσεων μεταξὺ τῶν διαφόρων τάξεων τῆς πραγματικότητος. Οὕτω ποτέ τά σύμβολα καί οἱ μῦθοι δέν ἀπεσκόπουν εἰς τήν παράστασιν τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων καθώς διατείνεται μία θεωρία λίαν διαδεδομένη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν· ἀληθές ὅμως εἶναι ὅτι ἐντός αὐτῶν τῶν μύθων καί τῶν συμβόλων εὐρίσκονται συχνάκις εἰκό-

νες αἱ ἰποῖαι ἐλήφθησαν ἀπό τήν κίνησιν τῶν ἀστέρων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν περιορισμόν νά ἐκφράσουν κατ' ἀναλογίαν ἐντελῶς εἰσάγουσαν πρᾶγμα, διότι οἱ νόμοι τῆς κινήσεως ταύτης μεταφέρουν ἐπί τοῦ φυσικοῦ πεδίου τὰς μεταφυσικάς ἀρχάς ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται. Αὐτό τό ὁποῖον λέγομεν περί τῶν ἀστρονομικῶν φαινομένων δυνάμεθα νά τό εἴπωμεν καί δι' ὅλα τά ἄλλα φυσικά φαινόμενα πρᾶγματι, τά φαινόμενα ταῦτα, ἐπειδή προέρχονται ἀπό ἀνωτέρας ὑπερβατικῆς ἀρχάς, γίνονται ἀληθῆ σύμβολα αὐτῶν, εἶναι δέ προφανές ὅτι τό πρᾶγμα τοῦτο κατ' οὐδένα τρόπον ἐπηρεάζει τήν πραγματικότητα τήν ὁποίαν ἔχουν ταῦτα ὡς φαινόμενα ἐπί τοῦ πεδίου εἰς τό ὁποῖον ἐκδηλοῦνται ἀπεναντίας μάλιστα ἡ πραγματικότης αὐτῶν βασίζεται ὡς ἐπί θεμελίου ἐπί τοῦ πρᾶματος τούτου διότι ὅλα τά πρᾶγματα ἐάν δέν θά ἦσαν ἐξηρητημένα ἀπό ἀρχάς θά ἦσαν ἐν ἀπλοῦν μηδενικόν. Ὑπάρχουν ἱστορικά γεγονότα καθῶς καί ἄλλα πάσης φύσεως, τά ὁποῖα κατ' ἀνάγκην ὑπόκεινται εἰς τόν νόμον τῆς ἀνταποκρίσεως, τόν ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω καί κατὰ συνέπειαν μεταφράζουσι κατὰ τόν ἰδικόν των τρόπον τὰς ἀνωτέρας πραγματικότητας, τῶν ὁποίων οὕτως εἰπεῖν εἶναι ἀνθρωπίνη ἐκφρασις. Ἡμεῖς εἰς τοῦτο θά προσθέσωμεν ὅτι, καθῶς εἶναι εὐνόητον, λόγῳ τῆς αἰτίας ταύτης, αὐτά τά γεγονότα ἀποκτοῦν ἀπό τῆς ἡμετέρας ἀπόψεως ἐνδιαφέρον ἐντελῶς διάφορον ἀπό ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἔχουν διά τούς βεβήλους ἱστορικούς. Ὁ συμβολικός οὗτος χαρακτήρ, ἄν καί εἶναι κοινός εἰς ὅλα τά ἱστορικά γεγονότα, πρέπει νά εἶναι πολύ πλέον ἐκδηλος εἰς τά παρουσιαζόμενα εἰς ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἐπί τό σαφέστερον δυνάμεθα νά τό ὀνομάσωμεν "ἱεράν ἱστορίαν" αὐτός εἶναι ὁ λόγος διὰ τόν ὁποῖον τόν εὐρίσκομεν συγκεκριμένως καί μάλιστα μέ πολύ ἐντυπωσιακόν τρόπον εἰς ὅλα τά ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν κατενοήθησαν καλῶς τά ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, βλέπομεν ἀμέσως ὅτι ἡ ἀνταπόκρισις αὕτη ὄχι μόνον δέν ἀποτελεῖ λόγον διὰ ν' ἀρνούμεθα τήν πραγματικότητα αὐτῶν τῶν γεγονότων καί νά τά θεωρῶμεν ὡς ἀπλοῦς "μύθους" ἀλλ' ἀπεναντίας ὅτι εἶναι λόγος διὰ ν' ἀντιληφθῶμεν ὅτι ταῦτα ἔπρεπε ὄχι μόνον νά γίνουσι οὕτω ἀλλά καί ὅτι δέν ἦτο δυνατόν νά γίνουσι ἄλλως. Πῶς ἐξ ἄλλου θά ἦτο δυνατόν νά ἔχη ἱερόν χαρακτήρα πρᾶγμα ἐστερημένον πάσης ὑπερβατικῆς ἐννοίας; Ἐάν ὁ Χριστός ἀπέθανεν ἐπί τοῦ σταυροῦ, δυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι τοῦτο συνέβη λόγῳ τῆς ἀξίας τήν ὁποίαν ἀπό συμβολικῆς ἀπόψεως ἔχει καθ' ἑαυτόν ὁ σταυρός, τήν ὁποίαν πάντοτε ἀνεγνώρισαν ὅλοι αἱ παραδόσεις τοῦτο χωρίς οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νά ἐλαττωθῆ ἡ ἱστορική ἀλήθεια τοῦ γεγονότος τῆς σταυρώσεως, δυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι συνέβη μόνον καί μόνον λόγῳ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπό τοῦ σταυροῦ συμβολιζομένων.

Ἐτέρα συνέπεια τοῦ νόμου τῆς ἀνταποκρίσεως εἶναι αἱ πολλαπλασιᾶν ἐννοιαί τὰς ὁποίας ἔχει πᾶν σύμβολον πρᾶγματι, ἐν οἷον - ἕκαστε πρᾶγμα εἶναι δυνατόν νά θεωρηθῆ ὅτι παριστάνει ὄχι μό-

νον τὰς μεταφυσικὰς ἀρχὰς ἀλλά καί τὰς πραγματικότητας ὄλων τῶν πεδίων τὰ ὁποῖα ὑπέρχονται ἐκείνου ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται τοῦτο ἂν καί εἶναι ἀκόμη σχετικαί, διότι αἱ πραγματικότητες αὐταὶ διὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον καθορίζεται τὸ πεδῖον τοῦτο, κατ' ἄμεσον τρόπον παίζουσι ἐν σχέσει πρὸς αὐτὸ ρόλον δευτερευόντων αἰτίων· ἐπίσης τὸ ἀποτέλεσμα δύναται πάντοτε νὰ θεωρηθῇ ὅτι συμβολίζει τὴν αἰτίαν προκειμένου περὶ οἴσουδῆποτε πεδίου διότι πᾶν τὸ ὑπάρχον εἶναι ἔκφρασις πράγματος τὸ ὁποῖον εἶναι ἐγγενές εἰς τὴν φύσιν τῆς γενεσιουργοῦ αὐτοῦ αἰτίας. Αἱ συμβολικαὶ αὐταὶ ἔννοιαι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολλαπλαῖ, ὑπερτιθέμεναι ἱεραρχικῶς οὐδόλως ἀποκλείουσι ἢ μία τὴν ἄλλην καί ἐπὶ πλέον δὲν ἀποκλείουσι καί τὴν κατὰ γράμμα ἔννοιαν ἀπ' ἐναντίας μάλιστα συμφωνοῦν πλήρως μεταξὺ τῶν, διότι πράγματι ἐκφράζουσι τὰς ἐφαρμογὰς τῆς ἰδίας ἀρχῆς εἰς τὰ διάφορα πεδία· οὕτω πως ἀλληλοσυμπληροῦνται καὶ συγκρατοῦνται μεταξὺ τῶν ὀλοκληρούμεναι ἐντὸς τῆς ὀλικῆς συνθέσεως. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνει τὸν συμβολισμόν γλῶσσαν κατὰ πολὺ ὀλιγώτερον περιωρισμένην ἀπὸ ἐκείνην μετὰ τὴν ὁποῖαν ὀμιλοῦν οἱ ἄνθρωποι καί μοναδικὴν διὰ τὴν ἔκφρασιν καί τὴν ἀνακοίνωσιν μερικῶν κεκρυμμένων ἀληθειῶν δι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν αἰτίαν ὁ συμβολισμὸς ἀνοίγει δυνατότητας συλλήψεως πραγματικῶς ἀπεριορίστους καὶ ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν γλῶσσαν τῆς μυσσεως καὶ τὸν ἀπαραίτητον φορέα πάσης παραδοσιακῆς διδασκαλίας.

Ἐπομένως ὁ σταυρός, καθὼς καί πᾶν ἄλλο σύμβολον, ἔχει πολὺς ἐννοίας· δὲν εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ τὰς ἀναπτύξωμεν ὅλας ἐξ ἴσου εἰς τὸ παρὸν ἔργον· ὑπάρχουσι μάλιστα καί μερικαὶ τὰς ὁποῖας θὰ ἀναφέρωμεν παρεμπιπτόντως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχομεν οὐσιαστικῶς ὑπ' ὄψιν εἶναι ἡ μεταφυσικὴ ἔννοια, ἡ ὁποία εἶναι ἐξ ἄλλου καί ἡ πλέον ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, διότι εἶναι ἡ πρωταρχικὴ, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ εἶναι ἐφαρμογαὶ αὐτῆς ἐντὸς τῆς σχετικότητος καί κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον δευτερεύουσαι. Ἐάν θὰ ἐξετάσωμεν εἰς ὀρισμένας περιστάσεις μερικὰς ἐκ τῶν ἐφαρμογῶν τούτων, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ πάντοτε κατὰ βάθος θὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι θέλομεν νὰ τὰς ἐπανασυνδέσωμεν μετὰ τὴν μεταφυσικὴν τάξιν διότι καθ' ἡμᾶς αὐτὴ προσδίδει ἀξίαν εἰς αὐτάς καί τὰς καθιστᾷ νομίμους συμφῶνως πρὸς τὴν σύλληψιν τῶν ἐκ παραδόσεως ἐπιστημῶν τὰς ὁποῖας ἔχει λησμονήσει ἐντελῶς ὁ νεώτερος κόσμος.

Ρενέ Γκενόν (René Guénon). Ἀπὸ τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου του " Ὁ συμβολισμὸς τοῦ σταυροῦ ". Μετάφρ. Α. Δεληγιάννη

Φρα Αντζέιμο Ούν ἔστιν ὧδε
 Ἐκαδημία Φλωρεντίας

Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ

Αὐτόν τόν Κεντυρίωνα, πού εἶναι ἀξιωματικός
 καί μάλιστα ἐκατόνταρχος ρωμαῖος,
 πῶς τόν μπερδεύουν μέ τό κέντημα τῆς λόγῃς
 ἔτυχε νάχουν λόγῃς κι οἱ ἀξιωματικοί
 κι ἡ κακή γνώση τῶν λατινικῶν μαζί
 φέρνει τήν παρεξήγησι. Ὅπως ὁ Ἀπρίλης,
 πού εἶναι ἡ ἀνοιξη τῶν λουλουδιῶν καί τῶν τάφων,
 ποιῶ πάει ὁ νοῦς στό ρῆμα τό "ἀπερίρε",
 πού εἶναι τό "ἀνοίγω" τό ἴδιο, καί τό κράζει
 μέ χρώματα καί μέ ἀνθοσμίες του ὁ Ἀπρίλης
 δέν εἶναι σάν τούς ἄλλους μῆνες θεός,

κι ὅμως αὐτός ὁ μήνας, ὁ ἔξω τοῦ πανθέου,
εἶναι ὁ πῖο πλήρης ἀπό τῆ θεία παρουσία.
Γιά μᾶς, ὅσοι ἀπομείναμε στά ἱερά,
κατέχεται ὅλος ἀπό τίς γραμμές τῆς Νίκης.
"Σέ θαυμαστό κονταροπάλαιμα
μονομαχήσαν Ζωή καί Θάνατος· τό σκοτάδι
πάλαιψε μέ τό φῶς, κι ὁ Δούκας τῆς Ζωῆς,
νεκρός καί κατακείμενος, βασιλεύει
ὅλος ζωντάνια καί παλμό.- Γιά πές μας,
Μαρία, πές μας τό τί εἶδες σ' ἐκεῖνον
τόν περίπατο, ἄκρακτη ἀγῆ, τῆς ἀγωνίας σου.
-Τί νά σᾶς πρωτοπῶ, πού εἶδα θαμπάματα
κατάλευκα, κι εἶδα σπαθιές τίς ἀστραπές,
κι εἶδα μαρτύρους, μέ ἀνοιχτές φτεροῦγες,
ἀγγελικές μορφές, σεντόνια ἀπορριγμένα,
πεταγμένο τόν κεφαλόδεσμο, τό λάκκον
ἄδειο, τούς βράχους (καί τί βράχους) κυλισμένους,
νά μοῦ μιλάει παρηγορητικά τόν Κηπουρό
τοῦ παραδείσου μέ ὅλα τά πρῶινά του
τά σύνεργα, κι εἶδα τόν Κύριό μου.
Τόν εἶδα φανερά, τόν εἶδα ἀλλοίμονο,
καί δέ μέ ἀφῆκε νά τοῦ ἀγγίξω τά ποῦάρια,
μοῦ τό ἀπαγόρευε μ' ἓνα του "Μή μου ἅπτου"
ἐμένα πού προχτές ἀκόμα τοῦ τά εἶχα
σφουγγίσει μέ τά ξέπλεχα μαλλιά μου.

Ἐνα ρῆμα τό λοιπόν, λατινικό
εἶναι ὁ Ἀπρίλης· ἀλλά τό ρῆμα αὐτό
εἶναι τό Verbum, εἶναι ὁ Λόγος,
κι ὁ Λόγος, λέει τό Εὐαγγέλιο, εἶναι ὁ Θεός,
κι ὁ Λόγος σάρκα ἐγένετο σάν τῆ δική μας.
αὐτή πού σήμερα ἔσεισε τῆ γῆς,
αὐτή πού ἀνοιξε σήμερα τά καταχθόνια,
αὐτή πού τρύπησε τά μνήματα, καί πετρώσαν
οἱ κεντυρίωνες, τούς πέσαν τά σπαθιά
καί σβολωθήκαν μέ τά χέρια τοῦ τρόμου
στά κεφάλια τους, σηκωμένα γιά νά μή βλέπουν,
γιατί ἔγινε τό Πάσχα ἐπί τέλους
καθώς τύ διόριζε ἡ Τάξη κι ἡ Στοργή,
καί τά στρατιωτικά τους ὅλα διαλυθήκαν,
ἀτμίδα τῆς νυχτός μπροστά στόν ἥλιο,
μπροστά στά τρόπαια ντροπιασμένη φυγή.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Στίς 17 τοῦ Γενάρη ἔγινε ἡ πέμπτη ταχτική Γενική Συνέλευση τῆς Θ. ΕΝ. Ἡ Διαχειρ. ἀδ. Ἀγλ. Ζάννου ἔκανε τό διοικητικό καί οἰκονομικό ἀπολογισμό τοῦ 1963. Ἄρχισε μέ τήν παρακάτω ὁμιλία.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Σήμερα ἔχομε τήν πέμπτη μας Γενική Συνέλευση. Ἐργαστήκαμε κι αὐτό τό χρόνο μ' ἀγάπη γιά τό σκοπό μας, γιά νά μπορέσουμε νά μεταδώσουμε τίς θεοσοφικές ἀλήθειες. Τίς ἀλήθειες αὐτές πού πηγάζουν ἀπ' τήν ἴδια τήν Πραγματικότητα τῆς Ζωῆς. Μαζευόμαστε ἐδῶ ὅλοι μας καί γιά νά μάθουμε, νά σκεφθοῦμε, νά ἐρευνήσουμε καί νά νά δώσουμε αὐτά πού μάθαμε, αὐτά πού σκεφθήκαμε, αὐτά πού ἀνακαλύψαμε. Νά σκορπίσουμε ὀλόγυρά μας τούς καρπούς τῆς πνευματικῆς μας πείρας. Ὁ ἀληθινός ἐρευνητής διφάει νά καταλάβει, διφάει νά λύσει τό ἀπέραντο μυστήριο τῆς Ζωῆς. Εἶμαι βέβαιη πῶς ὅλοι ὅσοι ἐρχόμαστε ἐδῶ τόν ἴδιο πόθο ἔχομε μέσ στήν καρδιά μας κι ὁ νοῦς μας φάχνει ὀλοένα ν' ἀνακαλύψει τ' ἐγνωστα αὐτά μυστικά πού βρῖσκονται καί γύρω μας καί μέσα μας βαθειά.

Ὅπως εἴπαμε, αὐτός πού ἀνακαλύπτει κάτι γίνεται κι ὁ μεταδότης του. Γιατί ἀλοίμονο στόν ἄνθρωπο πού θέλει νά κρατήσῃ μονάχα γιά τόν ἑαυτό του τίς φωτεινές ἀχτίδες πού ἔρχονται σάν θεϊκές ἐμπνεύσεις μέσα στήν ψυχή του. Κι ὅσο ὁ ἄνθρωπος σκορπᾷ γύρω του τίς ἀλήθειες πού δέχεται, τόσο κ' οἱ ἀλήθειες αὐτές τόν ἐπιτίθουν ὄλο καί πιά πολύ. Ἡ Ζωή κυλάει συνέχεια δίχως ποτέ νά σταματάει. Κυλᾷ σάν τό ἀστέρευτο Ποτάμι πού παίρνει τά νερά του ἀπ' τήν Παγκόσμια τήν Πηγὴ καί τά σκορπᾷ γιά νά ποτίσῃ τή φλογισμένη γῆ. Ἄς γίνῃ ὁ ἄνθρωπος ἕνα ζωντανό κανάλι κι ἄς ἀνοίγῃ ὀλοένα τήν καρδιά του γιά νά δέχεται τῆς Ζωῆς τ' ἀθάνατο νερό, ὅπως τό λένε καί τά παραμῦθια μέ τή συμβολική τους ἔννοια.

Ἄς γίνουμε αὐτό τό ζωντανό κανάλι κι ἄς ἐρχόμαστε σέ στενή ἐπαφή μέ τούς συνανθρώπους μας, μέ τούς ἀδελφούς μας.

Ἡ ἀνθρώπινη ἐπαφή, καί ἡ ψυχική καί ἡ πνευματική, δίνουν δύναμη, χαρά, κι ἀνοίγουν τίς πόρτες τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς. Ἔτσι ἐπικοινωνεῖ ὁ ἕνας μέ τόν ἄλλο κ' ἔτσι ἡ ἀγάπη ζωντανεύει ὄλο καί πιά πολύ.

Ὁ ἀπομονωμένος ἄνθρωπος, ἐκεῖνος πού εἶναι κλεισμένος μέσ στόν ἑαυτό του, βάζει φραγμούς, ἀπομακρύνεται, χωρίζεται ἀπ' τούς ἄλλους. Πολλοί νομίζουν πῶς μέσα στήν ἀπομόνωση μποροῦν καλύτερα νά βροῦνε τήν Ἀλήθεια, μποροῦν καλύτερα ν' ἀνακαλύψουν τόν ἐσωτερικό ἑαυτό τους. Μά ὅπως μᾶς λέγει ὁ Κρῖσιναμούρτι, μέ τήν ἀνθρώπινη ἐπαφή βλέπομε πιά καθαρά τόν ἴδιο τόν ἑαυτό, μας, τίς ἐσωτερικές μας ἀντιδράσεις, τίς συμπάθειες ἢ τίς ἀντιπάθειές μας

κ' ἔτσι μονάχα μπορούμε νά τίς καταλάβουμε. Καί μόνο τότε ὄ,τι εἶναι ἀληθινό θ' ἀνθίσει καί θά καρποφορήσει, κι ὄ,τι εἶναι φεύ-
τικο θά μαραθεῖ καί θά χαθεῖ.

Ἀνθρώπινη ἐπαφή εἶναι κ' ἡ ὁμαδική συνεργασία, ἡ ὁμαδική
προσπάθεια γιά ἕνα σκοπό. Ἡ ὁμαδική ὁργανωμένη προσπάθεια.

Πολλοί νομίζουν ὅτι ἡ Ὁργάνωση εἶναι ἕνα ἐμπόδιο γιά τήν ἐ-
λεύθερη δημιουργική ἐργασία. Κ' ἐπειδή ὁ Κρισμαμούρτι εἶχε πεῖ πώς
"ἡ ὁργανωμένη Ἀλήθεια δέν εἶναι Ἀλήθεια" καί γενικά μίλησε ἐ-
νάντια στίς ὁργανώσεις, γι' αὐτό κ' οἱ ὄπαδοί του τά ἴδια λένε.
'Αλλά ὅταν ὁ Κρισμαμούρτι λέγει πώς ἡ Ὁργάνωση εἶναι ἕνα ἐμπό-
διο στήν ἐλεύθερη ἔρευνα, μιλά γιά ἐκείνους πού πιστεύουν τυφλά
σ' αὐτά πού ἀκοῦνε, δίχως μόνοι τους νά σκεφθοῦνε ἐλεύθερα. Μιλᾷ
γιά ἐκείνους πού ἀκολουθοῦν καί παπαγαλίζουν τά λόγια τῶν ἄλλων δί-
χως νά ξυπνᾶνε τή δική τους ἐλεύθερη γνώμη. Μιλᾷ γιά τούς δογμα-
τισμούς πού μονάχα ἡ σκλαβωμένη σκέψη τούς δημιουργεῖ, γιά τίς
καθιερωμένες πίστεις, γιά τήν προσκόλλησι σέ μιά ἀθηντία καί
γενικά γιά ὅλες αὐτές τίς προκαταλήψεις πού προκαλοῦν τούς φα-
νατισμούς. Κι ἂν οἱ ἄνθρωποι τό κάνουν αὐτό, ἂν ἀκολουθοῦνε τυ-
φλά καί δέν ξυπνοῦνε τήν ἐσωτερική τους ἐλευθερία - τότε καί βέ-
βαια ὁ Κρισμαμούρτι ἔχει δίκιο. Γιατί ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά σκέ-
πεται μέ τό δικό του τό μυαλό καί μόνος του υπεύθυνα ν' ἀποφα-
σίζει καί νά τραβᾷ τό δίκιό του τό δρόμο. Ἀλλά αὐτό δέν τόν ἐμ-
ποδίζει βέβαια ἀπ' τήν ὁμαδική συνεργασία. Κι ὅπως εἴπαμε, ὁργά-
νωση αὐτό θά πεῖ.

Μά ἄς σκεφθοῦμε καλύτερα γιά νά μπορέσουμε νά καταλάβουμε
τό θέμα αὐτό πού τόσο τό παρεξηγοῦνε. Τί θά πεῖ Ὁργάνωσι; Γιά
ποιοό λόγο γίνεται; Τί σκοπό ἔχει; Σκοπός της δέν εἶναι, ὅπως
εἴπαμε πάρα πάνω, νά διαδώσει, δηλαδή νά δώσει σ' ἐκείνους πού
τό ἐπιθυμοῦν, τίς πνευματικές ιδέες; Ἀλλά πῶς θά τίς δώσει, ἂν
δέν ὑπάρχει ἕνας χῶρος ὅπου θά μαζευτοῦν αὐτοί πού θέλουν ν' ἀ-
κούσουν, ἂν δέν ὑπάρχουν βιβλία γι' αὐτούς πού θέλουν νά διαβά-
σουν, ἂν δέν ὑπάρχει κάποιος πού θά μιλήσει, πού θά γράφει, πού
θά σώσει ὄ,τι αὐτός ἔχει ἤδη πάρει; Καί πῶς θά μαζευτοῦν τά χρη-
ματα πού χρειάζονται γιά τόν χῶρο, γιά τά ἐπιπλα, γιά τά βιβλία
καί τίς ἐκδόσεις καί γενικά γιά ὅλα τά ἄλλα ἐξοδα; Ὅλα αὐτά
χρειάζονται μιά ὁργανωμένη προσπάθεια. Ταμεῖο, συνδρομές, δωρε-
ές κ.λ.π. Πῶς θά μπορέσουν νά γίνουν ὅλα αὐτά ἂν δέν ὑπάρχει ἡ
ὁργανωμένη αὐτή προσπάθεια πού βάζει τάξη καί ρυθμό στήν ἐργα-
σία, πού σκοπό ἔχει νά δείξει στόν ἄνθρωπο πῶς ν' ἀνοίγει μονα-
χός του νέους δρόμους, πῶς νά πλατύνει πιό πολύ τούς πνευματι-
κούς του ὀρίζοντες; Πῶς θά γίνει ἡ ἐπαφή μέ τούς ἄλλους, πῶς θ'
ἀνταλλάξουμε τίς σκέψεις μας ἐάν δέν ὑπάρχει αὐτή ἡ ὁργανωμένη
συνεργασία κι ἂν ὁ καθένας μας ἐργαζόταν κλεισμένος μέσα στά ἀ-
πομονωτικά του τείχη; Ἐδῶ εἶναι σάν μιά φωλιά, σάν μιά κνφέλη,
πού μαζευόμαστε ὅλοι μας γιά νά μπορέσουμε νά βοηθήσουμε ὁ ἕνας

τόν άλλο και νά μπορέσουμε έπειτα νά σκορπίσουμε τό μέγ· τῆς Λγάπης μας και τῆς σκέψης μας στόν κόσμο.

"Όπως τόσες φορές τό ἔχομε πεῖ, Θεοσοφία δέν εἶναι μονάχα ἡ Θεοσοφική διδασκαλία. Εἶναι ὅλη ἡ ἀπέραντη θεικιά Σοφία πού βρίσκεται παντοῦ. Εἶπαμε και τό διαβάσατε και στήν ἀρχή τοῦ φθινοπωριτικοῦ περιοδικοῦ μας Πελεκάν πῶς ὅλες οἱ πνευματικές σχολές μᾶς εἶναι τό ἴδιο ἀγαπητές και ὅλες, ὅσες μποροῦμε, τίς μελετοῦμε. Ἡ Ἀλήθεια εἶναι μία. Τί σημασί· ἔχει μέ ποιό τρόπο ἐκφράζεται; Κι ὁ σκοπός μας ἐδῶ εἶναι, ὅπως εἶπαμε, νά μελετοῦμε, νά ἐρευνοῦμε και νά σκεπτόμαστε ὅσο μποροῦμε πιο πολύ. Μά πάνω ἀ· ὅλα νά σκορποῦμε γύρω μας τή θερμὴ τῆς καρδιάς μας. Ἄς νιώσουμε βαθειά μέσα μας τήν ἀγάπη γιά τόν συνάνθρωπό μας, τόν ἀδερφό μας, πού διψᾷ και αὐτός νά μάθει, νά βγεῖ μέσ' ἀπ' τό χάος τῆς ζωῆς του.

"Ἄς θυμηθοῦμε τά λόγια τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη: "Ἄν δέν ἀγαπήσεις τόν ἄνθρωπο ἀδερφό σου πού γνωρίζεις, πῶς θ' ἀγαπήσεις τόν Θεό πού δέν γνωρίζεις;"

"Ἄς νιώσουμε βαθειά μέσα μας τήν ἀγάπη γιά τό ἔργο μας, πού σκοπό ἔχει νά δώσει τήν ἀγάπη αὐτή, τήν Ἀλήθεια και τό Φῶς στους ἀδελφούς μας.

Κι αὐτή ἡ Προσφορά, ἡ ὁμαδική συντονισμένη Προσφορά, πῶς θά γίνει ἔξω ἀπ' τήν ὁμαδική ὁργανωμένη προσπάθεια; Ἡ ὁμάδα εἶναι δύναμη. Εἶναι τό ἄθροισμα τῶν ἀτόμων. Εἶναι ἡ ἔνωση τῶν χωρισμένων ἀτόμων. Εἶναι ἡ συντονισμένη τους ἐκδήλωση. Καί γιά νά λειτουργήσει ἀρμονικά μία ὁμάδα, πρέπει ὁ ἄνθρωπος νά σφυρηλατήσει τόν ἑαυτό του και νά καταλάβει και νά ἀποβάλλει τίς προσωπικές του ἀδυναμίες, τούς ἐγωισμούς του, και νά θελήσει νά ἐργαστεῖ ἀπὸ ὅσα γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ κοινοῦ σκοποῦ. Ἡ ὁμάδα δίνει τήν εὐκαιρία στόν ἄνθρωπο νά καταλάβει βαθύτερα τόν ἑαυτό του και νά τόν δώσει Προσφορά στό ἔργο πού ἔχει ἀναλάβει.

Κ' ἔτσι ἡ Ὁργάνωση δέν εἶναι σκλαβιά, ὅπως νομίζουν μερικοί. Ἰσα Ἰσα ἡ δική μας ἡ Ὁργάνωση πάνω ἀπ' ὅλα βάζει γιά σκοπό της τή διάδοση τῆς πραγματικῆς Ἐλευθερίας.

Ἄς δοῦμε λοιπόν τώρα πῶς ἐργαστήκαμε αὐτόν τόν χρόνο.

Ἀλλά πρῶτα ἀπ' ὅλα θά ξαναποῦμε και πάλι γιά τή βαθειά μας λύπη πού χάσαμε τή γήινη παρουσία τοῦ ἀγαπημένου μας Τίμου Βρατσάνου. Στό Θεοσοφικό Μνημόσυνο πού τοῦ κάναμε στίς 15 Ὀκτωβρίου, πού τό διαβάσατε στό χειμωνιάτικο Περιοδικό μας, εἶπαμε γιά τή ζωή του, γιά τήν τόσο δημιουργική ἐργασία του και στή Θεοσοφική Ἐταιρία και ὅταν ἔφυγε ἀπό κεῖ στή Θεοσοφική Ἐνωση κ' ἔτσι τώρα δέν θά ἐπαναλάβω τά ἴδια.

Ἀλλά αὐτό πού θά ξαναπῶ εἶναι τό πόσο ἀξέχαστη θά μᾶς μείνει γιά πάντα ἡ ζωντανή του παρουσία, ἡ θερμὴ τῆς καρδιάς του

καί πόσο θά τόν εύγνωμονοῦμε γιά τήν τόσο μεγάλη καί γόνιμη πνευματική του προσφορά.

Φέτος χάσαμε καί δύο ἄλλους ἀγαπητούς ἀδελφούς μας. Τήν ἀδελφή μας Ματίνα Σπορίδου, πού γιά χρόνια ἡ ἀρρώστεια τήν ἔκανε νά μήν μπορεῖ νά ἔρθει ἐδῶ στήν αἴθουσά μας, μά πού μέ τή θερμή ἀγάπη της καί τό ζωντανό ἐνδιαφέρον της ἐρχόταν στ' ἄλήθεια κοντά μας. Καί τώρα τελευταῖα μᾶς ἔφυγε κι ὁ ἀγαπητός Κερκυραῖος ἀδελφός μας Σπύρος Γλυκιώτης, πού εἶχε τόσο ἀληθινά θεοσοφικό ζήλο καί πραγματική ἀγάπη γιά τή Θεοσοφική μας ἔνωση.

Στούς τρεῖς ἀδελφούς μας πού αὐτή τή χρονιά ἔφυγαν ἀπ' τόν γήινο κόσμο μας ἄς στείλομε ὅλοι μας τή βαθεῖά μας ἀγάπη καί ἄς τούς εύχηθοῦμε ν' ἀνεβαίνουν ὄλο καί πιό ψηλά στούς φωτισμένους κόσμους.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ

Καί τώρα ἄς ποῦμε γιά τίς ἐργασίες τῶν Στοῶν.

Στή Στοά Πλάτων ὁ Πρόεδρος τῆς Στοᾶς ἀδ. Κώστας Ξύνδας ἔκαμε μιά ὁμιλία γιά τίς πνευματικές θεραπεῖες, δύο ἀπό τό βιβλίο τοῦ Κάρνετζυ "Ἐξω στενοχώρια" καί ἄλλες δύο μέ θέμα "Αὐτοθεραπεύεσθε". Ὁ ἀδ. Τάσος Βαλαδῶρος ἔκαμε δύο ὁμιλίες "Περί προσευχῆς", ὁ ἀδ. Ἄθαν. Μπάϊτ μίλησε γιά τά ἑπτὰ πεδία ἀπό τήν Κοσμογονία τῆς Ἰνδικῆς φιλοσοφίας καί ἔκαμε καί ἄλλες τρεῖς ὁμιλίες γιά τή Γκόγκνα καί τόν Διαλογισμό. Ἡ ἀδ. Τερέζα Σειραδάκη ἔκαμε ἀκόμη μιά ὁμιλία: "Ὁ δάσκαλός μου ὁ πόνος". Καί ἐγώ ἔκαμα μιά ὁμιλία γιά τόν Κόγκ-Τσέ (Κομφούκιο) καί δύο γιά τόν Λάο-τσέ.

Στή Στοά Ἀραντεῖλ ὁ ἀδ. Τάσος Βαλαδῶρος ἔκαμε σειρά ὁμιλιῶν "Περί προσευχῆς" καί τώρα ἔχει ἀρχίσει ἄλλη σειρά ὁμιλιῶν μέ θέμα "Μεταφυσικές ἀπόψεις τῆς Θείας Λειτουργίας".

Στή Στοά Μπέξαντ τέλειωσα τή σειρά τῶν ὁμιλιῶν μου γιά τή Θεοσοφική διδασκαλία. Ἡ ἀρχή τῆς σειρᾶς αὐτῆς εἶχε γίνει τόν προηγούμενο χρόνο. Καί σ' αὐτόν εἶπα τίς ὁμιλίες "Τό Κάρμα", "Πρός τήν Ἄτραπό", "Ἡ Ἄτραπός τῶν Μυήσεων" καί "Ἡ Λευκή Ἀδελφότης". Κάθε ὁμιλία κράτησε δύο-τρεῖς Συνεδριάσεις γιά νά γίνεταί ἐλεύθερη ἀνταλλαγή σκέψεων. Φέτος, στήν ἀρχή τῶν ἐργασιῶν μας ἔπειτα ἀπ' τίς καλοκαιριάτικες διακοπές, ἔκαμα μιά ὁμιλία γιά τήν Αὐτογνωσία καί μιά γιά τή ζωή καί τό ἔργο τοῦ Κρισναμούρτι. Ὑστερα ἀρχίσαμε νά μελετοῦμε τό παλαιότερο βιβλίο του "Τό Βασίλειο τῆς Εὐδαιμονίας" καί θά καταλήξουμε στίς τελευταῖες του ὁμιλίες. Κι ὁ ἀδ. Κώστας Στεφανίδης ἔκαμε μιά ὁμιλία γιά τόν Κόμητα τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ.

Στή Στοά Δημόκριτος ὁ πρόεδρος τῆς ἀδ. Λεωνίδας Πολυμερό-

πουλος ἔκαμε σειρά ὁμιλιῶν ἀπ'τό Γνωστικιστικό βιβλίο "Πίστις - Σοφία" μέ ἐρμηνεῖα τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας του, καθώς καί ἄλλες ὁμιλίες μέ θέμα "Αἱ Ἰσημερῖαι", "Αἱ τροπαί τοῦ ἡλίου", "Ἡ Ἀνάστασις", "Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ" καί τώρα ἄρχισε μιά νέα σειρά μέ ἐρμηνεῖα τῆς Μπαγκαβάντ Γκιτά: "Ἡ κοσμογονία κατά τήν Βενταντικήν φιλοσοφίαν", "Τά κέντρα δυνάμεως", "Ἡ δημιουργία τῶν διαφόρων πεδίων", "Ἡ κάθοδος τῆς ψυχῆς". Στίς ἐορτές τῶν Χριστουγέννων μίλησε γιά τή Σφαγή τῶν Νηπίων καί τή συμβολική της ἔννοια.

Αὐτές εἶναι οἱ ἐργασίες τῶν Στοῶν.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ἀπό τό Διοικητικό Συμβούλιο παραιτήθηκαν ἡ ἀδ. Μαρία Οἶκο - νόμου καί ὁ ἀδ. Δημήτρης Θεοδωρίδης καί στή θέση τους ἤρθαν ἡ ἀδ. Χρυσῆ Καφαλοπούλου καί ὁ ἀδ. Νικόλαος Νομικός.

Γραμματεῦς ἔγινε ἡ ἀδ. Χρυσῆ Καφαλοπούλου.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΘΥΡΣΟΣ"

Οἱ Ἐκδόσεις "Θύρσος" φέτος πλουτίστηκαν μέ τό τόσο ὠραῖο βιβλίο τοῦ ἀξέχαστου ἀδελφοῦ μας Δημητρίου Νομικοῦ "Θεοσοφικά Μελέται".

Ο ΠΕΛΕΚΑΝ

Καί τό περιοδικό μας Πελεκάν προσπαθεῖ νά ἐκπληρώσει ὅσο μπορεῖ καλύτερα τόν προορισμό του. Κι ἄλλοτε εἶπαμε καί τό ξαναλέγω καί τώρα πῶς σκοπός τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι νά διαδίδει τίς θεοσοφικές ἰδέες, πού δέν βρίσκονται μόνο στή θεοσοφική διδασκαλία, ἀλλά εἶναι διάχυτες στόν κόσμο κ'ἐκφράζονται καί μέσα στά ἔργα μεγάλων λογοτεχνῶν καί γενικά σ'όλες τίς ἐκδηλώσεις τοῦ πνεύματος. Οἱ θεοσοφικές ἰδέες εἶναι πρῶτα ἀπ'όλα ἡ Παγκόσμια Ἀδελφότητα, δηλαδή ἡ ἀγάπη γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους δίχως καμμιά διάκριση. Εἶναι ἡ κατάργηση κάθε ἀδικίας. Καί ἀδικία εἶναι καί οἱ φυλετικές διακρίσεις, πού γι'αὐτές ἔδωσε τή ζωή του κι ὁ μέγανος Πρόεδρος τῆς Ἀμερικῆς Τζών Κέννεντυ, καθώς κι ἄλλοι ἀγωνιστές τῆς ἰδέας αὐτῆς. Ἀδικία εἶναι καί κάθε εἶδους διάκριση, κάθε καταπίεση, κάθε ἀνισότητα ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους. Ἀδικία εἶναι καί ἡ ποινή τοῦ θανάτου, πού ἀφαιρεῖ ἀπ'τόν ἄνθρωπο τήν εὐκαιρία τῆς μετάνοιας, δηλαδή τό νά καταλάβει καί νά αἰσθανθεῖ τό σφάλμα του. Ὅλοι ὅσοι μελετοῦμε τή Θεοσοφία ξέρουμε πῶς ἡ πραγματική ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου γίνεται ἐδῶ στή γῆ καί πῶς ἡ μεταθανάτια ζωή εἶναι ἡ ἀφομοίωση τῆς γήινης πείρας.

Πρέπει όλοι οι άνθρωποι νά καταλάβουμε τί τεράστια σημασία έχει ή γήινη ζωή και πώς μόνον ή άγνοια μᾶς κάνει νά θέλουμε μέ τή βία νά τήν άφαιροῦμε.

"Έτσι λοιπόν μέ τό περιοδικό μας, όπως και μέ τίς όμιλίες μας και τά βιβλία μας, σκοπός μας είναι νά διαδώσουμε τίς πανανθρώπινες αλήθειες και νά δώσουμε στόν άνθρωπο εύκαιρίες νά σκεφθεῖ πιά πολύ και νά προσπαθήσει νά βρεῖ τό Μονοπάτι πού όδηγεῖ στην 'Αλήθεια, στην 'Ελευθερία, δηλαδή στή Λύτρωση.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΣ

Και τώρα θά ποῦμε γιά τόν οικονομικό μας άπολογισμό και προ-υπολογισμό.

"Όπως κάθε χρόνο θά ξαναπῶ πώς χάρη στίς προσπάθειες τῆς άγαπητῆς μας Ταμίου άδ. 'Αντέλας Παλαμάρα, καθώς και όλων τῶν μελῶν μας και φίλων μας μέ τήν καταβολή τῶν συνδρομῶν και δωρεῶν τους, ή οικονομική μας κατάσταση είναι σχετικά ίκανοποιητική. Βέβαια δέν είναι άνθηρη, αλλά όπωςδήποτε τά βγάζουμε πέρα.

"Ας διαβάσω τώρα τήν έκθεση τῶν δύο έλεγκτῶν, τοῦ άδ. Κώστα Ξύνδα και τοῦ άδ. Νίκου Βουρόπουλου.

ΤΑ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Θ ΕΝ

Στίς 3 τοῦ Φλεβάρη γιορτάσαμε τά πεντάχρονα από τήν ίδρυση τῆς Θ. ΕΝ. μέ όμιλία τῆς άδ. Διαχειρ. 'Αγλ. Ζάννου και μέ άνα-γνώση άποσπασμάτων από έμπνευσμένα έργα.

Δημοσιεύουμε παρακάτω όλο τό πρόγραμμα τῆς γιορτῆς μας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΟΡΤΗΣ

1. 'Όμιλία άδ. 'Αγλ. Ζάννου
2. 'Απόσπασμα από ἄρθρο τοῦ Κρισναμούρτι
Διάβασε ή άδ. Χρυσῆ Κσφαλοπούλου
3. 'Απόσπασμα από τήν "Ελλάδα" τοῦ Σέλλεῦ
Διάβασε ή άδ. Μαρία Οικονόμου
4. 'Απόσπασμα από τή "Σάντανα" τοῦ Ταγκόρ
Διάβασε ό άδ. Νίκος Παναγόπουλος
5. "'Ωδή στή Χαρά" τοῦ Σίλλερ
Διάβασε ή άδ. Μαρία Βαλαδώρου

1. ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ

Πέρασαν κιόλας πέντε χρόνια πού ιδρύσαμε τή Θεοσοφική μας Ένωση. Πέντε όλόκληρα χρόνια. Ένας σταθμός μέσα στή ζωή. "Άς σταθοῦμε λοιπόν τώρα καί μεῖς κι ἄς ἀναλογιστοῦμε τί κάναμε στά χρόνια αὐτά. Ξεπληρώσαμε ὅσο θάπρεπε τόν προορισμό μας, τήν ἀποστολή μας; Διαδώσαμε ὅσο θάπρεπε τή Θεοσοφική Ἰδέα καί πάνω ἀπ' ὄλα μπορέσαμε νά τή ζήσουμε; Νιώσαμε τί θά πεῖ Παγκόσμια Ἀδελφότητα, νιώσαμε μέσ στήν καρδιά μας τή ζωντανή φλόγα τῆς Ἀγάπης γιά τούς ἀνθρώπους-ἀδελφούς μας; Καταλάβαμε πώς ὄλοι οἱ ἄνθρωποι καί στίς πιό ἀπόμερες γωνιές τῆς Γῆς, μέσα στά βάρη καί τῆς πιό ἀπρόσιτης ζούγκλας εἴμαστε παιδιά τοῦ "Ένα καί μόνου Πατέρα; Τί σημασία ἔχει ποιό ὄνομα ἔχει ὁ Πατέρας αὐτός στίς διάφορες γωνιές τῆς Γῆς κι ἂν ἄλλοιῶς τόν ὀνομάζουνε ἐδῶ κι ἄλλοιῶς ἐκεῖ; Ὁ ἴδιος Πατέρας, ἡ ἴδια Θεϊκιά Οὐσία βρίσκεται μέσα στό κάθε τί πού ζεῖ, σέ κάθε ζῶο, σέ κάθε φυτό, σέ κάθε ὄρνυκτό. Ὅπως εἶπε ὁ μέγας σοφός Κρισναμούρτι ὅταν τόν ρωτήσανε πού εἶναι ὁ Πολυαγαπημένος του: "Δέν θά τόν καταλάβετε τόν Πολυαγαπημένο μου παρά μονάχα ὅταν τόν δεῖτε μέσα σέ κάθε χορταράκι, στό κάθε ζῶο, στόν κάθε ἄνθρωπο πού πονεῖ, στό κάθε τί πού ζεῖ" (Ποιός φέρει τήν Ἀλήθεια, Πελεκάν ἀρ. 14 σελ. 13).

Έτσι λοιπόν νιώσαμε αὐτή τήν Παγκόσμια Θεϊκιά Ζωή νά μάς διαπερνᾷ μέσα ἀπ'τά βάρη τοῦ εἶναι μας καί νά μάς δένει σφιχτά μέ τό κάθε πλάσμα πού ζεῖ; Αὐτή τήν ἀπέραντη Ἀδελφότητα πού ἡ Θεοσοφική Ἰδέα τήν ἔχει σάν πρωταρχικό σκοπό; Καί τή βάλαμε στήν πράξη; Γιατί ἡ Θεοσοφία πάνω ἀπ' ὄλα εἶναι, ὅπως εἶπε ἡ Μπλαβάτσκι, ἐφαρμογή, πράξη. Τί μάς ὠφελοῦν οἱ ὠραῖες μεγάλες ιδέες ὅταν δέν τίς ζοῦμε, ὅταν δέν τίς ὑλοποιοῦμε μέσα στήν καθημερινή μας ζωή; Κι ἀναλογιστήκαμε πώς ἔχουμε πολύ πιό μεγάλη εὐθύνη ἐμεῖς πού κάτι ξέρομε ἀπ'ἐκείνους πού δέν ξέρουν τίποτα; Ὁ καθένας μόνος του ἄς σκύψει στόν ἑαυτό του κι ἄς σκεφθεῖ ἂν μπόρεσε τή Θεοσοφία πού ἔμαθε νά τή βάλει στήν πράξη. Αὐτή εἶναι ἀτομική ὑπόθεση τοῦ καθένα. Μά ἐμεῖς τώρα σάν μιὰ ὀργανωμένη ὀμάδα πού εἴμαστε, πού θέλομε νά διαδώσουμε τίς Θεοσοφικές ιδέες, ἄς δοῦμε πώς ἐργαστήκαμε στά πέντε αὐτά χρόνια.

Πρῶτα μέ τίς ὀμιλίες τῶν Στοῶν μας πού προσπαθοῦν νά διδάξουν μερικές ἀπ'τίς μεγάλες θρησκευτικές, τόν ἑσωτερικό Χριστιανισμό, Ἰνδουισμό, Βουδδισμό, Ἰσλαμισμό, Ταοϊσμό. Γενικά τόν ἑσωτερισμό, πού βρίσκεται καί μέσα στίς θρησκευτικές, καί μέσα στίς φιλοσοφίες, καί μέσα στά Μυστήρια, καί στήν ἀπόκρυφη Μαγεία καί στόν ἀνώτερο Πνευματισμό, πού εἶναι μιὰ βαθειά ἐπικοινωνία μέ τούς Ἀόρατους Κόσμους. Ἑσωτερισμός εἶναι ἡ μυστική ἔνωση τῆς ἐνορατικῆς Ἀγάπης μέ τή βαθύτατη Γνώση. Εἶναι ἡ ἴδια ἡ Θεία Ἐκδήλωση κ'ἡ ἔνωσή μας μέ τήν Πηγὴ τῆς Ζωῆς.

Στίς ὁμιλίες μας καί ἔξω ἀπ'τίς θρησκευῖες καί τίς ἐσωτερικέσ σχολέσ ὅπως εἶναι ἡ Γιόγκα, ἡ διδασκαλία τῶν Γνωστικῶν καί γενικά ὅλη ἡ Θεοσοφική διδασκαλία, εἶπαμε καί γιά τίς ἄλλες διδασκαλίες τῶν μεγάλων στοχαστῶν καί σοφῶν, τοῦ Πυθαγόρα, τοῦ Πλάτωνα, τοῦ Κόγκ-τσέ (Κομφούκιου), τοῦ Λάο-τσέ καί τοῦ σύγχρονού μας Κρισναμούρτι. Ἐσωτερισμός εἶναι καί τό νά προσπαθοῦμε νά συντονιστοῦμε μέ τούς ἀνώτερους κραδασμούς, μέ τά ἀνώτερα ρεύματα, ὅπως εἶναι π.χ. τά θεραπευτικά ρεύματα, πού γι'αὐτά μᾶς μιλεῖ ὁ ἀδελφός μας Πρόεδρος τῆς Στοᾶς Πλάτων Κώστας Ξύνδας.

Μά καί ἔξω ἀπ'τίς ὁμιλίες τῶν Στοῶν, μέ τίς ἐκδόσεις, τίς ἐκδόσεις Θύρσοσ, δηλαδή μέ τά βιβλία μας καί μέ τό περιοδικό μας Πελεκάν, τίς ἴδιες ιδέες προσπαθοῦμε νά διαδώσουμε. Τά βιβλία μας "Οἱ Βασικοί Νόμοι τῆς Θεοσοφίας" τῆς "Ἀννη Μπέζαντ, ἡ "Φωνή ἀπό μακριά" τῆς Μείμπελ Κόλλινς, τό "Στούς πονεμένους" τῆς "Αἰμέ Μπλέκ, οἱ "Θεοσοφικές ὁμιλίες" τόμ. Α' καί Β' τῆς ἀδελφῆς μας Καλλιόπης Κουτσογιάννη κ'οἱ "Θεοσοφικές μελέτες" τοῦ ἀδελφοῦ μας Δημητρίου Νεμικοῦ, τόν ἴδιο σκοπό ἔχουν, τή διάδοση τῆς Θεοσοφικῆς ιδέας.

Καί μέ τό περιοδικό μας Πελεκάν, πού πρωτάρχισε μέ τέσσερις μικρές σελιδουῖλεσ κ'ἔφτασε σχεδόν στίς ἐξήντα μεγάλεσ σελίδεσ, προσπαθοῦμε πιά πλατειά νά σκορπίσουμε τίς θεοσοφικές ἀλήθειεσ. Τίς ἀλήθειεσ αὐτέσ, πού βρίσκονται παντοῦ, ὄχι μόνο στίς θρησκευῖεσ καί φιλοσοφίεσ ἀλλά καί μέσα στή λογοτεχνία ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου μας. Ἐχομε δημοσιεύσει ποιήματα, ἄρθρα καί γενικά σκέψεισ καί Ἑὐρωπαϊῶν καί Ἀμερικανῶν καί Ἐρυθροδέσμων καί Νέγρων, Κινέζων, Ἰαπωνέζων, Περσῶν, Αἰγυπτίων, ὅπως τόν "Ψαλμό στόν Ἴλιο" τοῦ Φαραῶ Ἀχχενατόν (Πελεκάν ἀρ.9 σελ. 5) καί μελέτεσ γιά στοχαστέσ ἀρχαίουσ καί νεώτερουσ, ὅπως γιά τόν Πασκάλ, τόν Ρουσό, τόν Μαίτερλινγκ, μελέτεσ στοχαστῶν ὅπως τοῦ Βιβεκανάντα, τοῦ Ταγκόρ, τοῦ Στάϊνερ, τοῦ Γυέρον, τοῦ Schuon, τοῦ μεγάλου πνευματιστῆ Λέση Denis καί ἄλλων, καθώσ καί τῶν δικῶν μας Παλαῶ, Καζαντζάκη, Σικελιανοῦ καί ἄλλων λογοτεχνῶν. Δημοσιεύσαμε καί ἀποσπάσματα ἀπό ὁμιλίεσ τοῦ Κρισναμούρτι. Ἐπίσης ἀποσπάσματα ἀπό βιβλία μεγάλων θεοσόφων, τῆς Μπλαβάτσκυ, τῆς Μπέζαντ, τοῦ Ἀραντεηλ, τοῦ Jinarajadasa, τοῦ Van der Leemw. Δημοσιεύουμε λογοτεχνικά ἔργα γιὰτί ὅπως κι ἄλλοτε ἔχω πεῖ ἡ ὁμορφιά πού βρίσκεται μέσα στή λογοτεχνία καί γενικά μέσα στήν Τέχνη ἔχει δυνατότερε ἑπίδραση κι ἀγγίζει πιά πολύ τή χορδή τῆς καρδιᾶσ μας καί τοῦ νοῦ μας.

Εἶναι πολλά καί διάφορα τά θέματα πού ἀναπτύσσονται στό περιοδικό μας. Ἐνα ἀπ'τά κυριώτερα εἶναι τί πραγματικά εἶναι ἡ Θεοσοφία. Θά σᾶσ θυμίσω μερικά ἀπ'ὄσα ἔχομε δημοσιεύσει. "Ἡ Ἀλήθεια ὑπάρχει μέσα στόν καθένα μας. Ἐάν δέν τή γνωρίζουμε αὐτό συμβαίνει γιὰτί δέν ἔχομε ἀκόμα βρεῖ τόν δρόμο πρόσ τόν ἐσώτερο ἐαυτό μας. Ἡ Θεοσοφία μᾶσ διδάσκει αὐτόν τόν δρόμο καί

προσπαθεῖ νά μᾶς ὀδηγήσει πρὸς τὴ Γνώση τοῦ "Ἐαυτοῦ μας" (Jinarajadasa,) Πελεκάν ἀρ. 14 σελ. 27). Κι ἄλλοῦ ξαναγράφει: "Ἡ Θεοσοφία εἶναι ἐπίσημη, θρησκεία, φιλοσοφία, τέχνη, πραγ-
ματική δράση καὶ ὁδὸς πρὸς τὴν ἀγάπη" (Πελεκάν ἀρ. 19 σελ. 43).

Ἄλλὰ νά μὴ φανταστοῦμε ποτέ πὼς ἡ Θεοσοφία εἶναι ἀθηντία ἢ δογματισμός. Ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἐλευθερία. Ὅπως ἔγρα-
ψε ὁ Arundale: "Ἡ Θεοσοφία δέ λέει: αὐτό θά κάνεις. Ἡ Θεοσο-
φία λέγει: "Σκέψου. Ζύγισε. Ἀποφάσισε" (Πελεκάν ἀρ. 18 σελ. 15).
Κι ὁ ἀδελφός μας Δημήτριος Νομικός προσθέτει στό βιβλίο πού ἐκ-
δώσαμε "Θεοσοφικά μελέται": "Ἡ Θεοσοφία ἀποτελεῖ τό ἀπαύγασμα
τῶν φωτεινοτέρων ἀναλαμπῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὴν ἐνσάρ-
κωσιν τῶν εὐγενεστέρων συναισθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδιάς, τῶν
ἐντοντέρων ἐμπνεύσεων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς" (Πελεκάν ἀρ. 18 σελ.
39).

Ἡ Θεοσοφία μελετᾶει ὅλες τίς θρησκείες. Κ' ἡ "Ἄννη Μπέζαντ
γράφει στήν "Ἀρχαία Σοφία": "Ἀφοῦ ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ κοινή
βάση ὅλων τῶν θρησκειῶν δέν μπορεῖ ν' ἀνταγωνίζεται καμμιά. Τίς
καθαρίζει φανερώνοντας τὴν ὑψηλὴ ἐσωτερικὴ σημασία τους" (Πε-
λεκάν ἀρ. 17 σελ. 35). Ἄλλοῦ, σέ μιὰ διάλεξή της, εἶχε πεῖ:
"Γιὰ μᾶς τούς θεοσόφους ὅλες οἱ θρησκείες εἶναι ἀληθινές. Γιὰ
μᾶς ὑπάρχει ἡ θ ρ η σ κ ε ί α κι ὄχι μιὰ θρησκεία" (Πελεκάν
ἀρ. 8 σελ. 31). Καί στούς "Βασικούς Νόμους τῆς Θεοσοφίας" ἔγρα-
ψε: "Οἱ διάφορες θρησκείες εἶναι μέθοδοι πού μέ τὴ βοήθειά τους
ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ τό θεό καί τοῦτο δικαιολογεῖ τὴν ἀνάγκη νά
ὑπάρχουν οἱ διάφορες θρησκείες. Μιὰ μέθοδος ταιριάζει σέ ἓνα
πρόσωπο καί μιὰ ἄλλη σέ ἄλλο. Ὑπάρχουν πάρα πολλές ἰδιοσυγκρα-
σίες διαφορετικές ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη, ὑπάρχουν πνεύματα διαφο-
ρετικά, γι' αὐτό κ' ἔχουν διαφορετικές πνευματικές ἀνάγκες. Ἡ
ἀλήθεια εἶναι παντοῦ ἢ ἴδια, ὑπάρχουν ὅμως ἑκατοντάδες τρόποι
πού τὴν ἐκφράζουνε κι ὅμως τό σύνολο της δέν ἐκφράζεται τέλεια
ποτέ.... Κάθε θρησκεία δίνει στήν ἀνθρωπότητα τό δικό της μή-
νυμα κ' ἔχει πάντα κάτι νά δώσει" (Πελεκάν ἀρ. 11 σελ. 17).

Τό ἰδανικό τοῦ μεγάλου Ἰνδοῦ στοχαστῆ Βιβεκανάντα ἦταν νά
πῆν εἶναι πιά χωρισμένες ἡ μιὰ θρησκεία ἀπ' τὴν ἄλλη ἔτσι πού νά
ἔχονται ἀκόμα ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, μά νά ἐνωθοῦνε ὅλες καί νά γί-
νουν μιὰ παγκόσμια θρησκεία. Τό ἰδανικό του αὐτό τό ἔγραψε στό
βιβλιαράκι του πού ἀρχίσαμε νά τό δημοσιεύομε ἀπ' τόν τελευταῖο
μας Πελεκάνα "Τό ἰδανικό μιᾶς παγκόσμιας θρησκείας". Κι ὅπως
γράφει ἡ Ἑλένη Σαμίου στήν εἰσαγωγή τῆς μετάφρασῆς της τοῦ βι-
βλίου αὐτοῦ: "Στὴν καρδιά κάθε θρησκείας ἀγωνίζεται μιὰ παναν-
θρώπινη λαχτάρα γιὰ τό ὑπερέραν. Νά ἐνωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι,
νά νιώσουν πὼς ὅλες οἱ θρησκείες ταυτίζονται, πὼς ὅλοι οἱ θεοὶ
εἶναι ἓνας θεός. Πῶς Ἀνατολή καί Δύση εἶναι ἀδερφές καί μονά-
χες ἀπ' τὴ συνεννόηση καί τὴ συνεργασία τους ἐξαερῶνται ἡ σωτηρία
τους" (Πελεκάν ἀρ. 13 σελ. 37). Τό ἴδιο γράφει κι ὁ Ἰνδός Κοομα-

ρασβάμν στο "Χορὴ τοῦ Σίβια", πού ἔχουμε δημοσιεύσει ἓνα μικρὸ του ἀπόσπασμα (Πελεκάν ἀρ. 19 σελ. 18).

"Ἡ συνένωση τῶν θρησκευτῶν θά συντελέσει σέ μιὰ πραγματικὴ συνεννόηση ἀνάμεσα σπύς ἀνθρώπους καί τὴν πραγματικὴ Παγκόσμια Ἀδελφότητα." Ἀλλά ὅπως γράφει ὁ Βιβεικανάντα στό βιβλιαράκι του "Ἡ Βεντάντα στήν πράξη" γιά τίς θρησκευτῆς: "Πρέπει ἡ πλάνη νά ἐξαφανιστεῖ γιά νά φανερωθεῖ ἡ Ἀλήθεια". Τό ἴδιο ἔχει πεῖ τόσες καί τόσες φορές ὁ Κριναμούρι: "Καταλάβετε τόν ἑαυτό σας ἔτσι ὅπως εἶναι, δεῖτε τό φεῦτικο καί τότε τό φεῦτικο θά ἐξαφανιστεῖ κ' ἡ Ἀλήθεια θά φανερωθεῖ". Γιατί ἡ Ἀλήθεια, ὁ Θεός, βρῖσκεται παντοῦ.

"Μέσα σ' Ἐκεῖνον ὄλα ζοῦν
κ' Ἐκεῖνος μέσα σ' ὄλα ζεῖ"

ἔγραφε ὁ Τζαμί, ὁ πέρσης ποιητῆς σουφί (Πελεκάν ἀρ. 10 σελ. 32). Καί τότε, λέγει ἡ "Βεντάντα στήν πράξη": "Ὅταν ἀπλώσεις ὁρμά - θοιχτα τά χέρια σου γιά ν' ἀγκαλιάσεις τόν κόσμο ὁλόκληρο, τότε νιώθεις τόν Θεό".

Μόνο μέ τὴν ἀγάπη φτάνει κανεῖς στήν ὑπέροκτη ἔνωση γιατί: "Αὐτοὶ πού γνωρίζουν δέ γνωρίζουν τίποτα ἂν δέν ἔχουν μέσα τους τὴ δύναμη τῆς ἀγάτης, γιατί ὁ ἀληθινὰ σοφὸς δέν εἶναι ἐκεῖνος πού βλέπει, εἶναι ἐκεῖνος πού βλέποντας πιό μακριὰ ἀγαπᾷ πιό βαθειὰ τούς ἀνθρώπους. Τό νὰ βλέπεις δίχως ν' ἀγαπᾷς εἶναι νά κοιτάξεις μέσα στά σκοτάδια" (Μαίτσεργλιγκ "Ὁ σοφὸς καί ἡ εἰ - μαρμένη" Πελεκάν ἀρ. 16 σελ. 20). Κι ὅπως εἶπε κι ὁ Μωρίς Μάγκο: "Δυὸ δρόμοι ὁδηγοῦν στή Θεία Σοφία. Ἡ Γνώση κ' ἡ Ἀγάπη... Ἡ ὁμορφιά ξυπνᾷ τὴν ἀγάπη ὅπως κ' ἡ ἀγάπη μεταμορφώνει σέ ὁμορφιά τό κάθε τί πού θ' ἀγκαλιάσει!" (Πελεκάν ἀρ. 7 σελ. 19).

"Κάθε στιγμή μπορεῖ ἡ ἀγάπη σου
ἀνθό νά βγάλει"

ἔγραφε ὁ ἀδελφός μας Δημήτρης Θεοδωρίδης στό ποίημά του "Τοῦ χρυσάνθεμου τά φιθυρίσματα" (Πελεκάν ἀρ. 8 σελ. 22). Κι ὁ ἴσπανός Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα ἔγραφε: "Ἄν δέν ἀγαπήσετε βαθιὰ τὴν πέτρα καί τό σκουλήκι δέ θά μπεῖτε στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν" (Πελεκάν ἀρ. 8 σελ. 29).

Θᾶ μποροῦσα τόσα καί τόσα τώρα νά πῶ γιά τά θέματα τῆς ἀγάτης, τῆς θυσίας, τῆς συμπόνιας, πού εἶναι γραμμένα μέσα στό περιοδικό μας, ὅπως οἱ δυὸ αὐτοὶ στίχοι, τό κεντρικὸ μοτίβο τοῦ "Πάρσιφαλ":

"Ἡ συμπόνια, τόν κάνει σοφὸ
τόν ἀγνό τόν Τρελλό"

ἀλλά δυστυχῶς ὁ χρόνος δέν μᾶς φτάνει. Θά εἶχα νά πῶ πολλά καί γιά τὴν ἐλευθερία, γιατί ὅπως γράφει καί πάλι ἡ "Βεντάντα στήν πράξη": "Ἡ ἀγάπη δέν μπορεῖ ποτέ νάρθει μέ τόν τρόπο ἀλλά μέ τὴν ἐλευθερία" (Πελεκάν ἀρ. 7 σελ. 11). Κι ὅπως εἶπε κι ὁ Θουκυδίδης: "Ἐὐτυχία θά πεῖ λευτεριά. Λευτεριά θά πεῖ φυχὴ δυνατή"

(Πελεκάν αρ. 10 σελ. 40). 'Αλλά επειδή θέλω νά πῶ γιά ἄλλα τέσσερα βασικά θέματα πού ἔχουν δημοσιευθεῖ στό περιοδικό μας, μέ μεγάλη μου λύπη θά παραλείψω τόσα ἄλλα, ὅπως εἶναι ὁ πόνος, ἡ σκλαβιά, ὁ ἀγώνας, ἡ χαρά, πού στήν οὐσία τους εἶναι καθαρά θεοσοφικά.

Τό ἕνα ἀπ'τά τέσσερα θέματα εἶναι ὁ μνητικός ρόλος τῆς Τέχνης. Ἡ Τέχνη ζωντανεύει τίς βαθιεῖς μνητικές σκέψεις καί τίς δίνει προσφορά μέ τήν ἔκφραση τῆς ὁμορφιάς καί τῆς ἀγάπης. Γιατί ὅπου δονιοῦνται τ'ἀνθρώπινα συναισθήματα, ὅπου εἶναι ὁ πόνος κ'ἡ χαρά, ὅπου ξεχειλίζει ἡ ἀληθινή ἀνθρωπιά, ἐκεῖ κ'ἡ ἀγάπη βρίσκεται. Καί εἴπαμε πῶς ἡ βαθειά σκέψη μέ τήν ἀγάπη καί τήν ὁμορφιά μαζί φτάνει στήν Ἀλήθεια.

Γράψαμε λοιπόν γιά τό Θέατρο, πρῶτα γιά τό Βουδδικό θέατρο, γιά τό Θιβετανικό δράμα ("Ὁ Τσιριμεκουντάν"), γιά τά γιαιπωνέζικα δράματα Νό ("Ὁ Ἀτσουμόρι") καί γιά τά βαθειά μνητικά ἔργα τοῦ Βάγκνερ "Ὁ ἰπτάμενος Ὀλλανδός" (ἢ "Τό καράβι-φάντασμα"), ὁ "Τανχόιζερ", ὁ "Λόεγκριν", ὁ "Πάρσιφαλ".

Ἐπειτα εἴπαμε γιά τή Μνητική Τέχνη στή ζωγραφική μέ τήν παράσταση τῆς εἰκόνας τοῦ Γκρέκο "Ἡ ταφή τοῦ κόμητος Ὀργκάθ" καί μέ τήν ἐρμηνεία τοῦ ἀδελφοῦ μας Τάσου Βαλαδώρου. Ὁ ἀδελφός μας Τάσος ἔγραφε καί γιά τή μνητική ζωγραφική τῆς Ἀναγέννησης, καί γιά τά γοτθικά βιτρώ. Ἐγραφε καί γιά τή μνητική ἀρχιτεκτονική τῆς γοτθικῆς μητροπόλης τῆς Σάαρτρο.

Δημοσιεύσαμε καί συμβολικές παραβολές καί μύθους, ὅπως "Ἡ πλατωνική παραβολή τῆς σπηλιάς", "Τό χελιδόνι καί τό φάρι", τό "φωμί". "Τό σκοινί καί τό ποτάμι", "Ἡ ἀραχνοκλωστή", Τ'ἄλογα τοῦ Πό Λό", "Ἡ παραβολή τοῦ Λέσινγκ γιά τά τρία δαχτυλίδια", τό ταοϊκό παραμῦθι "Ἡ ἄρπα", ὁ μῦθος τοῦ Ταγκόρ "Ὁ Οὐπαγκούπτα", "Ὁ καθρέφτης τῆς Ἀλήθειας" τοῦ Φλοριάν κι "Ὁ ἐλέφαντας" τοῦ Τζαλαλουντίν Ρούμι. Οἱ μῦθοι ἐκφορᾶζουν βαθύτατες ἔννοιες. Δέν εἶναι ἀπλά παραμῦθια γιά παιδιά, ὅπως νομίζουν μερικοί. Εἶναι κρυμένος συμβολισμός, εἶναι ἱερές ἔννοιες πού παρουσιάζονται μέ τόσο ἀπλή ἔκφραση στους ἀμύητους ἀνθρώπους. Πολλές φορές εἶναι ἡ βαθειά πείρα ὁλόκληρων αἰώνων.

Τό δεύτερο θέμα πού θέλω νά μιλήσω εἶναι τό πόσο ἡ Θεοσοφική μας ἔνωση εἶναι ἐνάντια στή θανατική ποινή, σ'αὐτή τή βάρβαρη ἐφαρμογή τῆς δῆθεν δικαιοσύνης. Γράψαμε πολλά ἄρθρα καί ὁμιλίες στό περιοδικό μας, πού τά κυριώτερα εἶναι οἱ ἐμπνευσμένες ὁμιλίες τοῦ Βικτόρ Οὐγκό ἀπάνω σ'αὐτό τό ἀποτρόπαιο θέμα, πού τό παρουσιάζει τόσο ζωντανά μέ τή ρεαλιστική του πέννα. Ἀυτή τή στιγμή πού μιλοῦμε καί χαμογελοῦμε ὑπάρχει μέσα στό μπουντρούμι ἕνας δυστυχημένος ἀνθρώπος πού ἀτενίζει ἀδιάκοπα τή μέρα πού θά τόν ἐκτελέσουν, ἕνα φάσμα πού μεγαλώνει, πού πλησιάζει..... Θά σκοτώσετε ἕναν ἄνθρωπο γιά ν' ἀκρωτηριάσετε τήν μοίρα του ἀφαιρώντας τήν εὐκαιρία γιά μετάνοια. Τό ἔγκλημα ἐξαγοράζεται μέ τίς τύψεις. Κι ὄχι μέ μιά θηλιά ἢ τό τσεκούρι. Τό αἷμα πλένεται

μέ δάκρυα κι ὄχι μέ αίμα". Καί παρακάτω περιγράφει τήν άνατρι - χιαστική σκηνή τῆς έκτέλεσης στήν άγχόνη. 'Επίσης δημοσιεύομε άποσπάσματα από τήν όμιλία τοῦ άδελφοῦ μας Τίμου Βρατσάνου, πού ἦταν πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου γιά τήν κατάργηση τῆς θανατικής ποι νῆς καί πού ἔκανε τήν όμιλία αὐτή στόν Παρνασσό τό 1956. Σᾶς θυ μίζω καί τό άρθρο τοῦ άδελφοῦ μας Δημήτρη Θεοδωρίδη "Οὐ φονεύ - σεις" (Πελεκάν άρ. 17 σελ. 42).

Τό τρίτο θέμα εἶναι οἱ φυλετικές διακρίσεις. Δέν νοεῖται Παγκόσμια 'Αδελφότητα άν ξεχωρίζομε τούς ανθρώπους ανάλογα μέ τό χρώμα πού ἔχει τό πεσί τους. 'Ο άδελφός μας Τίμος Βρατσάνος ἔγραφε ένα ωραιότατο άρθρο μέ τόν τίτλο "Άσπροι, μαῦροι, κόκ - κίνοι, κίτρινοι". "Έχουν γραφεῖ κι άλλα άρθρα καί εἰδικά ἡ Στοά Μπέζαντ πρίν από τρία χρόνια άσχολήθηκε μέ τό ζήτημα αὐτό καί τό νισε τήν άδικία πού γίνεται στούς μαῦρους άδελφούς μας.

Καί τό τέταρτο θέμα: ἡ συμπόνια, ἡ αγάπη πού χρωστοῦμε στά ζῶα. Τά φθινοπωριάτικα δελτία μας εἶναι αφιερωμένα στούς μικρό - τερους αὐτούς άδελφούς μας καθώς καί στούς μεγάλους μας άδελ - φούς, τούς προστάτες τους, τόν "Άγιο 'Ιερόθεο καί τόν "Άγιο Φραγκίσκο, τόν "Φτωχούλη τοῦ Θεοῦ. Κήρυξε στά πουλιά καί στά φάρια, σ' ὄλα τά ζωντανά τά πλάσματα, πού νιώσαν τήν αγάπη του καί ἔρ - χονταν κοντά του. Εἶδαμε πόσο ἡ αγάπη του ἐξημέρωσε καί τόν λύ - κο, ακόμα καί τούς τρεῖς άγριους ληστές πού μπῆκαν ἔπειτα μονά - χοι τους στό μοναστήρι του. "Ἐτσι βλέπομε χεροπιαστά ὄλη τήν ά - πέραντη, τῆ θαυματουργή δύναμη τῆς αγάπης πού ἡμερεύει καί τά πιά άγρια ἔνστιχτα. Εἶδαμε καί τόν "Άγιο Σεραφεῖμ, πού ζοῦσε μέσ στά δάση μέ τίς ἀρκοῦδες κι ὄλα τ' άγρια θηρία, πού κά - θε νύχτα δίπλα του ξαπλωμένα τοῦ κάναν συντροφιά. Γράφαμε γιά τά πουλιά, τόν σπίνο καί τά σπουργίτια, γιά τό σαλιγκάρι καί τό μυρμηγκί. "Μή βασανίζεις τό μυρμηγκί πού σέρνει τό σπυρί τό στά - ρι, γιατί τό μυρμηγκί ζεῖ κ' εἶν' ἡ ζωή θαυμαστή" (Φιρντουσί, πέρ - σης ποιητής, Πελεκάν άρ. 8 σελ. 22). Καί εἶδαμε καί τό μικρό τό καβουράκι πού "ἔχει μιά καρδούλα νά χαίρεται καί νά πονεῖ" (Μυ - ριβήλης, Πελεκάν άρ. 12 σελ. 7).

Αὐτά ὅσο πιά σύντομα μποροῦσα νά πῶ, εἶναι τῶ κυριώτερα θέ - ματα πού ἔχομε πραγματευθεῖ στό περιοδικό μας. 'Επίσης, ὁ άδελ - φός μας Βαλαδῶρος ἔχει γράφει ὡς τώρα τέσσερα ενδιαφέροντα άρ - θρα γιά τήν ἐρημνεία τοῦ Θεοσοφικοῦ μας 'Εμβλήματες καί θά ἐπα - κολουθήσουν κι άλλα.

Πρίν τελειώσω θέλω νά εὐχαριστήσω θερμά ἐκ μέρους τῆς Θεοσο - φικῆς 'Ενώσεως ὄλους ἐκείνους πού βοήθησαν καί βοηθοῦν τόσο πολ - λύ στίς ἐργασίες της μέ τίς όμιλίες τους στίς Στοές μας καθώς καί γιά κάθε πνευματική καί ὕλική τους προσφορά στά βιβλία καί στό περιοδικό. 'Επίσης καί γιά τήν οικονομική τους προσφορά, δη - λαδή τίς πολύτιμες δωρεές τους, πού μᾶς βοηθοῦν τόσο πολύ γιά τό ἔργο μας. Εὐχαριστοῦμε πολύ ὄλους καί γιά τό θερμό σας ενδιαφέρον καί τήν αγάπη σας, πού συντελοῦν τόσο στήν ἐπιτυχία τοῦ σκοπεῦ μας.

'Αγλ. Ζάννου

2. Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΙΩΝΙΟΥ

Ἡ μόνη λύση πού μπορεῖ νά δοθεῖ στά προβλήματα τοῦ κόσμου, τό μόνο βάλσαμο πού θά γιατρέφει ὅλες τίς πληγές καί τίς λύπες εἶναι ἡ Ἀλήθεια, πού εἶναι ἀπελευθέρωση καί εὐτυχία. Δέν εἶναι μυστικιστική ὅπως ἀρέσει σέ πολλούς νά φαντάζονται. Ὑπάρχει σ' αὐτή, ὅπως σέ ὅλα, καί μυστικιστική πλευρά καί πραχτική. Κι ἀπό τό ἄτομο θά ἐξαρτηθεῖ ἂν θά τή διαστρεβλώσει γιά νά τήν ταιριάξει μέ τό δικό του τό ταμπεραμέντο τό ιδιαίτερο. Σάν τή νιώσεις καί μέ τήν καρδιά καί μέ τό νοῦ, θά σέ ὀδηγήσει στήν ἐσωτερική εἰρήνη, στήν ἐσωτερική γαλήνη.

Λύνοντας τό ἀτομικό σου πρόβλημα θά λύσεις τό πρόβλημα τοῦ κόσμου. Τόν κόσμο τόν ἀποτελοῦνε τά ἄτομα. Κ' ἔτσι ἂν τό ἄτομο ἔχει μέσα του εἰρήνη, θά μπορέσει νά δημιουργήσει γύρω του εἰρήνη καί γαλήνη καί κατανόηση τῆς Ἀλήθειας. Αὐτή ἡ εἰρήνη, αὐτή ἡ ἱκανότητα νά κατανοεῖς τά παλέματα καί τίς μάταιες τίς λαχτάρες καί τίς πεθυμιές τοῦ κόσμου, αὐτή ἡ ἄπεραντη βεβαιότητα γεννιέται ἅμα μπορέσεις νά συλλάβεις τό νόημα τῆς ζωῆς, ἅμα δεῖς καί καταλάβεις τό σκοπό.

Σάν τό ποτάμι πού ξεκινάει στήν ἔρημο κ' ὕστερα στριφογυρνάει καί πλανιέται στούς ἄμμους εἶναι τά δημιουργήματα τῶν ἀνθρώπων πού σκοπό σταθερό δέν ἔχουνε στή ζωή, τῶν ἀνθρώπων πού βουλιάξανε στή σκιά τοῦ τωρινοῦ καιροῦ. Ὅσοι θέλουνε νά δημιουργήσουνε κάτω ἀπό τή σκέπη τοῦ Αἰώνιου, πρέπει βαθιά τό σκοπού τους νά νιώσουνε, τή θέα τῆς Ἀλήθειας. Δίχως αὐτή τή θέα κι αὐτή τήν κατανόηση τίποτα δέ θ' ἀπομείνει ἀπ' ὅσα δημιουργήσουνε. Θάνατι τά δημιουργήματά τους ὡσάν τοῦ λούλουδου τήν εὐωδιά πού ξεθυμαίνει, χάνεται. Ἐνῶ ἂν δημιουργήσουν ἔχοντας κατανόηση μέσ στήν καρδιά τους καί μέσ στό νοῦ τους, θά ὑπάρχει στό δημιούργημά τους ἡ σφραγίδα τῆς αἰωνιότητος.

Ἡ Ἀλήθεια δέ μπορεῖ νά κατανοηθεῖ μονάχα διανοητικά. Ἡ διάνοια σέ κανέναν δέν κυριαρχεῖ ἀπόλυτα. Καί κανένας δέν ὀδηγεῖ τή ζωή του μόνο μέ τό συναίσθημα. Δέ μπορεῖς νά χωρίζεις τά συναισθήματα ἀπό τή διάνοια καί νά ἐλπίζεις πώς θά καταλάβεις τή ζωή ἀπό τή μιά μονάχα ἀπό τοῦτες τίς δύο τίς στενές, τίς περιορισμένες τίς πλευρές. Ἡ ἐκπλήρωση τῆς ζωῆς εἶναι ἀποτέλεσμα πού βγαίνει ἀπό τό ἀρμονικό τό σμίξιμο τῆς διάνοιας μέ τά συναισθήματα.

Τί διαφορά ἔχει ὁ ἄγριος ἀπό τόν πολιτισμένο; Ὁ ἄγριος -τή λέξη αὐτή τήν παίρνω μέ τήν κατά γράμμα σημασία της- βάφει τό κορμί του καί τό στολίζει μέ φτερά καί μέ χάντρες καί μεταχειρίζεται κι ἄλλους μελαλίτικους τρόπους ἐξωτερικοῦ στολισμοῦ. Ὁ φαινομενικά πολιτισμένος ἔχει τά μπερδέματα τῆς ἐσωτερικῆς ὁμορφιάς. Ἐχει τά διανοητικά του τά φτερά, τά συναισθηματικά του τά βαφίματα, τίς ἀμέτρητες τίς δογματικές του χάντρες. Ὁ πολιτι-

σμένος άνθρωπος τοῦ κόσμου μπορεῖ νά μή στολίζει τό κορμί του μέ τοῦ ἄγριου τό βάρβαρο τρόπο. Ὅμως ἔχει πολλές φορές διάνοια καί συναισθήματα ἄγριου. Ἐσωτερικά δέν εἶναι καί πολύ ἀλλιώτικος ἀπό τόν ἄγριο. Μόνο πού δέν τό δείχνει ἐξωτερικά. Μά ὁ ἀληθινά πολιτισμένος ἔχει ξεπεράσει ὅλα τά πλουμίδια, ὅλες τίς μπερδεψιές. Κ' ἡ ἁμορφιά του δέν κρέμεται ἀπό πράματα ἐξωτερικά. Γιατί μόρρε-σε κ' ἔφτασε στήν ἀπλότητα τῆς ζωῆς.

Ἡ ἐξέλιξη, πού λειτουργεῖ σάν ἀνοδική σπεῖρα, διευθύνεται πάντα πρὸς ὄλο καί μεγαλύτερη ἀπλότητα ζωῆς. Πολλοί αἰσθάνονται τόν πόθο νά δεῖξουνε τό δρόμο πρὸς τήν κατανόηση τῆς ζωῆς. Ὅμως ἂν δέν ἔχουν ἀπλότητα μέσα τους, θά δημιουργήσουνε καινούργιους φράχτες, καινούργιες παρανοήσεις, καινούργια πέπλα ἀνάμεσα στόν κόσμο καί στό σκοπό του.

Ὅπως ὁ ἐλέφαντας ἀνοίγει δρόμο μέσ στό δάσος κι αὐτός ὁ δρόμος εἶναι γιά νά τόν ἀκολουθήσουνε κι ἄλλοι, ἔτσι καί τό ἄτομο πού ἔχει νιώσει τήν Ἀλήθεια ἀνοίγει δρόμο στοῦ κόσμου τ' ἄγρια τά δασοτόπια, στά μπερδεμένα του τά σύλλογα. Δέ μπορεῖς πραγματικά νά βοηθήσεις τούς ἀνθρώπους, ὅσο καί νά λαχταρᾷς νά βοηθήσεις, ἂν δέν ἔχεις βρεῖ ἐσύ ὁ ἴδιος τήν Ἀλήθεια τήν παντοτινή.

Ὅλοι σας ποθεῖτε ν' ἀνοίξετε τά μάτια τά τυφλά, νά βγάλετε τούς φυλακισμένους ὄξω ἀπ' τή φυλακή τους καί νά δώσετε φῶς σ' αὐτούς πού μένουνε μέσ στή σκοτεινιά πού δημιουργήσανε μόνοι τους. Μά δέ μπορεῖτε νά ὀδηγήσετε τούς τυφλούς ἢ ν' ἀνοίξετε τά μάτια τους νά δοῦνε τό φῶς ἢ νά βγάλετε τούς φυλακισμένους ἀπ' τή φυλακή τους ἂν δέν ἔχετε κατανοήσει τήν Ἀλήθεια πραγματικά, ἂν δέν ἔχετε φτάσει πραγματικά στή λεφτεριά καί στήν εὐτυχία. Ἄν δημιουργεῖτε μονάχα πράματα πού ξεφτάνε, πράματα πού χάνονται ὡσάν τοῦ λουλουδιοῦ τή μοσκοβολιά, τί ἀξία θέ νάχουνε γιά τόν κόσμο; Τόσοι καί τόσοι δημιουργοῦνε κάτω ἀπ' τή σκιά τοῦ τωρινοῦ καιροῦ. Ὅσοι κατανοοῦν πρέπει νά δημιουργοῦν κάτω ἀπό τή σκέπη τῆς αἰωνιότητας. Ὡς κ' ἓνα διαβατάρικο λαμπύρισμα νάχει πάρει τό μάτι τους μέσα σέ μιάν ἡσυχῆ στιγμή, δέ θά ξαναγυρίσουνε ποτέ στό κλουβί τοῦ περιορισμοῦ τους.

Ὅποιος φτάσει στή λεφτεριά θά θελήσει νά γίνει λέφτερος ὄλος ὁ κόσμος. Ὁ μόνος πού μπορεῖ σ' ἀλήθεια νά ὀδηγήσει ἢ νά βοηθήσει εἶναι κεῖνος πού βῆκε μέσα του τήν εἰρήνη καί πού εἶναι σίγουρος πῶς ἔνωσε τή λεφτεριά τῆς ζωῆς. Ὅχι ὁποιος μένει στή σκιά πού δημιούργησε μονάχος του ἢ βρίσκεται φυλακισμένος μέσ στό κλουβί τῆς παραδόσης.

Πολλοί βαδίζουνε πρὸς τήν πύλη τοῦ Αἰώνιου. Μερικοί ὅμως τή διαβήκανε κ' ἔτσι τῆς ἔχουνε γυρισμένη τή ράχη. Ποτέ δέ ρίχνουνε σκιά στό μονοπάτι αὐτῶν πού ἀκόμα βαδίζουνε πρὸς ἐτούτη τήν πύλη. Γιατί γίναν ἓνα μέ τό αἰώνιο τό φῶς.

Κρισναμούρτι

Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

3. Ο ΑΝΑΡΧΟΣ

Γιά σένα και για μένανε,
για τὰ μελλούμενα και για τὰ περασμένα
σταμάτα πιά νά μοῦ μιλάς
και λίγο κοιτά πιο καλά
σ'αυτό που δέ μπορεῖ ν'λλάζει
-Αυτόν τόν Ένανε, που δέ γεννήθηκε και δέν πεθαίνει.
Κοίτα τή γῆς και τόν ὠκεανό,
τό διάστημα και τὰ νησιά τῆς ζωῆς,
που ὀλόφωτα σά διαμαντόπετρες
μέσα στά ζαφειρένια ξέχειλα ποτάμια
τοῦ διαστερου τοῦ αἰθέρα στέκουν,
σ'έτοῦτο τό στερέωμα που'ναι σκεπή στό χάος,
στά μύρια τὰ φανάρια του,
που ἡ φλόγα τους ἡ ἀθάνατη
εἶναι ἄσβηστη για πάντα,
σ'έτοῦτο τό στερέωμα, ναί,
που πυργωμένο στέκει ἀπόρρητο
στή σκέψη τήν ἀπόκοτη
και πίσω τή γυρίζει,
ὅπως τὰ σύγνεφα τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὁ ἀγέρας-
Κεῖτα σ'αυτό τό Σύνολο
ἀπό ἡλιους, κόσμους, ἀνθρωπους, ἀνθούς και ζῶα
μ' ὅλη μαζί τή σιγαλή
ἡ βροντερή δουλειά που θέλουνε για νά φκιαχτοῦν,
νά ζοῦν και νά πεθαίνουν.
Τάχατες νά 'ναι μιά ὀπτασία;
'Όλα ὅσα φκιαχτηκαν
κ'έχουν μερίδιο στήν κληρονομιά
νά 'ναι ματιοῦ βλαμμένου ἀνύπαρχτα μυγάκια,
ὄνειρα και νερόφουσκες;
Αυτόν ἡ σκέψη, κούνια της και τάφον ἔχει
κι ὄχι πιο λίγο, κάθε μελλούμενο και κάθε περασμένο
ἄχρηστος ἤσκιος εἶναι
τῆς σκέψης τῆς γοργόφτερης.
Αὐτά -μελλούμενα και περασμένα-
καμμιά δέν ἔχουν ὑπαρξη.
'Υπάρχει κεῖνο μοναχά
που τό ἴδιο νοιώθει πῶς ὑπάρχει.

.....

Τὰ πάντα βρίσκονται κλεισμένα

μέσα στό κάθε τί.
'Ολάκερο τό δάσος τῆς Δωδώνης
κλεισμένο βρίσκεται στό κύπελλο κάθε βελανιδιοῦ,
εἶναι -κι ἄς εἶναι ἀνύπαρχτο-
τί ἦτανε κάποτες, τί θά 'ναι,
ὅπως καί τί εἶναι τώρα.

Μονάχα ἡ σκέψη
καί τά συνθετικά γοργόφτερα κομμάτια της,
Θέληση, Πάθος, Λογική καί Φαντασία,
δέν εἶναι μπορετό ποτέ τους νά πεθάνουν,
αὐτό 'ναι πού πραγματικά φαίνονται νά 'ναι,
τῆς ἀλλαγῆς τῆς ἄστατης τό ὑφάδι,
πάνω σ'αὐτό γιά νά μπορεῖ νά ὑφαίνει
ὅλα ὅσα ἀφεντεύουνε
κόσμους, σκουλήκια, σουλτανάτα, πρόληψες.
Τί σημασία ὁ χρόνος, ἡ περίσταση κι ὁ τόπος
ἔχει στή σκέψη πάνω;
Χτύπα τήν πόρτα της καί διάπλατα θά σοῦ ἀνοιχτεῖ.
Κοίτα καί νά'. Ὅλοι οἱ αἰῶνες οἱ μελλούμενοι
πάνω στούς περασμένους καθρεφτίζονται
σά μέσα στό γυαλί.

.....

Τά περασμένα τώρα στέκονται μπροστά σου
σάν πλέρια ἐνσάρκωση αὐτονῶν πού θά 'ρθουν.
Κι ὥστόσο ἀποθυμᾷς τό συναπάντημα
μέ κεῖνο τοῦ ἑαυτοῦ σου τό κομμάτι
πού ὑπῆρχε πρὶν ἐσύ νά ξεκινήσεις
γιά τοῦτον τό μικρόν ἀγῶνα δρόμου
πού στά στερνά τόν στεφανώνει ὁ χάρος.

Π. Μπ. Σέλλεϋ Percy Bysshe Shelley, 1792-1822).

'Αποσπάσματα ἀπό τήν "Ἑλλάδα", λυρικό δράμα ἐμπνευσμένο ἀπ'
τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση κι ἀφιερωμένο στόν Ἀλέξανδρο Μαν-
ροκορδάτο. Λεύτερη ἀπόδ. Δημήτρη Θεοδωρίδη.

Οἱ παραπάνω στίχοι περιέχουν ἕνα μέρος ἀπ' τή βαθυστόχα -
στη ἀπάντηση πού ἔδωσε ἕνας ἐβραῖος μύστης καί ἐρημίτης στό
ἐναγώνιο ρῶτημα τοῦ σουλτάνου γιά τήν τύχη πού περιέμενε τήν
'Οθωμανική Αὐτοκρατορία ὕστερα ἀπό τόν ξεσηκωμό τῶν ραγιαδῶν.

4. Η ΑΘΑΝΑΤΗ ΝΙΟΤΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Τό βλέπουμε παντοῦ τό παιχνίδι τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου-αὐ-
τή τή μεταστοιχειώση τοῦ παλιοῦ στό καινούργιο. Ἢ μέρα μᾶς ἐρ-
χεται κάθε πρωί ὀλόγυμνη κι ὀλόασπρη, δροσάτη ὡσάν τό λουλούδι.
Μά ξέρουμε πώς εἶναι παλιά. Εἶν' ὁ ἴδιος ὁ χρόνος. Εἶν' ἡ ἴδια ἡ
πανάρχαια κείνη μέρα πού πῆρε στήν ἀγκαλιά της τή σφαίρα μας τή
νιογέννητη, τήν τύλιξε στόν ἄσπρο τό μαντύα της τό φωτοῦφαντο
καί τήν ξαπόστειλε γιά τό προσκύνημα, γιά τήν πορεία ἀνάμεσα στ'
ἀστέρια.

Ὅμως εἶναι ξεκούραστη ἡ περπατησιά της, τά μάτια της ξάστε-
ρα. Ἐχει ἀπάνω της τό χρυσό τό φυλαχτό τῆς ἀγέραςτης αἰωνιότη-
τας. Καί τ' ἄγγισμά του σβήνει τήν κάθε ζάρα ἀπό τό μέτωπο τῆς
Πλάσης. Τά γερατιά κι ὁ θάνατος διαβατικές μονάχα ρίχνουνε σκι-
ές στή θωριά της. Ἀχνάρια δέν ἀφήνουν οἱ βηματισιές τους. Κ' ἡ
ἀλήθεια μένει δροσερή καί νιά.

Αὐτή ἡ παλιά, ἡ πολύ παλιά τῆς γῆς μας μέρα ξαναγεννιέται
κάθε πουρνό. Ξαναγυρίζει στό ἀρχικό μοτίβο τῆς μουσικῆς της. Ἀ-
νίσωσκι ἀκλουθοῦσε ὁ δρόμος της μιάν ἀτέλειωτη ἴσια γραμμή, ἀ-
νίσως καί δέν ἦτανε κεῖνο τό σταμάτημα τό τρομαχτικό πού κάνει
ἀφοῦ βουλιᾶξει μέσ στήν ἄβυσσο τῆς σκοτεινιάς ὡσαμε πού νά ξα-
ναγεννηθεῖ κάθε φορά στή ζωῆ ὀπού τ' ἀρχινίσματα γίνονται τ' ἀμέ-
τηρα, θά μόλευε λίγο λίγο τήν ἀλήθεια, στή σκόνη θά τήν ἔθαβε.
Καί τῆς περπατησιᾶς της τό σφυροκόπημα πόνο θέ νά σκορποῦσε ἀ-
διάκοπο στή γῆς. Καί τά γεράματα δίχως ἀντίζηλο θά βασιλεύανε
καί θάταν ὁ θρόνος τους καμωμένος ἀπό παντοτινά σκουπίδια στι-
βαγμένα.

Μά κάθε πουρνό ξαναγεννιέται ἡ μέρα ἀνάμεσα σέ λούλουδα φρε-
σκανοιγμένα. Ξαναφέρει τό μήνυμά της. Ὅλο καί μᾶς βεβαιώνει
πώς αἰώνια πεθαίνει ὁ θάνατος. Πώς εἶναι στήν ἐπιφάνεια τά κύ-
ματα τῆς ταραχῆς, πώς τῆς γαλήνης ὁ ὠκεανός ἔχει βᾶθος ἄπατο.
Ἢ ἀυλαία τῆς νύχτας ἀνοίγει κ' ἡ ἀλήθεια ξεπετιέται χωρίς μήτε
μιᾶ σκονίτσα νά λεκιᾶζει τό ροῦχο της, χωρίς οὔτε μιᾶ ζάρα νά
γεράζει τήν ὄψη της.

Αὐτός πού ὑπῆρχε πρίν ἀπ' ὅλα βλέπουμε πώς ἴδιος εἶναι σήμε-
ρα. Ἢ κάθε νότα τοῦ τραγουδιοῦ τῆς δημιουργίας ὀλοκαινούργη
βγαίνει ἀπ' τή φωνή Του. Τό σύμπαν δέν εἶναι ἀντίλαλος μονάχα πού
ἀντιβουίξει ἀπό οὐρανό σέ οὐρανό σάν ἄστεγος στρατοκόπος, ὁ ἀν-
τίλαλος παλιοῦ τραγουδιοῦ πού μιᾶ γιά πάντα τραγουδήθηκε μέσ
στό θολό τ' ἀρχίνισμα τῆς πλάσης κ' ὕστερα ἀπόμεινε ὀρφανό. Κάθε
στιγμή βγαίνει ἀπ' τήν καρδιά τοῦ Κυρίου, πνέει μέ τήν πνοή Του.

Νά γιατί ἀπλώνεται σ' ὄλο τόν οὐρανό καταπῶς παίρνει μορφή
μιᾶ ἰδέα μέσα σ' ἓνα ποίημα. Νά γιατί ποτέ δέν κοματιάζεται, πο-
τέ δέν τό τσακίζει τό βᾶρος του ὅσο κι ἂν γίνει μεγάλο.

Από κεῖ γεννιέται ἡ κατάπληξη γιὰ τίς ἀτέλειωτες τίς ἀλλαγές, ἀπό κεῖ ξεκινάει τοῦ Ἀξήγητου ὁ ἐρχομός, ἡ ἀδιάνοχη λιτανεία πού σχηματίζουνε τὰ ἄτομα δίχως κανένα τους νάχει τ' ὅμοιο του σ' ὄλη τήν πλάση. Καί στό ξεκίνημα καί στό τέραμα δέν ἔχει τέλος τ' ἀρχίνισμα - ὁ κόσμος εἶναι πάντα παλιός καί πάντα νέος.

Δουλειά τοῦ ἐγώ μας εἶναι νά μάθει πώς πρέπει νά ξαναγεννιέται τήν κάθε στιγμή τῆς ζωῆς του. Νά σπάσει πρέπει ὅλες τίς ἀταπάτες πού μέσ στό τσόφλι τους τό κλείνουνε γιὰ νά τό κάνουνε γέρικο νά φαίνεται, τοῦ θανάτου νά σηκώνει τό φορτίο,

Γιατί ἡ ζωή εἶναι νιότη ἀθάνατη καί μισεῖ τὰ γερατιά, πού γυρεύουνε νά πεδουκλώσουνε τὰ βήματά της. Τὰ γερατιά πού δέν ἀνέκουνε στή ζωή πραγματικά, μά τήνε παίρνουνε ξοπίσω καταπῶς παίρνει ὁ ἴσκιος τό λυχνάρι ἀπό κοντά.

Ἡ ζωή μας ὡσάν ποτάμι χτυπάει τίς ἀκροποταμιές της. Ὁχι γιὰ νά αἰσθανθεῖ πώς τήνε κλείνουνε, παρὰ γιὰ νά νιώθει τήν κάθε στιγμή πώς τῆς εἶναι μπορετό νά πάρει ἕναν ἀτέλειωτοδρόμο, ἕνα δρόμο πού τραβάει κατά τή θάλασσα. Εἶναι σάν ποίημα πού στό κάθε βήμα ξαναβρίσκει τό ρυθμό του, ὄχι γιὰ νά τό κάνουνε νά σπατάσει οἱ κανόνες του οἱ ἀλύγιστοι, παρὰ γιὰ νά ἐκφράζει ὀλοένα τήν ἐσώτερη τή λεφτεριά τῆς ἀρμονίας του.

Οἱ τοῖχοι πού τήν ἀτομικότητά μας κλείνουνε μᾶς ρίχνουν ἀπ' τή μιά μεριά πίσω, στά ὄριά μας μέσα, κ' ἔτσι ἀπό τήν ἄλλη τή μεριά μᾶς ὀδηγοῦνε σ' ἀπεριόριστο. Μόνο σά δοκιμάζουμε ἀπέραντα νά κάνουμε αὐτά τὰ ὄρια, βουλιάζουμε σέ ἀντίφαση ἀξεδιάλυτη κι ἀποτυχία ἐλεεινή μᾶς περιμένει.

Αὐτό φέρνει τίς μεγάλες τίς ἐπαναστάσεις στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Κάθε φορά πού τό μέρος περιφρονώντας τήν ὀλότητα γυρεύει νά τραβήξει ἐξέχωρο δρόμο δικό του, ἡ ὀρμή τῆς ὀλότητας τοῦ δίνει σκουντιὰ δυνατή, ἀπότομα τό σταματάει, τό ποδοπατάει. Ὅσες φορές γυρέφει τό ἄτομο νά φράξει τό ρεῦμα τό ἀσταμάτητο τῆς παγκόσμιας δύναμης, νά τό φυλακίσει γιὰ προσωπικούς σκοπούς του, φέρνει τήν καταστροφή. Ὅση ἐξουσία κι ἂν ἔχει ὁ βασιλιάς δέ μπορεῖ τή δικιά του τήν παντιέρα τῆς ἀνταρσίας νά σηκώσει ἐνάντια στήν ἀστέρευτη τῆς δύναμης πηγή, ἐνάντια στήν ἐνότητα, καί νά κρατήσῃ ὡστόσο τήν ἐξουσία του.

Εἶπανε Ἐ μ ἔ τ ἦ ν ἄ δ ι κ ί α π ρ ο κ ὀ β ο υ ν ο ἰ ἄ ν θ ρ ω π ο ι, ὄ, τ ι π ο θ ο ὦ ν ε τ' ἀ π ο χ τ ᾶ ν ε κ α ἰ ν ι κ ᾶ ν ε τ ο ὗ ς ἔ χ τ ρ ο ὗ ς τ ο υ ς, μ ᾶ σ τ ὄ τ ἔ - λ ο ς ξ ε ρ ι ζ ῶ ν ο ν τ α ι, ξ ε π α σ τ ρ ε ὺ ο ν τ α ι".

"Ἄν θέλουμε νά φτάσουμε στό μεγαλεῖο τῆς προσωπικότητας, πρέπει νά βυθιστοῦν οἱ ρίζες μας βαθιά μέσ στό παγκόσμιο.

Ὁ προορισμός τοῦ ἐγώ μας εἶναι νά τήν ἐπιζητεῖ ἀπ' τήν ἐνωσή. Πρέπει τό ἐγώ μας νά σκύφει τό κεφάλι ἴσαμε κάτω μέ ἀγάπη καί ταπεινώση. Καί τή θέση του νά πάρει ἐκεῖ πού μικροί καί μεγάλοι σμίγουνε. Ἐχει νά κερδίσει μέ ὄ, τι χάνει, ἔχει ν' ἀνυψθεῖ μέ

τήν ύποταγή. Φρίκη θά τόπιανε τό παιδί γιά τά παιχνίδια του ά-
νίσως καί στό τέλος τους δέ μποροῦσε νά ξαναπάει κοντά στή μά-
να του. Κ'ή περηφάνεια πού νιώθουμε γιά τήν προσωπικότητά μας
κατάρα θά γινότανε άν δέ μπορούσαμε από αγάπη νά τήν άπαρηθοῦ-
με. Πρέπει νά τό ξέρουμε πώς μόνο ή άποκάλυψη τῆς άπεραντοσύ-
νης εἶναι μέσα μας άτέλειωτα καινούργια καί παντοτινή κι ώραία.
Καί πώς δίνει στό ἐγώ μας τό μοναδικό του νόημα.

Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ. 'Από τή "Σάντανα"
(άπό τό κεφ. Δ': Τό πρόβλημα τοῦ ἐγώ)
Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

5. ΣΤΗ ΧΑΡΑ

Κόρη ἐσύ τῶν 'Ηλυσίων,
ὦ Χαρά, σπίθα πανέμορφη, θεϊκή
ένα πύρινο μεθύσι
στό δικό σου τό ναό μᾶς ὀδηγεῖ.
'Η κακιά ὅ,τι σκόρπισε συνήθεια
νά, τά μάγια σου τό δένουνε ξανά,
ὄλοι οἱ ἄνθρωποι, ὦ θεά, ἀδεσφώνονται ὅπου
ή φτερούγα ή άπαλή σου τριγυρνᾷ.
'Όλα τά ἔθνη ἀγκαλιαστεῖτε. Σέ ὄλον, ὄλο
στέλνω ἐγώ τόν κόσμο τοῦτο τό φιλί.
'Έναν ἔχουμε πατέρα, ἀδέσφια, ἐκεῖ
ἀπ' τῶν ἄστρων πιό ψηλά τό θρόνο.

'Όποιος ἐνός φίλου ὁ φίλος εἶναι,
ὅποιος πέτυχε τέτοια ἔξοχη ζαριά,
ὅποιος βρῆκε μιά καλή γυναίκα, ἄς σμίξει
τή φωνή του στά χαρούμενα βουητά.
Φτάνει μόνο μ ι ἄ ψυχή στόν κόσμο τοῦτον
νά μπορεῖ κανεῖς δικιά του νά τήν πεῖ.
'Αλλ' αὐτός πού δέν τό πέτυχε ποτέ του,
κλαίοντας ἔξω από τόν κύκλο ἄς τραβηχτεῖ.
Τή συμπάθεια νά τιμᾷ καί νά λατρεῦει
ὅποιος ζεῖ σ' αὐτή τή γῆ.
Πρός τ' ἄστέρια αὐτή ὀδηγεῖ
ὅπου τοῦ "Αγνωστου εἶν' ὁ θρόνος κι ἀφεντεύει.

'Όλα τά ὄντα ἀπό τά στήθια τῆς μεγάλης
Φύσης τή χαρά ρουφοῦν
καί καλοῖ μά καί κακοῖ τά ρόδινά της
ἴχνη πάντ' ἀκολουθοῦν.
Τά φιλιᾷ καί τά σταφύλια αὐτή μᾶς δίνει,
ένα φίλο, κι ὡς τό θάνατο πιστό.

Ἦδονή καί τό σκουλήκι ἀκόμα νιώθει,
στέκει ὀρθό τό Χερουβεΐμ μπρός στό Θεό
"Ἐθνη, ἐσεῖς χάμω θά πέσετε; ἐσεῖς μόνο;
Πές, τόν Ἰλάστη τόν μαντεύεις, κόσμε ἐσύ;
Θά τόν βρεῖς πάνω ἀπ' τῶν ἄστρον τή σκηνή.
Πάνω ἀπ' τ' ἄστρα τό μεγάλο του ἔχει θρόνο.

Ἦ φτερούγα ἡ δυνατή στήν αἰώνια φύση
ὀνομάζεται χαρά.
Τούς τροχούς μέσ στό τρανό ρολόϊ τοῦ κόσμου
ἡ χαρά τούς σπρώχνει πάντοτε μπροστά.
Ἀπ' τά οὐράνια στής χαρᾶς τό κάλεσμα ἦλιοι
ξεπετιοῦνται κι ἀπ' τά σπέρματα οἱ ἀνθοί
ἡ χαρά μέσα στό χάος γυρίζει σφαῖρες
πού ἀστρονόμου δέν τίς γνώρισε γυαλί.
Ὅπως οἱ ἦλιοι ἀναγαλλιάζοντας πετάνε
στήν οὐράνια, τήν ὑπέρολημπρη ἀπλωσιά,
μπρός· παιδιά, μέ χαρούμενη καρδιά,
ὅμοιοι μέ ἦρως πού γραμμή στή νίκη πᾶνε.

Ἀπ' τόν πύρινο καθρέφτη τῆς ἀλήθειας
στόν ἐρευνητή χαμογελά.
Στήν τραχιά τῆς ἀρετῆς κορφή ἀνεβάξει
τόν πού σκῶνει ἕνα φορτιό καί δέ βογκᾷ.
Οἱ σημαῖες της κυματίζουνε στής πίστης
τό βουνό τό φωτερό
σπάει τό φέρετρο καί μέσ' ἀπ' τίς ραγάδες
λάμπει ἐκείνη στῶν ἀγγέλων τό χορό.
Λαοί, θάρρος· Ἦ ἀντοχή νά μή σᾶς λείψει,
καί γιά ἀνώτερο ἕναν κόσμο ὑπομονή.
Πάνω ἐκεῖ, πέρ' ἀπ' τῶν ἄστρον τή σκηνή,
ἕνας θεός στέκει τρανός καί θ' ἀνταμείψει.

Μέ τούς θεούς πῶς νά τά βάλεις; Ἐἶν' ὠραῖο
νά τούς μοιάσεις· τοῦτο ἀρκεῖ.
"Ἄς σιμῶσουν οἱ φτωχοί κι οἱ πονεμένοι
νά χαροῦν μέ τούς χαρούμενους κι αὐτοί.
"Ὅχι ἐκδίκηση καί μίση, ἄς ξεχαστοῦνε
στό θανάσιμον ὄχτρο συγγνώμη πιά
ἄς μὴν πιέζουνε τά μάτια σου τά δάκρυα
κι ἄλλο ἢ τύφη ἄς μὴν σοῦ τρώει τήν καρδιά.
Μᾶς χρωστοῦν; "Ὅλ' ἄς σκιστοῦνε τά τεφτέρια.
Συμφιλίωση γενική.
Ὅπως κρίναμε, ἀδερφοί,
ἔτσι κρίνει κι ὁ Θεός ψηλά στ' ἀστέρια.

Ἦχαρά σπιθοβολάει μέσ στα ποτήρια*
μέσα στό αίμα τό χρυσό τοῦ σταφυλιοῦ
ἤρωισμοῦ ρουφοῦν ὄρμη οἱ ἀπελπισμένοι,
κι οἱ κανίβαλαι γαλήνεμα τοῦ νοῦ.
Τό ποτήρι ὅταν τό γύρο του θά κάνει,
ἀπ'τίς θέσεις σας, ἀδέρφια μου, ὅλοι ὄρθοί·
Ὡς φηλά, τόν οὐρανό οἱ ἀφροί ἄς ραντίσαν
πρός τό πνεῦμα τοῦ Ἀγαθοῦ τούτ' ἡ σπονδή·
Πού γι' αὐτόν χορός ἀγγέλων ὕμνους φάλλει
καί τῶν ἀστρων τόν δοξάζουν οἱ χοροί·
Πρός τό πνεῦμα τοῦ Ἀγαθοῦ τούτ' ἡ σπονδή
πέρ' ἀπ' τ' ἀστρα, μέσ στοῦ ἀπείρου τήν ἀγκάλη.

Ἄντοχή στά πικρά βάσανα, βοήθεια
ἔπου ἕνας ἀθῶος θρηνεῖ,
σταθερότητα στόν ὄρκο, τήν ἀλήθεια
καί σ' ὄχτρούς μά καί σέ φίλους ἀντικρύ·
μπρός σέ θρόνους ρηγικούς ἀντρίκεια στάση
κι ἄν, ἀδέρφια μου, στοιχίσει ἡ αίμα ἡ βιός,
τό βραβεῖο νά πάει σ' αὐτόν πού δούλεψε ἄξια,
καί στίς γέννες τῆς φευτιᾶς ξολοθρεμός.
Πιό σφιχτά στόν ἅγιο κύκλο αὐτόν πιαστεῖτε,
ὄρκο δῶστε στό σπιθάτο αὐτό κρασί
πῶς θά μείνετε στό τάξιμο πιστοί.
Στόν οὐράνιο δικαστή μας ὀρκιστεῖτε.

Φρ. Σίλλερ (Friedrich Schiller 1759-1805). Μετάφρ. Θρασ. Σταύρου
(Ἡ "Ὡδή στή χαρά" τοῦ Σίλλερ μελοποιήθηκε ἀπό τό Μπετόβεν
στό τελευταῖο μέρος τῆς Ἑννάτης συμφωνίας).

* * *

OXI ΔΕΝ ΚΛΑΙΩ ΤΩΡΑ ΠΙΑ

"Ὅχι δέν κλαίω τώρα πιά τή μάυση μου τή μοίρα
μέσ σ'τῆς ψυχῆς μου τό βυθό.
Ἐπ'ἐρέφε τῶν ὑστερνῶν δακρύων ἡ πλημμύρα.
"Ἄλλο σάν τί νά φοβηθῶ;
Ὁ πόνος μιάν ἀτίμητη ὑφαίνει μου πορφύρα
κ' ἕνα στεφάνι μοῦ φορεῖ.
Κ' οἱ πίκρες πού μέ λιώνανε τώρα γενῆκαν μύρα
καί μοῦ μυρῶνουν τή ζωή.

Μυρτιώτισσα. Ἀπό τίς "Κίτρινες φλόγες"

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΠΟΝΟΣ

Ἡ ἀγάπη γεννᾷ τόν πόνο κι' ὁ πόνος τήν ἀγάπη.

Τό ξύλο πού καίγεται δέ δίνει μονάχα στάχτη, μά καί φλόγα.

Πῶλ Κλωντέλ (Paul Claudel , 1868-1955), γάλλος λογοτέχνης
'Από τό θεατρικό του ἔργο "Ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου"
("L' Annonce faite à Marie"). Μετάφρ. Μυρτιώτισσας

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

"Οργονε, πόνε, ὀργονε μέ νύχια σιδερένια
Τό στῆθος μου καί ἀνοιγε βαθιά, βαθιά πληγή.

"Οργονε, πόνε, ἡ καρδιά κι' ἄν εἶναι χωματένια
Εἶν' ὄμως ἀκατάσχετη καί καρπερή σάν γῆ."

"Ὅσο τ' ἀλέτρι σου βαθιά, βαθύτερα πηγαίνει
Τόσο κι' ἀπό τά σπλάχνα μου τά μαῦρα φλογερά
Νοιώθω νά βγαίνει δύναμη κρυφή κ' ἐυλογημένη
Καί νά μέ παίρνῃ ἀπό τή γῆ σέ πύρινα φτερά.

'Ἐμπρός μου τότε ἀνοίγονται ἀγνώστου κόσμου πλάτη,
Τοῦ πόνου ἡ ἀτέλειωτη καί στοιχειωμένη γῆ,
'Ἐκεῖ ὁ νοῦς ἐλεύθερος, ὀλόφωτο τό μάτι
Σέ νέας λούεται ζωῆς τῆ μυστικῆς πηγῆ.

Γιατί ἀλήθεια ἐλεύθερος ἐκεῖνος εἶναι μόνο,
Πού νοιώθει μέσ' στά σπλάχνα του τοῦ πόνου τῆ φωτιά,
Πού δέν ἐλπίζει τίποτε, πού δέν φοβᾶται πόνο
Καί πού δέν ἔχει τίποτε στή γῆ νά χάσῃ πιά.

Στή μυστικῆ τοῦ πόνου γῆ ἐκεῖ 'νε κ' ἡ ἀλήθεια.
Γι' αὐτό κι' ὅσα μᾶς μάγευαν στόν κόσμο μιά φορᾶ
Τά βλέπουμε σάν ψεύτικα, ὠραία παραμύθια,
Καί σάν καπνό, σάν ὄνειρο τοῦ κόσμου τῆ χαρά.

Στόν πόνο πρωτονοιώθουμε καί τήν ἀθανασία.
"Ἄν ἕνας χρόνος τῆς χαρᾶς σάν μιά στιγμή πετᾷ,
Τοῦ πόνου τοῦ ἀληθινοῦ στιγμή μονάχα μία
Αἰωνιότης φαίνεται στό νοῦ μας ἐμπροστά.

"Οργονε, πόνε ἡ φυγή πετάει καθαρισμένη
Μέσ' ἀπό τό καμίνι σου σάν φῶς στόν οὐρανό.
"Ἔτσι κ' ἡ φλόγα χύνεται καί λάμπει κι' ἀνεβαίνει
Μέσ' ἀπ' τό κῦμα τοῦ καπνοῦ τό μαῦρο, σκοτεινό.

'Αριστομένης Προβελέγγιος
'Από τήν ποιητική συλλογή "Φθινοπωρινά
ἁρμονία"

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Δέν υπάρχει πιά βλογημένη θύμησι καί τίποτα πιά βλογημένο πού ν' αξίζει νά θυμόμαστε από τόν πόνο πού ξεπεράσαμε νιώθοντας πώς ἔχουμε ἀλληλέγγυο τό Θεό. Αυτό 'ναι τό μυστήριο τοῦ πόνου.

Σέρεν Κίρκεγκωρ (Søren Kirkegaard, 1813-1855), δανός φιλόσοφος καί θεολόγος. 'Από τῆς "Χριστιανικῆς ὁμιλίας"

Μετάφρ. Δημήτρι Θεοδωρίδη

Ο ΩΚΕΑΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ὁ ἀνθρώπινος πόνος, τό σύνολο τοῦ πόνου πού ἀπλώνεται κάθε στιγμή σ' ὅλη τή γῆ, τί ἀπέραντος ὠκεανός; Μά ἀπό τί νά σχηματίστηκε τάχα αὐτός ὁ σωρός; 'Από μαυρίλα, ἀπό χαλάσματα, ἀπό σκουπίδια; ... "Ὁχι, ἄς τό ξαναποῦμε, σχηματίστηκε ἀπό δυνατότητες ἐν ἐργεῖα. Μέσα στόν πόνο κρύβεται μέ ἐξαιρετική ἔντασι ἡ ἀνοδική δύναμη τοῦ Κόσμου. Ὅλο τό ζήτημα εἶναι νά τή λεφτερώσουμε αὐτή τή δύναμη κάνοντάς τη ν' ἀποχτήσῃ τήν ἐπίγνωση τῆς σημασίας της, νά συνειδητοποιήσῃ τό τί μπορεῖ. "Ὡ τί πῆδημα θάκανε ὁ Κόσμος πρός τό Θεό ἂν ὅλοι οἱ ἄρρωστοι μαζί κάνανε τά βιάσανά τους νά γίνουν ἕνας κοινός πόθος, ὁ πόθος νά ὠριμάσῃ γοργά ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέ τήν κατάκτηση καί τήν ὑργάνωση τοῦ Κόσμου, ἂν ὅλοι οἱ πονεμένοι τῆς γῆς ἐνώνανε τούς πόνους τους γιά νά γίνει ὁ πόνος τοῦ Κόσμου μιά καί μοναδική πράξι συνείδησης, ἐξύψωσης καί ἔνωσης. Δέ θά ἦταν αὐτό μιά ἀπ' τῆς ἀνώτερες μορφῆς πού θά μπορούσε μπρός στά μάτια μας νά πάρει τό μυστικό ἔργο τῆς Δημιουργίας;

Πιέρ Τεγιάρ ντέ Σαρντέν (Pierre Teilhard de Chardin), σύγχρονός μας γάλλος στοχαστής καί καθολικός κληρικός
'Από τό βιβλίον του "Ὁ ὕμνος τοῦ Σύμπαντος"

Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Ὅποιος ἀλυσοδένεται σέ μιά χαρά
τή λευτεριά τῆς φτερωτῆς ζωῆς χαλᾷ.
Μά αὐτός πού τή χαρά στά πεταχτά φιλεῖ
ζεῖ πάντα στῆς Αἰωνιότητος τή χαραυγῆ.

Ὁὐίλλιαμ Μπλέηκ (William Blake, 1757-1827), ἄγγλος μυστικιστής ποιητής καί ζωγράφος.

Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρι Θεοδωρίδη

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ

α') Οὕ δέ τό πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία
'Απόστολος Παῦλος, Β' Κορ. γ' 17

β') Πνεῦμα θά πεῖ λευτεριά. Ἡ φύση της βρίσκεται στήν ἄκρη τήν ἀντίθετη ἀπ' τῆς παθητικότητας καί τῆς ἀνάγκης.

Νικολαΐ Μπερντιάγεφ, ῥώσος φιλόσοφος καί θεολόγος (1874-1948)
'Από τό "Λευτεριά καί πνεῦμα". Μετάφρ. Δημήτρη Θεοδωρίδη

γ') Ἡ πιό ἐσωτερική ἐστία τῆς ἀνθρώπινης ἀτομικότητας εἶναι ἡ συνείδηση, ὅπου τό πλάσμα τό προσωπικό, ἀκούγοντας τήν ἴδια τή φωνή τοῦ Θεοῦ βρίσκει σέ τούτη τήν ἐπαφή μέ τήν ὑπέρτατη Προσωπικότητα τήν ἀληθινή του τήν ἀξία καί τήν ἀσφάλειά του. Μέ τήν ἀποφασιστική γῆν ὑπακοή στό καθεῖνον ὁ ἄνθρωπος ἀσφαλίζεται σά μέσα σέ κάστρο ὅπου νιώθει τόν ἑαυτό του δυνατό. Αὐτή ἡ ἐξάρτη-ση ἡ θεληματική τόν κάνει ἐ λ ε ὑ θ ε ρ ο, τοῦ δίνει τήν ἀνώ-τερη ἀπ' ὅλες τίς ἐλευθερίες. "Ἐτσι ἀπό τότες πιά ἀνήκει στόν ἑαυτό του. Γιατί στόν ἑαυτό σου ἀνήκεις καί εἶσαι ἀληθινά ἀνε-ξάρτητος ἀπό τίς τυραννίες τίς ἐξωτερικές μονάχα τόσο ὅσο ἀνή-κεις στή συνείδησή σου.

Ὁ Θεός τόν ἄνθρωπο θέλησε νά τόν κάνει ὑπεύθυνο. Καί δέ μπο-ροῦσε νά τόν κάνει ὑπεύθυνο χωρίς νά τόν κάνει ἀτομικό.

Φ. Μπριντέλ (Ph. Bridel). Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

δ') "Ὅποιος δειλιάζει σήμερα
θυσίας νά κάμει προσφορά
τοῦ ἀξίζουν τά δεσμά του.

Γκαϊτε Wolfgang Goethe, 1749-1832). 'Από τό ποίημα "Ἡ πρώτη Βαλπούργεια νύχτα". Μετάφρ. Θρ. Σταύρου

ε') Ἡ ἀνώτατη ἀρετή δέν εἶναι νάσαι λεύτερος, μά νά μάχεσαι γιά λευτεριά.

Ν. Καζαντζάκης. 'Από τήν "Ἀσηνητική"

ς') Ἡ ἐλευθερία εἶναι κάτεργο ὅσο μένει κ' ἕνας ἄνθρωπος σκλαβω-μένος στή γῆ.

'Αλμπέρ Καμύ (Albert Camus, 1913-1960), γάλλος λογοτέχνης
Μετάφρ. Δημήτρη Μυράτ

ζ') "Ὅσο πολλά κι ἂν εἶναι τά αἰσθησιακά τά πλάσματα, ὀρκίζομαι ὅλα νά τά σώσω.

Βουδδικός ὄρκος. Μετάφρ. Δημήτρη Θεοδωρίδη

Ο ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Τί φοβερό, μέ ποιό φανατισμό τυφλό, μεσημεριάτικα στό ήλιό-λουστο τό Τέξας χτήνη μέ ανθρώπινη μορφή ξεφτίσανε τό λάβαρο τῆς Λευτεριᾶς τό Ιερό καί τῆς Δημοκρατίας τήν παντιέρα.

Τί ἀγριότητα, μέ ποιά μανία κολασμένη τό καύκαλο θρυμμάτισαν κεινοῦ τοῦ ἀγνοῦ τοῦ χριστιανοῦ, τοῦ ἀπλοῦ, πού πίστευε καί πά-σκιζε καί φώναζε "Ίσότητα στούς μαύρους, ἄσπρους, κίτρινους κι ἐρυθρόδεσμους. "Όλοι μας ἄς δουλέψουμε σκληρά γιά τήν παγκόσμια ἰσότητα κι εἰρήνη".

Ἄκόμα στόν ἀγέρα στέκει ὁ ἀπόηχος ἀπό τούς γρυλισμούς θεριῶν ἀνθρώπινων κι ἀπ'τίς βράχνες φωνές πού γιόρταζαν: "Νίκη στή βία. Αὐτά παθαίνουνε ὅσοι ὄνειρεύονται τό "ἐπί γῆς εἰρήνη" καί δίχως φόβο ἀποκοτοῦν νά ρθοῦνε στά λημέρια μας". Οἱ μαῦροι ἀκούγοντας τῶν ντουφεκιῶν τούς σμπάρους, χάμω στή γῆ ριχτήκανε ζητώντας νά κρυφτοῦν, σάν ἦταν μπορετό, βαθιά στήν ἀγκαλιά της μέσα. Ξέρουνε πώς ἡ γῆς, δίχως ξεχώρισμα κανένα, μ'ἀγάπη δέχεται ὅλα τά παιδιά της.

Σάν τό φλουρί κιτρίνισε ὁ ποιητής σάν ἄκουσε τίς ντουφεκιές κι ἔνοιωσε ξάφνου τίς χορδές τῆς λύρας του νά ξετανουῦνται μή θέλοντας νά παίξουν πιά.

Τό ἄγαλμα τό τρανό τῆς Λευτεριᾶς στή Νέα Ἰόρκη ὀλόσωμο τραν τάχτηκε καί κόντεφε νά πέσει, μύρια κομμάτια νά γενεῖ ἀπό τή φρεσὴ του.

Ἄλοίμονο. Τί τρομερό! Στήν τιμημένη χώρα τήν τρανή τοῦ θυά-σινγκτον, τοῦ Λίνκολν, τώρα παιδιά δεκάχρονα, πού πᾶνε ἀκόμα στό σκολειό, νά ἔχουν σκοτάδια στήν ψυχή πηχτά, μίσος νά νοιώθουν στήν καρδιά γι'αὐτούς πού πολεμοῦν ἀντρίκια γιά τό δίκιο. Νά ἔχουν τό βλέμμα ἀγριωπό, νά μοιάζουν γερασμένα, κολασμένα. Νά τριγυροῦν στούς δρόμους ἄσκοπα ξεοδιάζοντας τή δύναμη τῆς νιότης τους στό πείραγμα τοῦ ἀδύναμου, στή βία, στήν ἀδικία.

Στῶν σμπάρων τ'ἄκουσμα πῆρε ὁ πολιτισμός μας δρόμο ἀνάστροφου γοργά πάλι νά φτάσει ὁ ἄνθρωπος κι ἕνα μέ κεῖνα τά φαντάσματα τῶν κολασμένα νά γενεῖ πού ζῆσαν κάποτε παλιά, στίς πιό σκληρές καί μαῦρες ἐποχές τῆς ἱστορίας του. Τό αἷμα τό κόκκινο τοῦ Κέννεντυ δέ χύθηκε μονάχα στό φουστάνι καί στίς κάλτσες τῆς γυναίκας του Ὀλόκληρη τή σφαίρα ράντισε τῆς γῆς, ζητώντας μέ τή δύναμη τῆς φυσίας του θροφή νά δώσει λίγη στό πιό λεπτό καί λιγοζώητο λου-λούδι τῆς καρδιάς τοῦ κόσμου, στόν ἅγιο ἀνθό τῆς Λευτεριᾶς.

Δημήτρης Θεοδορίδης

22-11-63

Ἡ Παναγία τῶν Ἰθαγενῶν τῆς Αὐστραλίας
Ἀπό τή Μητρόπολη τοῦ Ντάρουιν

Ἡ ΛΙΤΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΥΡΩΝ

Ἡ σάρκα μας, πού κάποτε ἦταν πεδίο μάχης,
μᾶς κάνει τώρα νά ἰδοῦμε τή χαραυγή·
οἱ ἀρχαῖες θεότητες εἶναι πεσμένες χάμω,
γιά αἰώνια δική Σου χάρη.
Τώρα πού τό παρελθόν ἔμεινε πίσω,
ἄπλωσε πλατιά τό κρᾶσπεδο τοῦ χιτῶνα Σου,
εἶνα στή σκέψη μας νά γίνουμε μ' Ἐσέ,
Χριστέ τῆς Βηθλεέμ.

Τό ἀκάνθινο στεφάνι ν' ἀβλακώσει μπορεῖ τό μέτωπό μας,
ἡ λόγχη νά πληγώσει τό πλευρό μας,
καί σέ ἄσπρο ξύλο ἀπό κλῶνο εὐωδερῶ
Ἰσως νά σταυρωθοῦμε·
ὥστόσο δέν ὀρμποῦν οἱ παλιοί θεοί
στήν ἀγωνία μας
νά ξεστρατίσουνε τά βήματά μας ἀπό τά χνάρια τά δικά Σου
καθώς ἀνηφορίζουν πρὸς τό Γολγοθά.

Κι ἂν τώρα πεινοῦμε καί διφοῦμε,
δῶσε οἱ ἀδικητές μας
-τήν ὥρα πού ἀνοίγουν τά ἐπουράνια,

τὴν ἡμέρα τῆς ἀποθέσεώς Σου, -
νά τραφοῦν ἀπὸ μᾶς καὶ ν' ἀξιωθοῦν νά ἰδοῦν
τό ἔλεός Σου μέσα στά δικά μας μάτια,
ὅταν ἡ Βηθλεέμ καὶ ὁ Γολγοθᾶς
θά ἐνωθοῦνε στὸν Παράδεισο.

Κάουντη Κάλλεν (Countee Cullen), νέγρος ποιητής. Γεννήθηκε σὴν
1903. Σπουδαστής ἀκόμα σὸ Πανεπιστήμιο τῆς Νέας Ὑόρκης κέρδι-
σε τὸ βραβεῖο Witter Binner τῆς ποίησης.

Μετάφρ. Δημήτρη Σταύρου

Ο ΓΚΑΝΤΙ ΚΑΙ Η ΙΝΔΙΚΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ

-Οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν θλιμμένα μάτια, Καστουρμπάϊ¹, εἶπε ὁ
Γκάντι. Πιστεύουν πὼς δέν ἔχουν παρὰ μιά μονάχα ζωὴ. Μιά μονάχα
ζωὴ γιὰ μιάν αἰωνιότητα ἀνταμοιβῆς ἢ τιμωρίας. Δέν πιστεύουν πὼς
θά ξαναγεννηθοῦν. Τρέχουν, λαχανιάζουν, προσπαθοῦν νά προωτάσουν
τίς μέρες πού περνοῦν...

-Ἐχουν θλιμμένα μάτια, λέει ἡ Καστουρμπάϊ, ἐπειδὴ ἔχουν
πράγματα κι' ἀντικείμενα πού φοβοῦνται μήπως τά χάσουν σὸ θάνατο.

-Τότε νοιώθουν τὸ πόσο ἀξιοθρήνητη εἶναι ἡ θέση τους. Γίνον-
ται νευρικοί, κακοί, μοχθηροί. Ἀλλά ἡ ἄρνηση τῆς βίας ἀπαιτεῖ
τὴν ἀπουσία φόβου καὶ προσηλώσεως στὸν ἑαυτό μας. "Ἄν ἓνας ἄν-
θρωπος κατέχει ἀντικείμενα πού φοβᾶται νά τά χάση, τότε τ'ἀντι-
κείμενα εἶναι ἐκεῖνα πού κατέχουν τὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτό κι' ἐμεῖς
θά χτίσουμε ἓνα "ἄσράμ", ἓνα καταφύγιο², ὅπου θά δουλεύουμε ἐν εἰ-
ρήνῃ, δίχως ἀνάγκες...

Σ' ὄλη του τὴν πορεία ἔτσι μιλά ὁ Γκάντι σ' ἐκείνους πού τὸν
χαιρετοῦν καὶ τοῦ δίνουν τροφή. Καμμιά φορὰ ἓνας Ἰνδὸς κόβει ἀ-
πὸ τὸ πλῆθος καὶ τὸν ρωτᾷ.

-Νάρθω κι' ἐγὼ ἐκεῖ ὅπου πηγαίνεις;

Κι' ὁ Γκάντι ἀποκρίνεται:

-Ἐλα.

Μιλᾷ. Τὸν ἀκοῦνε. Νοιώθει τὸ πόσο τὸν σιμώνει ἡ ἀλήθεια.
Μιά ἀλήθεια πού μ' αὐτὴν θά πρέπει νά γίνῃ ἓνα, γιὰ νᾶναι ζωντανὸ
παράδειγμα.

-Ἡ ἀκτημοσύνη κι' ἡ ἀπλότητα θά σώσουν τὴν Ἰνδία, λέει ἀπα-
λά. Συλλογιστῆτε τὸ Βούδδα. Τούς μῆνες τῆς βροχῆς τούς περνοῦσε
στὴν Οὐρουβιβλᾶ. Τὸν ἀκολουθοῦσαν χίλιοι ἄνθρωποι. Εἶχαν ἀνάψει
μιά μεγάλη φωτιά κι' ὁ Βούδδας καθισμένος μπροστά στή φλόγα ἔλεγε:
"Ἡ προσήλωση τοῦ ἀνθρώπου σὴν πράγματα καὶ στὸν ἑαυτό του, εἶ-
ναι ἡ ἀλυσίδα πού κρατᾷ τὸ σκυλί δεμένο. Ζοῦμε ἀπὸ ἐλεημοσύνες.
Ἄς ζητήσουμε λοιπὸν ἀπ' ἐκείνους πού ἔχουν νά δώσουν. Σ' ἐκείνους
πού δέν ἔχουν τίποτα ἄς δώσουμε ὅ,τι ἔχουμε ἐμεῖς. Ὅλα τά μέσα

1. Ἡ γυναίκα τοῦ Γκάντι

2. Σημ. Συντ. Κοινόβιο ἐρημητήριο γι' ἀνθρώπους πού ζοῦνε ζωὴ
ἀφιερωμένη στὸν εὐλαβικὸ στοχασμό.

δμως πού χρησιμοποιεῖ κανέννας γιά ν' ἀποχτήση ἀξία σέ τοῦτο τόν κόσμο δέν φτάνουν οὔτε ὡς τά πόδια τῆς ἀγάπης πού εἶναι ἡ λύτρωσις τῆς καρδιάς.

Ὁ Γκάντι κι' ἡ Καστουρμπάι προχωροῦν κατὰ τή χώρα τῶν Γκού - τζαρτι. Πάνω στίς ἀνθισμένες ροδιές κάθονται ἀηδόνια μέ κοιλιά γκριζα καί κόκκινη. Ἔχουν πετάξει ἀπό τοῦς ναούς, ὅπου τσίμπησαν τό ρύζι τῶν προσφορῶν. Καί τ' ἀηδόνια μέσ στίς ροδιές ἀφιναν τό τραγούδι τους νά πνίγεται ἀπ' τῆς κραυγῆς τῶν παπαγάλων.

- Ὅλη ἡ Ἰνδία θέλει τή λευτεριά της, λέει ἀκόμα ὁ Γκάντι. Αὐτό τό νοιώθει κανεῖς στά στυροδρομία, στίς πολιτεῖες καί στά χωριά. Ἀλλά οἱ Εὐρωπαῖοι δέν καταλαβαίνουν πώς στή Μάννα Ἰνδία ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδας εἶναι ὑποταγμένη στήν ἀγάπη τῆς ἀνθρωπότη - τας, πού εἶναι γι' αὐτήν ἓνα μεγάλο θεϊκό ὄραμα. Γιατί γιά νά σώσουν τήν ἀνθρωπότητα οἱ Ἰνδοί θά θυσιάσαν ὅχι μονάχα τή ζωή τους ἀλλά τήν Ἰνδία ὁλόκληρη. Κ' ἡ πραγματική μας λευτεριά εἶναι ν' ἀνακαλύψουμε τήν πνευματική πραγματικότητα πού βρίσκεται μέσα μας. Καί γιά τό σκοπό αὐτό ἡ πολιτική ἐλευθερία δέν θά εἶναι παρά ἓνα μέσον. Γιατί ἰδανικό τῆς Ἰνδίας στάθηκε ἀνεκάθεν τό νά μήν κἀνῃ τίποτα ἀκόμα καί γιά νά ἐλευθερωθῇ πού νά εἶναι ἀντίθετο πρός τίς ὑψηλότερες ἀρχές τῆς ἠθικῆς. Κ' οἱ ἀρχές αὐτές εἶναι ν' ἀντι - κρύξη κανεῖς μέ σεβασμό τή ζωή τοῦ κάθε πλάσματος καί νά βλέπη ὅλα τά πλάσματά μέ μάτι φιλικό.

Πιέρ Μπουρταμπούρ (Pierre Bourtembourg). Ἀπό τό " Μαχάτμα Γκάντι, ὁ Ἅγιος τῶν Ἰνδιῶν. Μετάφρ. Γ.Σ.Α. Ἀναδημοσιεύεται ἀπό τήν ἔφημερίδα Καθημερινή.

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο τεῦχος

Ὅλοι μας ἔχουμε ἀκουστά γιά παγκόσμια ἀδερφοσύνη καί πώς ἰ - δρύνονται διάφοροι σύλλογοι μόνο καί μόνο γιά νά τήν διακηρύξουν. Αὐτό μοῦ θυμίζει μιὰ παλιά ἱστορία: Στίς Ἰνδίες νά πίνεις κρασί θεωρεῖται πολύ κακό πράμα. Μιά φορά εἶταν δυό ἀδέρφια πού πεθύ - μησαν νά πιοῦν μιὰ νύχτα κρυφά κρασί. Κι ὁ θεῖος τους, πού εἶταν πολύ ὀρθόδοξος, κοιμόταν στό διπλανό δωμάτιο. Πρίν λοιπόν ἀρχί - σουν νά πίνουν, εἶπε ὁ ἓνας στόν ἄλλον. - Δέν πρέπει νά κάνομε καθόλου θόρυβο γιατί θά ξυπνήσει ὁ θεῖος". Κι ὅσο ἔπιναν ἔξακο - λουθοῦσαν νά λένε ὁ ἓνας στόν ἄλλον: - "Σιωπή. Ὁ θεῖος θά ξυπνή - σει". Κι ὅσο πήγαινε τόσο καί φώναζαν περισσότερο. Κι ὡς μεγάλω - ναν οἱ φωνές ξύπνησε ὁ θεῖος, μπῆκε στό δωμάτιο κι ἀνακάλυψε τά πάντα. Τώρα φωνάζομε ὅλοι σάν κι αὐτούς τοῦς μεθυσμένους: "Παγ - κόσμια ἀδερφοσύνη. Ἐῖμαστε ὅλοι ἴσοι, ἄς κάνομε λοιπόν μιάν ἀῖρε - ση". Μά μέ τό νά κάνομε μιάν ἀῖρεση καταργοῦμε τήν ἰσότητα, ἰσό -

τητα δέν υπάρχει πιά.

Οί Μωαμεθανοί μιλοῦν γιά παγκόσμια ἀδερφοσύνη μά τί βγαίνει ἀπ'αυτό πραγματικά; Ὅτι ὅποιος δέν εἶναι Μωαμεθανός δέ γίνεται δεκτός στήν ἀδερφοσύνη καί μάλιστα κιντυνεύει νά τοῦ κόψουν τό λαιμό. Οἱ Χριστιανοί μιλοῦν γιά παγκόσμια ἀδερφοσύνη. Μά ὅποιος δέν εἶναι Χριστιανός θά πάει ἐκεῖ ὅπου θά τόν φήνουν αἰωνίως.

Μέ αὐτόν τόν τρόπο ἀγωνιζόμαστε στόν κόσμο τοῦτο νά βροῦμε τήν παγκόσμια ἰσότητα καί τήν παγκόσμια ἀδερφοσύνη. Ὅταν ἀκοῦτε νά μιλοῦν ἔτσι, σᾶς συμβουλεύω νά μένετε κάπως σκεπτικοί, νά προσέχετε, γιατί πίσω ἀπ'αὐτά τά λόγια συχνά κρύβεται ὁ πῖο μέγας ἐγωισμός. "Τό χειμῶνα κάποτε ὑφώνεται ἓνα μαῦρο σύννεφο βροντάει, ξαναβροντάει, μά δέ βρέχει. Μά στήν ἐποχή τῶν βροχῶν τά σύννεφα δέ μιλοῦν ὅμως καταποντίζουν τόν κόσμο μέ νερά". Ἔτσι κ'ἐκεῖνοι πού ἐργάζονται ἀληθινά, ἐκεῖνοι πού νοιώθουν στήν καρδιά ἃ λ η θ ι ν ἃ τήν παγκόσμια ἀδερφότητα δέ μιλοῦν πολύ, δέν κάνουν μικρές αἰρέσεις γιά παγκόσμια ἀδερφότητα. Μά οἱ πράξεις τους, οἱ κινήσεις τους, ὀλόκληρη ἡ ζωή τους δείχνουν καθαρά πώς αἰσθάνονται ἀληθινή ἀδερφοσύνη γιά τοὺς ἀνθρώπους, πώς ἀγαποῦν καί συμπονοῦν ὅλους. Δέ μιλοῦν, ἐ ρ γ ἄ ζ ο υ ν τ α ι καί ζ ο ῦ ν. Ὁ κόσμος μάς παρά εἶναι γεμάτος ἀπό κούφια λόγια. Χρειαζόμαστε λίγο περισσότερη σοβαρή ἐργασία καί λιγότερες κουβέντες.

Ὅσο κι ἂν ἐξετάζομε βλέπομε πώς εἶναι δύσκολο νά βροῦμε παγκόσμια στοιχεῖα γιά τή θρησκεία κι ὅμως ξέρομε πώς ὑπάρχουν. Εἴμαστε ὅλοι ἀνθρώπινα πλάσματα, μά εἴμαστε ὅλοι ἴσοι; Σίγουρα ὄχι. Ποιός λέει πώς εἴμαστε ἴσοι; Μόνο οἱ τρελλοί. Εἴμαστε ὅλοι ἴσοι στό μυαλό, στίς δυνάμεις, στό σῶμα; Τοῦτος εἶναι πῖο δυνατός ἀπό κεῖνον, ἐκεῖνος ἔχει πῖο γερό μυαλό ἀπό τόν ἄλλον. "Ἄν εἴμαστε ἴσοι γιατί ὑπάρχει αὐτή ἡ ἀνισότητα; Ποιός τήν ἔκανε;" Ἐρεῖς; Ἄφοῦ ἔχομε λιγότερο ἢ περισσότερο μυαλό, λιγότερες ἢ περισσότερες ἰκανότητες, λιγότερες ἢ περισσότερες σωματικές δυνάμεις, πρέπει νά ὑπάρχει μεταξύ μας κάποια διαφορά. Κι ὅμως ξέρομε πώς ἡ θεωρία τῆς ἰσότητας μιλάει στήν καρδιά μας. Εἴμαστε ὅλοι ἀνθρώπινα ὄντα, μά ἄλλοι εἶναι ἄντρες, ἄλλες γυναῖκες, ἄλλος μαῦρος, ἄλλος λευκός. Μά ὅλοι εἴμαστε ἄνθρωποι, ὅλοι ἀνήκομε σέ μιάν ἀνθρωπότητα. Τά πρόσωπά μας διαφέρουν, δέ βλέπω ποτέ δύο ὄμοια κι ὅμως ὅλοι εἴμαστε ἀνθρώπινα ὄντα. Ποῦ εἶναι αὐτή ἡ ἐνίσια ἀνθρωπότητα; Βρίσκω ἓναν ἄντρα ἢ μιὰ γυναῖκα, ξανθούς ἢ μελαχρινούς. Ξέρω πώς ὑπάρχει μιὰ ἀφηρημένη ἐννοια τῆς ἀνθρωπότητας πού εἶναι κοινή σέ ὅλους. Μπορεῖ νά μήν τῆ βρίσκω ὅταν προσπαθῶ νά τήν ἀδράξω, νά τήν αἰσθανθῶ, νά τῆς δώσω συγκεκριμένη μορφή, κι ὅμως εἶμαι βέβαιος πώς ὑπάρχει. Ἄν εἶμαι γιά κάτι βέβαιος εἶναι γιά τήν ἀνθρωποσύνη αὐτή πού εἶναι κοινή σέ ὅλους μας.

Ἄπό αὐτή τῆ γενικεμένη ἐνότητα σᾶς βλέπω σά γυναῖκες ἢ σάν ἄντρες. Τό ἴδιο συμβαίνει μ'αὐτή τήν παγκόσμια θρησκεία πού ξαναβρίσκομε σέ ὅλες τίς θρησκείες τοῦ κόσμου μέ τῆ μορφή τοῦ Θεοῦ

Πρέπει: να υπάρχει: και υπάρχει: στην αιωνιότητα. "Είμαι ή κλωστή που διαπερνά όλα τα μαργαριτάρια" και κάθε μαργαριτάρι είναι μιά θρησκεία ή μιά αίρεση. Αυτές είναι τα διάφορα μαργαριτάρια κι ο Θεός είναι ή κλωστή που τα διαπερνά όλα. Μόνο που οι περισσότεροι άνθρωποι δεν το νοιώθουν έντελως συνειδητά.

Ενότητα στην ποικιλία, αυτός είναι ο νόμος του σύμπαντος. Είμαστε όλοι άνθρωποι κι όμως όλοι διαφέρουμε ο ένας από τον άλλον. Ός ένα μέρος από την ανθρωπότητα, εί: :: ένα μαζί σας και ως κύριος τάδε είμαι διαφορετικός από σας. Ός άντρας ξεχωρίζετε από τη γυναίκα. Ός ανθρώπινο όν είστε ένα με τη γυναίκα. Ός άνθρωπος ξεχωρίζετε από το ζώο ως ζωντανά όμως όντα άντρας, γυναίκα, ζώο και φυτό είναι όλα ένα. Ός ύπαρξη είσαι ένα με το σύμπαν. Αυτή ή παγκόσμια ύπαρξη είναι: ο Θεός, ή τελική ενότητα. Μέσα σ' αυτόν όλοι είμαστε ένα.

Συνάμα στην εκδήλωσή τους αυτές οι διαφορές πρέπει να υπάρχουν πάντα. Στη δουλειά μας, στις ενέργειές μας, όπως εκδηλώνονται έξωτερικά, αυτές οι διαφορές πρέπει να υπάρχουν πάντα. Βλέπομε τότε πώς αν λέγοντας "παγκόσμια θρησκεία" έννοοϋμε πώς όλη ή ανθρωπότητα πρέπει να παραδεχτεί τις ίδιες απαράλλαχτες θεωρίες, αυτό είναι έντελως αδύνατο. Ποτέ δεν είναι δυνατόν, ποτέ δε θαρθή ή μέρα που όλα τα πρόσωπα θά είναι τά ίδια. Επίσης αν ελπίζομε πώς θά υπάρξει κάποτε παγκόσμια μυθολογία, κι αυτό είναι αδύνατο, κι αυτό δεν μπορεί να γίνει. Επίσης ποτέ δε θά υπάρξει ένα παγκόσμιο τυπικό. Αυτά τα πράματα δεν μπορεί ποτέ να γίνουν κι αν γίνονταν ποτέ, ο κόσμος θά καταστρέφονταν, γιατί ή ποικιλία είναι ο πρώτος όρος της ζωής.

Τί μας κάνει κ' είμαστε ενόργανα όντα; Η διαφοροποίηση. Η απόλυτη ισορροπία θά ήταν ή καταστροφή μας. Άς υποθέσομε πώς ή θερμότητα που βρίσκεται σ' αυτή την αίθουσα κατορθώνει να διαμοιραστεί κανονικά, τέλεια· για κάθε τότε πρακτικό σκοπό ή θερμότητα αυτή παύει άμέσως να υπάρχει. Σε τί χρωστοϋμε την κίνηση στο σύμπαν; Στην έλλειψη της ισορροπίας. Η ενότητα που προέρχεται από την ταυτότητα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά όταν ο κόσμος μας καταστραφεί· άλλιως είναι αδύνατον. Όχι μόνο αδύνατον, θά ήταν κ' επικίνδυνο. Δεν πρέπει να θέλομε να σκεπτόμαστε όλοι όμοια γιατί τότε δε θά υπήρχε τίποτα για να σκεφτοϋμε. Θά είμαστε όλοι όμοιοι, σαν τις αίγυπτιακές μούμιες στο μουσεϊο, κοιτάζοντας ή μιά την άλλη, δίχως καμιά σκέψη. Αυτή ή διαφορά, αυτή ή διαφοροποίηση, αυτό τό σπάσιμο της ισορροπίας μεταξύ μας είναι ή άληθινή φυχή της προόδου μας, ή φυχή όλων μας των σκέψεων. Κ' έτσι θά είναι πάντα (Συνεχίζεται).

Σβάμι Βιβεκανάντα. Μετάφρ. Έλένης Σαμίου.

ΤΩΝ ΣΦΑΓΜΕΝΩΝ ΑΡΝΙΩΝ Η ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ

Μέ τό φώς τῆς αὐγῆς τῆς χρυσῆς ἢ χλωμῆ βοσκοπούλα
τὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ κατεβαίνει .

Ἔχει ἐμπρός της καμιά δεκαριά προβατάκια,
μέ μαλλί μεταξένιο, καθάριο .

Γιά τὴν πόλη πηγαίνει πού ἀκόμα κοιμάται .

Κι ὁδηγός τό μεγάλο κριάρι,
πού ἔχει κέρατα μαῦρα στριφτά .

Στό χασάπη τραβοῦνε γιά πούλημα .

Γιά κοιτάχτε τα λίγο τά δόλια .

Δίχως φόβο νά νοιώθουν κανένα,

ἓνα ἓνα ἀνύποπτο, ἔθῳο,

μπαίνουν μέσ στήν ἀλλή τοῦ χασάπη,

πού ναι καί μακελλιο .

Κεῖ στριμώχνονται στίβρα σέ κάποια γωνιά .

Δίχως λέξη νά ποῦνε καμιά,
τοῦ χασάπη οἱ μικροί μακελλάσηδες
σάν τούς λύκους τ' ἀρπάζουν .

Καί κανένα ἀπ' αὐτά ζωντανό

πλιό δέν τό ἴδαν ξανά τά χορτάρια τά πράσινα .

Ἔναι μέρα γιορτῆς,

τό φαγί πρέπει νά ναι καλό .

Μ' ἀσπλαχνιά τά ξαπλώνουν στά χώματα .

Τά σκληρά τους τά χέρια τά σφάζουν .

Κάτω ἀπό τό βαριό τοῦ χασάπη τό γόνατο,

μέ κομμένο λαιμό, τό χαμό τους ἀμάχητα δέχονται .

Δέκα ἀμνάδες σφαγμένες

στά τσιγκέλια κρεμιοῦνται .

Ἔχουν μάτια σβησμένα,

τίς προβιές ματωμένες,

τά ποδάρια σπασμένα .

Ἡ χλωμῆ βοσκοπούλα

στό μαντρί της πηγαίνοντας πίσω,

πώς ἀκούγει θαρεῖ

κάποιο κλάμα βουβό, μακρινό, λυπημένο,

τῆ μπαλλάντα τῶν δέκα σφαγμένων ἀμνάδων .

Μέσα στοῦ ἡλίου τό φῶς τό λαμπρό

τά λειβάδια τά ὀλόδροσα λάμπουν .

Ντραγκουτίν Ταντιγιάνοβιτς, σύγχρονος γιουγκοσλάβος ποιητής
(γεννήθηκε τό 1905 στό Ραστοῦσγε τῆς Σλαβονίας)

Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΜΥΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

I. ΘΕΑΤΡΟ

Ο "ΠΑΡΣΙΦΑΛ" ΤΟΥ ΒΑΓΚΝΕΡ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Στήν Τρίτη Πράξη βλέπομε τόν Πάρσιφαλ, άντρα πιά, νά ξαναγυρίζει στόν ιερό τόν τύπο, στό βουνό τό Μονσαλβάτ. Είχε φύγει μακριά νά πάρει τήν πείρα καί τή δύναμη, γιά νά ξανάρθει, ώριμος πιά, έτοιμος γιά τήν άποστολή του. Μά τόσα χρόνια, μέσα στίς πλανερές βαθύσκιωτες πεδιάδες τό δρόμο του είχε χάσει, τό δρόμο πού όδηγεϊ άπάνω στό Βουνό. Τόσα καί τόσα χρόνια μέσ στής ζωής τόν σκοτεινό λαβύρινθο έφαχνε γιά νά τό βρεϊ. "Οί δρόμοι μέ ξεγέλασαν. Πόσες παγίδες βρήκα... Μόλις θαρρούσα πώς έβρισκα τής σωτηρίας τό δρόμο, πόνοι, άγώνες, πόλεμοι μέ πήγαιναν μακριά. Στά πλανερά τά μονοπάτια είχα χαθεϊ". Ό άγώνας τής ψυχής πού φάχνει νά βρεϊ "τής σωτηρίας τό δρόμο", μά "πόνοι, άγώνες, πόλεμοι" τήν κάνουν νά τόν χάσει, τήν κάνουν νά περιπλανιέται στά πλανερά τά μονοπάτια πού πουθενά δέν όδηγοϋν. Οί δρόμοι τόν ξεγέλασαν, καί τώρα τρέμει άκόμα μή μέσα στής άπάτης τίς παγίδες καί πάλι ξεγελιέται... Μά τώρα μέσ στά χέρια του τή Λόγχη τήν κρατά καί, ξέρει πώς αύτός γιά τή σωτηρία διαλέχτηκε. Δέ θέλει μέ τοϋ πολέμου τό αίμα τή Λόγχη νά μολύνει κι αύτόν άς τόν χτυπήσουνε. Καί τήν κρατά σαν άγιο φυλαχτό τήν άγια τή Λόγχη πού κάποτε βαπτίστηκε στό αίμα τοϋ Χριστοϋ καί τώρα μέσα της φυλάγει τοϋ Γκράαλ τή φωτεινή Άχτίδα, τή Δύναμη τή θεϊκιά.

Κι ό Γκούρνεμαντζ τοϋ διηγείται πώς ό Άμφόρτας σάθηκε άνάξιος τό Γκράαλ νά κρατήσει καί τότε ό Κλίνγκσορ -τό πνεϋμα τοϋ Κακοϋ- τοϋ άρπαξε τήν ιερή τή Λόγχη, πώς άπό τότε όλο καί βογγά μέσα στής τύφης του τήν άγωνία κι όλο τό θάνατο ζητά.

Είπαμε πώς ό Άμφόρτας είναι ό τύπος τοϋ αδύνατου ανθρώπου, πού δέ μπόρεσε νά σταθεϊ στό ύψος τής άποστολής του κι όταν σκλαβώθηκε στό Πάθος του τή Δύναμή του έχασε. Καί τώρα τό ύστατο κακό: Μέσ'άπό τ'άγιο τό Κιβώτιο χάθηκε τό Κύπελλο, κι όλοι έδω τοϋ Γκράαλ οί γιοί, δίχως καμμιά βοήθεια τή δύναμή τους χάνουνε κι αύτοί. Τό Γκράαλ, πού μέσα του κρατοϋσε τό θεϊκό τό αίμα, τή

θεϊκιά Ζωή- τόν άγιασμένο άρτο και τόν οίνο, και του Χριστου τό αίμα πάνω άπ'τό Σταυρό- μονάχα τ'άξια χέρια έπρεπε νά τό φυλά- γουν. Μά ο 'Αμφόρτας έπειτα άπ'τή Λόγχη τόχασε κι αυτό." "Εσύ'σαι ή πρόη μας έλπίδα". Κι ο Πάρσιφαλ πονεΐ γιατί άργησε τόσο πολύ. "Εγώ είμαι αυτός πού φταίω. 'Εγώ, πού για τή σωτηρία διαλέχτη- κα, νά σέρομαι στά πλανερά τά μονοπάτια, νά μήν μπορῶ τ'άληθι- νό νά βρω".

Η κραυγή τής τύφης του ανθρώπου πού για τόσα χρόνια άφέθηκε μέσ στη νωθρότητα και στην άδιαφορία, στής γήινης σκλαβιάς τήν πραξία, ένῶ μ π ο ρ ο ὦ σ ε μέσα στής θέλησης τή φλόγα, στής έντασης τό φῶς, στό ιερό τό Ξύπνημα πού γρήγορα τή Λύτρωση νά βρεΐ. Και τότε και τούς άλλους νά τούς σώσει.

Βλέπομε και τήν Κούντρου, τόσο άλλαγμένη τώρα, έξαγνισμένη άπ'τόν πόνο τής αγάπης της και τήν προσφορά τής ύπηρεσίας, σαν νέα Μαγδαληνή, νά του πλένει τά πόδια μέ τό νερό τής ιερής Πη- γής και νά χύνει άπάνω του τό μύρο. Και μέ τό μύρο αυτό ο Γκούρ- νεμαντζ τόν χρίζει. Γίνεται μιά μικρή Μυσταγωγία, ή Βάπτιση, κι ο Γκούρνεμαντζ τόν κηρύττει βασιλιά. " 'Εσύ ο άγνός, πού πόνεσες μέ τή συμπόνια και γνώρισες τούς ιερούς άγῶνες, έν του Σωτήρα τούς πόνους πήρες, πάρε και τόν στερνό Του πόνο και σῶσε μας έσύ".

Κ'ή πρώτη τελετουργική πράξη του Νέου Μύστη ήταν νά χύσει τό ιερό νερό στό κεφάλι τής γονατισμένης Κούντρου για νά τήν έξα- γνίσει κι αήτη. Η Κούντρου, πού τόσο τόν είχε αγαπήσει, μά στην έσχί μέ μιά αγάπη σκλαβωμένη άπ'τόν πόθο, τώρα έξαγνισμένη, έξακατήν άληθινή, έλεύθερη 'Αγάπη. Τότε ο Πάρσιφαλ τήν είχε ά- παιήσει, γιατί δέν ήθελε νά σκλαβωθεΐ κι αυτός, δέν ήθελε νά νι- κηθεΐ σαν τόν 'Αμφόρτα, μά τώρα ο ίδιος τή βαφτίζει.

Κ'ή φύση δλόκληρη λάμπει και χαίρεται κι αυτή και ζεΐ μαζί τους τήν ιερή στιγμή. Μέσα στην έκσταση, μέσα στην ένωση, όλα πονούν και χαίρονται μαζί. " 'Από τίς συντριμένες τίς καρδιές τά δάκρυα κυλάνε, μά μέσ στά δάση, στά λειβάδια, δροσοσταλίδες πέ- σσουνε σαν τής θυσίας τήν εύλογία, και τότε όλα ζωντανεύουνε και μέ χαρά δίνουν τόν έαυτό τους προσφορά στόν Σωτήρα πού μπρός τους περνά. Μ'Αυτόν δέν μπορούν νά τόν δοῦν στό Σταυρό. Τόν λυ- τρωμένο άνθρωπο μονάχα βλέπουν, πού τό αίμα του Θεου τής 'Αγά- πης, του Θεου τής Συμπόνιας τόν σώζει. Κι όλα γελοῦν και χαίρον- ται κ'ή φύση αναγαλλιάζει". Τά μάτια τά φθαγτά δέν μπορούν τόν Χριστό νά τόν δοῦνε κ'ή καρδιά δέν μπορεί νά νιώσει τόν πόνο Του και ν' αντικρύσει τήν υπέρτατη Θυσία πάνω στό Σταυρό, μά βλέ- πουν τόν λυτρωμένο άνθρωπο πού του Χριστου ή Θυσία τόν έχει σώ- σει, νά στέκει τώρα ζωντανός μπροστά τους. Αυτός έχει τή μεγάλη έκπολή νά σώσει και τούς άλλους. Και μέσα στην παγκόσμια άλ- ληλεγγύη "όλα γελοῦν και χαίρονται κ'ή φύση αναγαλλιάζει".

Η Κούντρου κοιτά τόν Πάρσιφαλ μέ μιά βουβή ιερή παράκληση κι αυτός τής λέγει: "Τά λούλουδα διψοῦνε τόσο τό νερό ὅπως έσύ τής

χάρης τῆ δροσιά, Τά δάκρυά σου ὡσάν τίς ἀγιασμένες τίς δροσοστα-
λίδες -βλέπεις;... κλαῖς καί στά λειβάδια τ' ἀγρ ολούλουδα γελοῦν!"

Ὁ πόνος λυτρώνει. Ἡ Σταύρωση δίνει τήν Ἀνάσταση. Κ' ἡ Φύση,
πού βαπτίστηκε κι αὐτή ἀπ'τά ἱερά τά δάκρυα, ἀπ'τά δάκρυα πού κυ-
λήσαν ἀπ'τόν πόθο γιά τή Λύτρωση, γιά τή Θεϊκιά τή Χάση, νιώθει
τή χαρά τῆς Ἀνάστασης.

Χτυπήσαν οἱ καμπάνες. Μεσημέρι. Ἡ ὥρα πού μεσουρανεῖ τό Φῶς.
Ξεκίνησαν κ'οἱ τρεῖς γιά τό Ναό. Φτάσαν στήν ὥρα τῆς Μυσταγωγί-
ας, τήν ὥρα πού ὁ Ἀμφόρτας γιά στερνή φορά θά ἔκανε τή Λειτουργία
καί θρηνοῦσε γιά τή μεγάλη του ντροπή πού στάθηκε ἀνάξιος φύ-
λακας τοῦ Γκράαλ. Τοῦ κάκου καλοῦσε τό θάνατο. Τοῦ κάκου παρακα-
λοῦσε τούς ἰπότες μέ τά σπαθιά τους νά τρυπήσουν τήν καρδιά του.
Καί τώρα ὁ Πάρσιφαλ τόν πλησιάζει καί μέ τή Λόγχη τήν πληγή του
ἀγγίζοντας, τοῦ λέγει: "Τό σίδερο πού τήν πληγή σου ἀνοιξε, μο-
νάχα αὐτό μπορεῖ νά τή γιαιτρέφει".

Ἡ Λόγχη ἦταν ἡ αἰτία πού ἀνοιξε ἡ πληγή του, γιατί ἀκόμα δέν
ἦταν ἄξιος νά τήν κρατήσει μέσ στά χέρια του, μά τώρα μέ τόν πό-
νο ἦρθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἦρθε ἡ ὥρα τῆς γιαιτρείας. Ἡ αἰ-
τία γίνεται ἀποτέλεσμα καί τό ἀποτέλεσμα γίνεται κι αὐτό μιᾶ
καινούργια αἰτία μέσ στόν ἀπέραντο τόν κύκλο τῆς ζωῆς.

Ὁ Πάρσιφαλ προχωρεῖ κρατώντας ὀλόρθια τή Λόγχη, τή Λόγχη πού
συμβολίζει τήν Ἀχτίδα, δηλαδή τό Φῶς καί τή Δύναμη. Ὅλοι μέ ἰ-
εσῆ συγκίνηση κοιτᾶνε. Ἐφτασε τέλος ὁ Σωτήρας, ὁ ἄξιος τή Λόγχη
νά κρατάει, ὁ ἄξιος τούς ἄλλους νά σώζει. Ὁ Πάρσιφαλ βλέπει τήν
ἄκρη τοῦ σίδερου, τήν κόψη πού ἀνοίγει μά καί πού κλείνει τήν
πληγή, καί λέγει: "Βλέπω στοῦ σίδερου τήν ἄκρη, πού τήν πληγή τήν
κλείνει, τό θεϊκό τό αἷμα νά κυλᾶ γιά ναύρει πάλι τήν Πηγὴ του.
Μέσ στήν Πηγὴ πού βγαίνει ἀπό τό Γκράαλ. Ἀνοῖξτε τό Κιβώτιο".

Ἡ Λόγχη εἶχε βαφεῖ μέ τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Τό αἷμα πού χω-
ρίστηκε ἀπ' Αὐτόν κ' ἔπειτα ἀπ'τὴ μεγάλη περιπλάνηση στά "πλανερά
τά μονοπάτια", στῆς ζωῆς τόν σκοτεινό λαβύρινθο, ξαναγυρίζει τώ-
ρα ἄγνό κι ἀμόλυντο γιά ναύρει τήν ἀρχική του τήν Πηγὴ, πού βγαί-
νει ἀπ'τό Γκράαλ, τὴ θεϊκιά Θυσία.

Κι ἀνοῖξαν τό Κιβώτιο. Ὁ Πάρσιφαλ παίρνει τό κύπελλο στά
χέρια, στά γόνατά του πέφτει καί προσεύχεται. Πόση σωτήρια δύνα-
μη ἔχει ἡ προσευχή τοῦ λυτρωμένου ἀνθρώπου. Τό Γκράαλ, πού εἶχε
χάσει τό φῶς του μέσα στ' ἀνάξια τά χέρια, τώρα ἀγάλια ἀγάλια ἀρ-
χίζει νά φωτίζεται. Νά φωτίζεται πιό πολύ κι ἀπό πρῖν. Κι ἀπ'τόν
θόλο τοῦ Ναοῦ πέφτει μιᾶ δυνατὴ λάμψη, τό ἄσπρο περιστέρι κατε-
βαίνει- τό "Ἅγιο Πνεῦμα- καί στέκεται πάνω ἀπ'τόν γονατισμένο
Πάρσιφαλ. Κι ὅλοι φέλνουνε μαζί: "Λύτρωση στόν Λυτρωτή".

---

1. Σημ. Συντ. Αὐτό κατά τὴ Θεοσοφικὴ διδασκαλία εἶναι ὁ νόμος
τοῦ Κάρμα.

'Εκείνος πού έχει τό Φῶς καί τήν 'Αγάπη στήν καρδιά του καί θέλει τούς ἄλλους νά λυτρώσει ' λυτρώνεται κι αὐτός.

'Η κεντρική ιδέα τοῦ ἔργου αὐτή εἶναι. Μέ τήν ἀγάπη, μέ τή συμπόνια ὁ ἄνθρωπος βρίσκει τή Λύτρωση. 'Εκείνος πού νιώθει τόν πόνο τοῦ ἄλλου, πού τόν νιώθει σάν δικό του πόνο, γίνεται "Ἐνα μέ τόν ἄλλο. Χάνει τό μικρό του ἐγώ, τή στενή του προσωπικότητα, καί ζεῖ τόν πόνο, τή χαρά, τόν παλμό ὅλου τοῦ κόσμου. "Ἐτσι ὁ ἄνθρωπος μέ τήν ἀπειρη -αὐτή πού δέν έχει ἀκόμα πείρα - μά ἀγνή καρδιά- "Πάρσι φάλ, ἀγνός κι ἀπλός"- μέσ' ἀπ' τόν χωρισμό καί τή μοναξιά, ἀφοῦ πρώτα χαθεῖ "στά πλανερά τά μονοπάτια" μά φάχνοντας πάντα νά βρεῖ" τῆς Σωτηρίας τό δρόμο" τέλος φτάνει στό Ναό καί παίρνει τό Γκράαλ στά δυνατά του χέρια.

" Ἡ συμπόνια τόν κάνει σαφό τόν ἀγνό τόν Τρελλό".

Καί πονώντας τόν πόνο τοῦ ἄλλου, μέ τήν ἀγάπη του ποθώντας νά τόν σώσει, βρίσκει κι αὐτός τή Σωτηρία.

"Λύτρωση στόν Λυτρωτή"
(Τέλος)

'Αγλ. Ζάννου

II. ΠΑΡΑΜΥΘΙ

A' Η ΝΕΡΑΪΔΑ

Μές στό μεγάλο δάσος τό βαθύσκιωτο, κεῖ πού στή λίμνη ἀδειάζει τά νερά του τό ποτάμι, λένε πώς ζοῦν πολλές νεράϊδες, ξωτικά μασκαρεμένα σέ κορίτσια ὁμορφα καί δροσερά σάν τό κρουστάλλινο νερό. Μονάχα σάν πετάξουν καί χαθοῦν γιά πάντα, τότες καταλαβαίνεις κι εἶσαι σίγουρος πώς ἦτανε πραγματικές νεράϊδες κι ὄχι κορμιά ἀνθρώπινα.

'Ἐνα πουρνό ἀπριλιάτικο χλιαρό, τοῦ βασιλιᾶ ὁ γιός, ἕνας λε - βεντονιός πανώριος εικοσάχρονος, στό δάσος κεῖνο πῆγε γιά νά κυνηγήσει κι ἔτσι στήν τύχη βρέθηκε ἐδακεῖ πού τό ποτάμι μέ τή λίμνη συναντιέται.

Πάνω στά χόρτα τά χλωρά τῆς ἀκροποταμιᾶς εἶδε μέ θαυμασμό τό βασιλόπουλο νά κάθεταί μιά ὀλόδροση χωριατοπούλα, γιομάτη νιῖτα κι ὁμορφιά.

Μέ τό νερό παιχίδιζε, κύματα κάνοντας μικρά μέ τ' ἄσπρο πόδι της, γιά νά χορεύουνε τά γύρα της νεροκρινάκια. Κοντά της πάει τότες καί τῆς λέει φιθυριστά: "Πές μου πανώρια μου λεβέντισσα, ποιᾶς γάργαρης πηγῆς, ποιανοῦ νεροῦ τρεχούμενου νεράϊδα εἶσαι σύ;" Στό ρῶτήμά του κείνη γέλασε χαρούμενα κι οἱ γύρα οἱ λόφοι ἀναγαλλιάσανε, μύριες φορές ἀντιλαλώντας χαρωπά τίς νότες τίς

μελωδικές του γέλιου της. Τότε από μέσα του είπε ο πρίγκιπας πώς σιγουριά του κοντινού του καταράκτη θά τανε η νεράϊδα.

Στ'αυτία του βασιλιᾶ δὲν ἄργησαν νά φτάσουν τὰ μαντάτα. Ὁ πρίγκιπας καί διάδοχος τοῦ θρόνου τρελλός ἀπό ἔρωτα παντρεύτηκε κάποια νεράϊδα δροσερή, ὕμνηρη σάν τήν ἀνοιξη. Τότες ὁ βασιλιάς πομπή μεγάλη μ' ἄλλα κι ἀνθρώπους ἔστειλε νά συνοδέφουε τιμητικά τό νιόκानτρο ζευγάρι στό μαρμαρένιο του παλάτι.

Ὁ βασιλιάς ζεστά τούς δέχτηκε, στοῦ παλατιοῦ τήν πόρτα τή μεγάλη περιμένοντας νά τούς σριχτάγκαλιάσει.

Μά τό ἴδιο δέ συνέβηκε καί μέ τήν φιλομύτα τή βασίλισσα, πού σάν τή νύφη της ξαντίκρουσε μέ μιᾶς ξυνίστηκε, στραβομουτσούνιασε καί κρύα κρύα ἔδωσε τίς τυπικές εὐχές της. Μά καί ἡ ἀδερφή τοῦ πρίγκιπα χαρούμενη δὲν ἔδειχνε. Δίχως νά ξέρει τό γιατί, ἀμέσως ἀναφοκοκκίνισε κι ἔνωσε κάποιον στήν καρδιά της σφίξιμο. "Ἄν πεῖς γιά τίς κυράδες τῆς Αὐλῆς τίς ἄλλες, αὐτές μέ περιέργεια πολλή κοιτάζαν τή νεράϊδα νύφη καί ξεσκουντώντας στά κερυφά ἡ μιὰ τήν ἄλλη ρωτοῦσαν κοροῖδευτικά ἄν ἔτσι ντύνονται οἱ νεράϊδες. Ὁ πρίγκιπας στεναχωρέθηκε πολύ καί νά σωπάσουνε τίς παρακάλεσε λεπτά, ξηγώντας πώς στό σπίτι του εἶχε ρθεῖ ἡ νεράϊδα του μασκαρμένη σέ χωριατοπούλα.

Ὅταν σέ λίγο ἡ μέρα τῆς μεγάλης τῆς γιορτῆς τοῦ χρόνου ἔφτασε, λέει ἡ βασίλισσα στό γιό της: "Πές τῆς γυναίκα σου πώς θέλεις νά τή δεῖς ντυμένη ταιριαστά σάν πριγκιπέσσα καί νεράϊδα πού 'ναι τώρα. Τό σοῖ μας ἔρχεται νά τή γνωρίσει σήμερα καί κοίταξε μή μᾶς ντροπιάσει". Πάει τότε ὁ πρίγκιπας καί λέει στήν ὁμορφη γυναίκα του. "Γιά χάρη τῆς ἀγάπης μας, καλή μου, νά δεῖξεις θέλω σήμερα τόν ἑαυτό σου τόν πραγματικό σ' ὄλους τούς συγγενεῖς μας". Γιά ὥρα πολλή κείνη δέ μίλησε καθόλου. Ὑστερα ὑπόσχεση κουνώντας τό κεφάλι τούδωσε καθώς καυτά τὰ δάκρυα της κυλούσανε στά δροσερά της μάγουλα.

"Ἦτανε τό φεγγάρι ὀλόγιομο κεῖνο τῆς ἀνοιξης τό μυροβόλο βράδυ. Ὁ πρίγκιπας γαμπριάτικα ντυμένος μπῆκε στήν κάμαρα τῆς νύφης. Ψυχή δὲν ἦταν μέσα. Μονάχα πά στά πανωσέντονα τοῦ κρεβατιοῦ λαμπύριζε ἕνα χρυσό δεμάτι φεγγαραχτίδες, πού ἀπ' τό μισάνοιχτο παράθυρο χυνόταν.

"Ὅλοι ρωτοῦσανε: "Ποῦ πῆγε ἡ νεράϊδα νύφη! Κι ὁ πρίγκιπας, πού 'ταν κι αὐτός κατάχλωμος σάν τό φεγγάρι, μέ κόπο μπόρεσε νά φιδυρίσει:

"Φεγγαραχτίδα γίνηκε ὅπως βλέπετε κι ἔτσι πιά ξέρετε καλά πώς ἦτανε πραγματικιά νεράϊδα".

Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ. Ἀπό τό "Φυγάδα"
Διασκευή Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΜΥΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Τό παραμύθι στή Δύση πάει πολύ καιρός πούγινε λογοτεχνία διασκεδαστική (για τά παιδιά καί για τούς χωριάτες) ή λογοτεχνία φυγής για τούς ανθρώπους τής πόλης. Όστόσο τό παραμύθι, τό γεμάτο στοιχεῖα θαύματικά, παίρνει τήν ὄψη περιπέτειας ἐξαιρετικά σοβαρῆς καί ὑπεύθυνης. Γιατί ἀνάγεται τελικά σέ μνητικό σενάριο. Βρίσκουμε πάντα τίς μνητικές δοκιμασίες (ἀγῶνες ἐνάντια στό τέρας, ἐμπόδια πού μοιάζουν ἀξεπέραστα, ἀνίγματα πού πρέπει νά λυθουνε κλπ), τό κατέβασμα στόν Ἄδη καί τό ἀνέβασμα στόν οὐρανό ἢ τό θάνατο καί τήν ἀνάσταση (πράμα πού εἶν' ἄλλωστε τό ἴδιο), τό γάμο μέ τή βασιλοπούλα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅπως πολύ σωστά τόνισε ὁ Jan de Uries¹, πώς τό παραμύθι τελειώνει πάντα μέ κά-ποιο happy end². Μά τό καθευατό περιεχόμενό μου ἀναφέρεται σέ μιά πραγματικότητα τρομαχτικά σοβαρή: στή μύηση, δηλαδή στό πέραςμα ἀπό τήν ἀγνωσία καί τήν ἀνωριμότητα στήν ὄριμη τήν πνευματική ἡλικία μέσα ἀπό ἕνα συμβολικό θάνατο κι ἀπό μιά συμβολική ἀνάσταση. Δύσκολο εἶναι νά ποῦμε πότε τό παραμύθι ἀρχίζει τήν καριέρα του, τήν καριέρα ἀπλῆς φανταστικῆς ἱστορίας ἀποξενωμένης ἀπό κάθε μνητική ὑπευθυνότητα. Δέν πρέπει ν' ἀποκλείσουμε, τουλάχιστο γιά ὀρισμένους πολιτισμούς, πώς αὐτό ἔγινε τή στιγμή πού ἡ ἰδεολογία τῆς μύησης καί οἱ τελετές της οἱ παραδοσιακές κοντεύανε νά πέσουνε σέ ἀχρηστία καί πού μποροῦσε κανένας χωρίς τό φόβο τῆς τιμωρίας ν' ἀνιστορήσει" κεῖνο πού ἄλλον καιρό, ἀπαιτοῦσε τήν πιό ἀπόλυτη μυστικότητα. Μά δέν εἶναι καθόλου σίγουρο πώς ἐτούτη ἡ διαδικασία στάθηκε γενική. Σέ κάμποσους πρωτόγονους πολιτισμούς, ὅπου οἱ μνητικές τελετές εἶν' ἀκόμα ζωντανές, διηγιοῦνται καί ἱστορίες πούχουνε κατασκευή μνητική κι αὐτό γίνεται ἐδῶ καί πολύν καιρό.

Μποροῦμε λοιπόν νά ποῦμε πώς τό παραμύθι ξαναφτιάχνει σ' ἄλλο πλάνο καί μ' ἄλλα μέσα τό μνητικό σενάριο τό ὑποδειγματικό. Τό παραμύθι στό ἐπίπεδο τοῦ φανταστικοῦ ἀνιστορεῖ τή μύηση ξανά καί τήν ἐπεκτείνει. Διασκεδάση ἢ φυγή μπορεῖ ν' ἀποτελεῖ μονάχα γιά τή συνείδηση τήν κοινοτυποποιημένη καί μάλιστα γιά τή συνείδηση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Μά στή βαθιά ψυχῇ τά μνητικά σενάρια κρατᾶνε τή σοβαρότητά τους κ' ἐξακολουθοῦνε νά μεταδίνουνε τό μήνυμά τους, νά φέρνουνε μεταλλαγές. Δίχως νά τό παίρνει ἐξοδηση καί νομίζοντας πώς διασκεδάζει ἢ πώς ξεφεύγει ἀπ' τήν πραγματικότητα ὁ ἄνθρωπος τῆς νεώτερης κοινωνίας δέχεται ἀκόμα τήν εὐεργετική ἐπίδραση αὐτῆς τῆς φανταστικῆς μύησης πού δίνουνε τά παραμύθια. Μποροῦμε λοιπόν ν' ἀναρωτηθοῦμε μήπως τό παραμύθι ἔγινε πολύ νωρίς μιά εὐκολη λαϊκή δεύτερη ἔκφραση τοῦ μύθου καί τῆς μνητικῆς τελετῆς, μήπως ὁ ρόλος τοῦ παραμυθιοῦ στάθηκε νά

1. Σημ. μετ. Σύγχρονός μας ὀλλανδός γερμανολόγος καί λαογράφος
2. Σημ. μετ. Βυχάριστο τέλος.

παρουσιάζει ξανά τις "μυητικές δοκιμασίες" στο πλάνο του φαντα -
στικού και του όνειρικού. Αιτή ή άποψη θά παραξενέφει μονάχα κεί -
νους πού θαρρούνε πώς ή μήση είναι φαινόμενο άποκλειστικό του
άνθρώπου τής παραδοσιακής κοινωνίας. Άρχίζουμε σήμερα νά κατα -
λαβάνουμε πώς αυτό πού όνομάζουμε "μήση" συνυπάρχει μέ τήν άν -
θρώπινη κατάσταση, πώς τήν κάθε ζωή τήν άποτελεϊ άδιάκοπη σειρά
άπό "δοκιμασίες", άπό "θανάτους" κι άπό "άναστάσεις", όποιοι κι
άν είν' άλλωστε οί όροι πού μεταχειρίζεται ή νεφέρη γλώσσα για
ν' άποδώσει τούτα τά βιώματα, πού στήν αρχή ήτανε θρησκευτικά.

Μίρτσα Ελιάντ (Mircea Eliade, σύγχρονός μας ρουμάνος καθη -
γητής του Πανεπιστημίου του Σικάγου. Άπό τό "Οφεις του μύθου".
Μετάφρ. Μαρ. Οικονόμου

ΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ

συνέχεια άπό τό προηγούμενο Δελτίο και τέλος

Όταν βλέπουμε κάτι τό δυσάρεστον, πρέπει νά λέγωμεν: Αυτό δέν
έχει δύναμιν, διότι δέν είναι έντός του Θείου Σχεδίου, τό όποϊον
είναι τέλειον εις όλα, εις όλες τάς έκδηλώσεις του. Κατ' αυτόν τόν
τρόπον οϊκοδομοῦμεν σκέψεις ύγιείς και ένα νέον κόσμον μέ νέα συ -
στήματα σκέφews έκκριζώνοντες παλαιάς συνηθείας, έγκαθιστώντες
εις τό είναι μας αρχάς και δυνάμεις έποικοδομητικής διά τό σῶμα
μας και διά τό περιβάλλον μας.

Όταν βλέπουμε κάποιον άσθενή ή ακούωμεν νά διηγοῦνται τήν
τραγωδίαν ενός άσθενούς, πρέπει νά λέγωμεν: Αιτό δέν έχει δύνα -
μιν, διότι δέν είναι Θεία Έκδήλωσις. Η Θεία Έκδήλωσις κατά νό -
μον είναι πάντοτε τελειότης. Οὔτως άποφεύγομεν μορφήν - σκέψιν ή
όποία ἴσως άποβή δύναμις μικρά ή μεγάλη και δυνηθῆ νά δώση τήν
χαριστικήν βολήν εις τόν άρρωστον και σώζομεν τόν έαυτόν μας άπό
τόν κίνδυνον νά ύποστῆ τά συμπτώματα του άσθενούς. Διότι λόγω ή -
ξημένης δεκτικότητος δυνατόν νά δεχθῆ τήν κακοποιόν επίδρασιν
τῆς μορφῆς-σκέφews.

Πρέπει νά τονισθῆ ότι διά νά γίνη τις ικανός διά τούς άνω -
τέρους διαλογισμούς χρειάζεται άσκησις.

Έάν κατορθώσωμεν νά άποκτήσωμεν τοιοῦτον σύστημα σκέφews θά
γίνωμεν λειτουργοί τής άποπερατώσεως του Θείου Σχεδίου, θά συν -
εργασθῶμεν μέ τήν άόρατον άδελφότητα ή όποία προσπαθεϊ νά έλατ -
τώση τόν ανθρώπινην δυστυχίαν, θά έλαφρύνομεν τήν ατμόσφαιραν άπό
τά στοιχεϊα τά φθοροποιά τά εργαζόμενα διά τήν δυσαρμονίαν, τά
αντιστρατευόμενα τό έργον τῆς Θείας Άρμονίας και Ειρήνης, άπό
τά στοιχεϊα εκείνα τά όποϊα δέν έπεικονίζουν τήν τελειότητα του
Θεοῦ.

"Έσεσθε οὖν και ύμεϊς τέλειοι, ὡσερ και ο πατήρ ὑμῶν ο έν
τοϊς ούρανοϊς τελειός έστιν", εἶπεν ο γλυκύς Ίησοῦς.

Ἐπὶ τῶν περιπτώσεων πού ὁ ἄνθρωπος ἀσθενεῖ καί γενικῶς ὑποφέρει, μολοντί ἐφαρμόζει ὅσα ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω. Καί διερωτῶμεθα διατί νά ὑποφέρει τόσο ἄνθρωπος καλός. Εἰς αὐτάς τὰς περιπτώσεις πταίει ἀσυνείδητα ὁ ἴδιος. Οἱ θεόσοφοι γνωρίζουν τόν νόμον τοῦ ΚΑΡΜΑ. Ἐπειδή εἶναι πολύ εὐρύ τό θέμα αὐτό θά πῶ μόνο λίγες λέξεις. Κάρμα εἶναι λέξεις σανσκριτική καί θά πῶ πρῶξις. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς ἔγιναν εἰς προηγούμενας ζωάς πράξεις δημιουργήσασαι χρέη τά ὅποια πρέπει νά ἐξοφληθοῦν διά νά δυνηθῇ ἡ ψυχή νά λάβῃ καί νά ἀφομοιώσῃ πείραν καί οὕτω νά ἐξελιχθῇ καί νά ἀνυψωθῇ.

Καί εἰς αὐτάς τὰς περιπτώσεις, πού θεωροῦνται αἱ βαρύτεραι διά τὰς ἀσθενείας τοῦ σώματος, ἐπιτυχάνομεν τήν ἀνακούφισιν τοῦ ἀσθενοῦς διά τῆς πνευματικῆς θεραπείας ἢ καί τήν ἴασιν ἀκόμη, ἐάν ὁ ἀσθενής εἶναι λίαν δεκτικός. Ἡ ἀποτοξίνωσις τοῦ ψυχικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπό τὰ διάφορα κακά συναισθήματα, ἡ καθημερινή καί διαρκῆς προσευχή πρὸς τό Ἐπέρτατον Ὄν μέ πραγματικὴν πίστιν καί μέ αἴτησιν συγγνώμης διά τὰ ἐκούσια καί τὰ ἀκούσια σφάλματα τῶν περασμένων ζωῶν μας καί τῆς παρούσης, διευκολύνουν τόν πνευματικόν θεραπευτήν εἰς τήν πραγματοποίησιν τῆς θεραπείας. Προϋπόθεσις τῆς θεραπείας εἶναι καί ἡ ἀπόλυτος ἡρεμία, ἡ ἀπόλυτος γαλήνη τοῦ ἀσθενοῦς. Θά μοῦ πῆτε: Πῶς εἶναι δυνατόν μέσα εἰς τήν βιοπάλην, μέσα εἰς τόν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, νά μή συναντήσωμεν ἀντιξοότητος καί ὕσαρμονικὰς καταστάσεις; Ἀσφαλῶς θά συναντήσωμεν, ἀλλά ἡ διεκδικήσις τῶν δικαιωμάτων μας πρέπει νά γίνεται μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀγάπης. Ἄς μή βλέπωμεν τό κακόν. Μὲ τήν ἀγάπην δέν βλέπομεν τό σφάλμα, τό ἄδικον. Διεδικοῦμεν τά δικαιώματά μας, ἀλλά τὰ διεκδικοῦμεν ἀγαπῶντες τόν ἀδικοῦντα.

Διά τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἐκεῖνο πού πρέπει πολύ νά προσπαθήσωμεν νά ἐπιτύχωμεν εἶναι ἡ κυριαρχία ἐπὶ τῶν συναισθημάτων μας. Ὁ καταστροφεὺς ἐγωισμός εἶναι φθορά. Χαλᾷ τό κάθε θεάρεστον ἔργον καί τό μεταβάλλει εἰς καταστρεπτικόν. Ἡ ἀποβολή τοῦ ἐγωισμοῦ ἀπό τήν καρδιά ἐξασφαλίζει διαρκῆ ὑγείαν. Ὅταν τό ἐπιτύχωμεν, αὐτομάτως θά πλημμυρίσωμεν ἀπό ἡρεμίαν καί ἀγάπην. Καί μέ αὐτά τὰ ἐφόδια λύνονται καί τὰ πλέον δύσκολα προβλήματα. Ἡ ἀγαλλίασις πού προσφέρει ἡ θεία ἀγάπη εἶναι ὑγεία, εἶναι θεραπεία, εἶναι ἀνάτασις ψυχῆς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τήν ἀγωνίαν καί τήν προσκόλλησιν, πού ἀποτελοῦν ἀσθένειαν.

Ἡ πραγματικὴ ἀγάπη καρπούς ἀφθονίας καί ὑγείας προσφέρει. Δῶρον θαυμάσιον, δῶρον μεγίστης σπουδαιότητος εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ πηγάζουσα ἀπὸ τό κέντρον τῆς καρδιᾶς σας, ἡ ἀναβλύζουσα ἀπὸ κάθε καρδιά. Εἶναι ἡ ὡραιότης τῶν ὡραιότητων, τό κάλλος τῆς παγκάλου φύσεως τῆς ὑψίστης Θεότητος.

Ἡ ἁρμονία εἶναι διά τόν ἄνθρωπον ὑγεία, χαρὰ, ἀφθονία. Διά τῆς ἁρμονίας καί τῆς ἡρεμίας φθάνομεν εἰς τήν κατανόησιν, εὐρίσκομεν τήν ἀλήθειαν.

Εἰς τήν ἐποχὴν μας ὁ πνευματικὸς θησαυρὸς ἔχει ξεπέσει. Ἡ

ηλιστική αμάθεια νομίζει ότι μόνον κατασκευάζων πυραύλους άνέρ -
χεται ό άνθρωπος και έτοιμάζων ταξίδια εις τό διάστημα, ότι μό -
νον εις αυτό συνίσταται ή πρόοδος, ότι ό νοϋς φθάνει εις τό ά -
γνωστον θεϊον. Εις αυτήν τήν λεγομένην πρόοδον ό καρκίνος πολλα -
πλασιάζεται μέ αποτέλεσμα ένας εις τούς τρεϊς νά πεθαινή από
καρκίνον. Θά ήσαν θεάρεστα όλα αυτά τά έργα, εάν έγινόντο ταπει -
νά και πρός πραγματικήν έξύψωσιν τοϋ ανθρώπινου γένους και όχι
μέ έγωιστικήν άμιλλαν ποιός θά καταστρέψη τόν άλλον πρῶτος.

Ό νοϋς τῶν υλικῶν ανθρώπων δέν τροφοδοτεϊται από τάς δυνά -
μεις τοϋ καλοϋ, τροφοδοτεϊται από δυνάμεις μεγάλας μέν, άλλ' άν -
τιδρώσας εις τό καλόν. Η πρόοδος ή σχετική μέ έξωτερικά φαινό -
μενα δέν ώφελεϊ ποσῶς τήν ψυχήν. Τουναντίον ή γνῶσις τοϋ νοϋ γί -
νεται τροχοπέδη διά τήν λογικήν και έμποδίζει τήν αποβολήν τῆς
τέφρας ή όποία καλύπτει τήν ψυχήν και κρατεϊ αυτήν εις τά στάσι -
μα, τά λιμνάζοντα νερά τῆς άπωλείας. Ό νοϋς πρέπει νά συμβα -
δίζη μέ τήν καρδιά ήρέμως, ώστε τό φῶς τό διδόμενον διά τήν πρό -
οδον νά φωτίζει τόν νοῦν πρός πραγματοποίησιν έργων, αλλά και τήν
ψυχήν πρός ανάτασιν αυτής.

Τότε ή πρόοδος θά είναι αποτέλεσμα άλλτροϋϊστικῶν και άνιδη -
οτελῶν επιδιώξεων. Και τότε ό άνθρωπος θά δυνηθῆ νά απολαύση τά
άγαθά τῶν θεϊων έμπνεύσεων. (Τέλος).

Κώστας Ξύνδας

ΤΟΝ ΑΡΤΟΝ ΗΜΩΝ ΤΟΝ ΕΠΙΟΥΣΙΟΝ

Άπό τίς έφτά αίτήσεις τοϋ Πάτερ ήμῶν τό "Τόν άρτον ήμῶν τόν
επιούσιον δός ήμϊν σήμερον" είναι ίσως ή αίτηση ή πιό άπελπισμένα
ανθρώπινη. Και σ' αυτό τό "σήμερον", πού μόλις και τό μουρμουρί -
ζουμε, τρέμει όλη μας ή σάρκα ή αδύναμη, δέεται για τίς υλικές της
ανάγκες. "Άρες ώρες μάλιστα αναρωτιόμαστε τρομαγμένοι γιατί νά
μένει ό ούρανός βουβός μπροστά σε τόση ευτυχία." Έπειτα σκύβουμε
τό κεφάλι. Γιατί αυτή στάθηκε ή πρώτη καταδίκη τοϋ 'Αδάμ. Βέβαια
άν έβρισκε ή ανθρωπότητα τό ζεστό φωμί έτοιμο κοντά στις γάργαρες
πηγές, αυτός θά ήταν ό δρόμος πρός τό χαμένο Παράδεισο. Μά όσο δέν
υπάρχει για τόν καθένα ένα φωμί και δουλειά για όλων τήν έξιο -
πρέπεια, πρέπει νά φροντίζουν οι κοινωνίες νά δίνουνε στους πει -
νασμένους νά τρῶνε. Και τό νά ξέρουν πώς κάποιος δέ χόρτασε γί -
νεται βάρος για τή συνείδηση αυτονῶν πού τό πετᾶνε τό φωμί.

"Έτσι πριν νά γίνει ή πείνα επανάσταση, άρπαγή ή αδελφοκτο -
νία, άν κάποιος φωμί μάς γυρέφει, άς τοϋ δώσουμε χωρίς νά τό συ -
ζητήσουμε μέ τήν κοιλιά μας ή μέ τήν τσέπη μας.

Η τέταρτη αίτηση πρός τόν Ούράνιο Πατέρα άς μή γίνει κατηγο -
ρια για τά παιδιά τῆς Γῆς.

Νίνο Σαλβανέσκι (Nino Salvaneschi), Ιταλός συγγραφέας
'Από "Τό βιβλίον τῆς ψυχῆς". Μετάφρ. Νίτσας Ξύνδας

ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου: "Ἄν ἀποβλέπῃς εἰς τὸ "Ἐλεος, μὴν ἐπι-
διώκῃς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θὰ ὠφελήσῃ ἐσέ, ἀλλὰ ἐπίμενε εἰς ἐκεῖ-
νο πού θὰ ὠφελήσῃ τοὺς ὁμοίους σου. "Ἄν ἀποβλέπῃς εἰς τὴν Δι-
καιοσύνην, ἔκλεξε διὰ τοὺς ἄλλους ἐκεῖνο πού ἐξέλεξες διὰ τὸν
ἑαυτὸν σου.

Μπαχά' οὐ λλάχ, πέρσης θρησκευτικὸς ἡγέτης
'Από τοὺς "Λόγους τοῦ Παραδείσου"
Μετάφρ. Δ. Σ. Δεβάρη (ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ J. E. Esslemont
"Μπαχα' οὐ' λλάχ καὶ ἡ νέα ἐποχὴ")

ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον Δελτίον

Πέφτουν οἱ πάγοι θρύψαλα,
βροντοῦν τ' ἀστροπελέκια,
κ' οἱ ἀητοὶ μ' ὀλάνοιχτα φτερά
στὸν ἄνεμο παλεύουν.

Μῆνες περνοῦν.

Τώρα οἱ πλαγιές ἀνθίσανε
κ' ἐγὼ στοὺς ἥσκιους ξαπλωμένος
μέ τὰ πουλάκια τραγουδῶ:

"Χώρα δικιά μας τὸ βουνό μας
καὶ τοῦ βουνοῦ μας τὰ χωριά,
καὶ σπίτι μας μονάκριβο
οἱ ἀπάτητες κορφές του".

Κ' ἔγινα ἐγὼ ὁ 'Εκδικητής.

"Ἐρχονται γύρω μου οἱ φτωχοὶ μὲ τ' ἄδεια χέρια
καὶ φεύγουν φορτωμένοι μέ χρυσάφι
καὶ μπρὸς μου οἱ πλούσιοι προσκυνοῦν.

Θεὸς γιὰ μένα δέν ὑπάρχει,
μ' ἔχουνε διώξει οἱ ἐκκλησιές,

Ὁ Μῆσος, Μῆσος σέ λατρεύω...

Κ' εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἀτσάλι.

Κοιτάξετε πουλάκια τὸ μαχαίρι μου
πού στήν καρδιά τῶν ἄδικων
τὸν πανικό σκορπᾶ...

Μά ἐσεῖς πού μεθυσμένα μέσ στό φῶς
τὸν ἔρωτα καὶ τὴ χαρὰ σας τραγουδᾶτε,
κλάψτε με, κλάψτε μέ πουλιά.

Βροχὴ καὶ μούχλα στάζει ἡ φυλακὴ μου,

Οί ἀράχνες, μαῦρες σκιές, σαλεύουνε στους τοίχους
καί στίς γωνιές κόκκινες φλόγες βγαίνουν
καί ξωτικά πηδοῦν.

(Συνεχίζεται)

Ἄγλ. Ζάννου. Ἀπό τὰ "Ποιήματα"

ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ

"Μακάριοί ἐστε ὅταν ὄνειδίσωσιν ὑμᾶς καί διώξωσι καί εἴπωσι
πᾶν πονηρόν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἔνεκεν ἐμοῦ".

Πᾶσα προσπάθεια ὑπέρ κινδυνευόντων καί διωκομένων εἰς τό ὄ-
νομα Ἐ κ ε ἰ ν ο υ γίνεται, τοῦ μεγίστου μάρτυρος, τοῦ διωχθέν-
τος καί ὄνειδισθέντος καί βασανισθέντος, τοῦ ταυτισθέντος μετὰ
τοῦ ἐν ἡμῖν πᾶσι ζῶντος Λόγου.

Πᾶν ὅ,τι γίνεται δι' οἰονδήποτε διωκόμενον γίνεται εἰς τό ὄ-
νομα τοῦ Μεγάλου Διωχθέντος.

Ἐν τῷ προσώπῳ παντός διωκομένου ἴδετε τόν Ἐσταυρωμένον Λό-
γον.

Εἰς πᾶσαν ποιήν θανάτου, εἰς πάντα βασανισμόν καί προπηλα-
κισμόν ἕως ἴδωμεν τόν Πάσχοντα Θεόν.

Ἐνώπιον παντός μαρτυρίου, πάσης θυσίας χάριν οἰουδήποτε ἰδα-
νικοῦ στῶμεν εὐλαβῶς, ἀνακράζοντες ἔσωθεν: "Σήμερον κρεμᾶται ἐπί
ξύλου ὁ ἐν ἕδρασι τήν γῆν κρεμάσας".

I. M. Σ.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΓΛΥΚΙΩΤΗΣ

Κι ἄλλος ἀγαπητός μας ἀδελφός ἔφυγε ἀπ' τόν γήινο κόσμον μας.
Ὁ Κερκυραῖος γιατρός Σπύρος Γλυκιώτης. Ἦταν μέλος μας ἀπ' τόν
πρῶτο καιρό πού ἰδρύθηκε ἡ Θεοσοφική μας Ἐνωσις. Καί ἦταν ἓνα ἀπ'
τά πιό θερμά καί ζωντανά μας μέλη. Ἄν καί ζοῦσε μακριά μας, μέ
τήν τακτική του ἀλληλογραφία, μέ τό ἔντονον ἐνδιαφέρον του, τή
σκέψη του καί τήν ἀγάπη του ἦταν σάν νά ζοῦσε ἐδῶ κοντά μας. Πάν-
τα ἦταν πρόθυμος νά προσφέρει τή βοήθειά του καί πάντα στάθηκε
ἓνας ἀληθινός ἀδελφός, ἓνας ἀληθινός θεόσοφος.

Ἡ Θεοσοφική Ἐνωσις τοῦ εὔχεται φωτεινή πρόοδο, ἔντονη δράση
καί γοργή ἄνοδο μέσα στους ἀραιούς κόσμους ὅπου τώρα ζεῖ.

Ἡ Θ. ΕΝ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

(συνέχεια)

	Σελ.
ΜΥΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ	
'Αγλ. Ζάννου	'Ο "Πάρσιφαλ" τοῦ Βάγκνερ 42
P. Ταγόρ	'Η νεράιδα (παραμῦθι) 45
Μίρτσα 'Ελιάντ	Μύση καί παραμῦθι 47
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	
Κώστα Ξύδα	Αί πνευματικάί θεραπείαι 48
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	
Νίνο Σαβανέσκι	Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον 50
Μπαχα'ου'λλάχ	'Ἐλεος καί δικαιοσύνη 51
'Αγλ. Ζάννου	Κατάδικος (ποίημα) 51
Ι.Μ.Σ.	Βίς τό ὄνομα τοῦ Μεγίστου Μάρτυρος 52

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ	
Θ. ΕΝ.	Σπύρος Γλυκιώτης 52

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΥΡΣΟΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Θ. ΕΝ.

'Αν. Μπέζαντ	Οί βασικοί νόμοι τῆς θεοσοφίας 25	δρ.
Αιμέ Μπλέκ	Στούς πονεμένους 20	
Μεϊμπελ Κόλλινς	Φωνή ἀπό μακριά 10	
Τίμου Βρατσάνου	'Ο ἑπτασύνθετος ἄνθρωπος 10	
Καλ. Κουτσογιάννη	Θεοσοφικά ὁμιλία τόμ. Α' 25	
'Αν. Μπέζαντ	'Η ἀρχαία σοφία 60	
Καλ. Κουτσογιάννη	Θεοσοφικά ὁμιλία τόμ. Β' 20	
Δημ. Νομικοῦ	Θεοσοφικά μελέται 25	

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Λεωνίδα Πολυμερόπουλου	'Η ροδοσταυρική θεραπεία 15
'Εμμετ Φόξ	'Η ἐπί τοῦ "Θρους" Ὅμιλία καί ἡ Κυριακή Προσευχή 30
Μεϊμπελ Κόλλινς	Φῶς ἐπί τῆς 'Ατραποῦ 35

